

Projekt Budżetu Miasta na 2025 rok

Rada Miejska Wrocławia

Przedkładam Wysokiej Radzie
projekt uchwały budżetowej Wrocławia na 2025 rok
wraz z uzasadnieniem

Prezydent Wrocławia

Jacek Sutryk

Wrocław, listopad 2024r.

Spis treści

Projekt Budżetu Miasta na 2025 rok	1
WSTĘP.....	4
Projekt uchwały budżetowej w sprawie budżetu Miasta na 2025 rok	7
DOCHODY MIASTA	14
WYDATKI MIASTA	72
Dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo	72
Dział 020 – Leśnictwo	73
Dział 600 – Transport i łączność	73
Dział 630 – Turystyka	81
Dział 700 – Gospodarka mieszkaniowa	81
Dział 710 – Działalność usługowa	85
Dział 730 - Szkolnictwo wyższe i nauka	89
Dział 750 - Administracja publiczna	91
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	98
Dział 754 – Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa ...	99
Dział 755 – Wymiar sprawiedliwości	103
Dział 757 – Obsługa długu publicznego	104
Dział 758 – Różne rozliczenia	104
Dział 801 - Oświata i wychowanie	106
Dział 851 – Ochrona zdrowia	129
Dział 852 – Pomoc społeczna	133
Dział 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej.....	142
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	146
Dział 855 – Rodzina	154
Dział 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	158
Dział 921- Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	169
Dział 925 – Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	178
Dział 926 – Kultura fizyczna	179
DOCHODY I WYDATKI RACHUNKU DOCHODÓW	182
SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTEK BUDŻETOWYCH.....	182
PRZYCHODY I KOSZTY SAMORZĄDOWYCH ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH	186
INFORMACJA O PROJEKTOWANYCH CENACH USŁUG KOMUNALNYCH	189

WSTĘP

Budżet wraz z wieloletnią prognozą finansową (WPF) stanowi podstawę gospodarki finansowej każdej jednostki samorządu terytorialnego. W oparciu o w/w dokumenty następuje realizacja zadań publicznych, podejmowane są inicjatywy i działania mające odzwierciedlenie w kosztach, a także realizowane są liczne programy i projekty, zarówno w perspektywie jedno jak i wieloletniej. Ponadto, budżet wraz z WPF stanowi podstawę oceny kondycji finansowej Miasta poprzez wyznaczenie indywidualnych limitów obsługi zadłużenia. Przedłożony na rok 2025 budżet Wrocławia jest budżetem stabilnym i bezpiecznym, natomiast w ramach wieloletniej prognozy finansowej zapewniono realizację wszystkich obligatoryjnych wydatków, zawartych umów wieloletnich, kontynuację programów inwestycyjnych oraz realizację szeregu zadań zarówno o charakterze bieżącym jak i inwestycyjnym. Ponadto, projekt budżetu na 2025 rok wraz z WPF stanowi swoisty pilotaż znowelizowanej ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Choć wchodzące w życie przepisy nie wypełniają w pełni postulatów zgłaszanych przez samorzady i nie rekompensują strat, jakie poniosły wskutek niekorzystnych reform z lat 2019-2022, to niewątpliwie wpływają pozytywnie na ich sytuację finansową.

Dochody budżetu Miasta na 2025 rok zaplanowano w kwocie 7 662 mln zł, z tego dochody własne stanowią 93%. Z uwagi na wejście w życie z dniem 25 października b.r. zmiany ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego istotnej korekcie uległa struktura dochodów Miasta. Począwszy od roku 2025, środki jakie Miasto uzyskiwało dotychczas w ramach subwencji oświatowej będą przekazywane w ramach dochodów z PIT i CIT, które na rok 2025 zostały zaplanowane przez Ministerstwo Finansów na poziomie 4 511 mln zł. W ramach tej kwoty oszacowane przez Ministerstwo Finansów potrzeby oświatowe Wrocławia wynoszą 1 661 mln zł, natomiast ujęte w budżecie Miasta na 2025 rok wydatki bieżące konieczne do poniesienia w obszarze oświaty wynoszą 2 834 mln zł. Niezmiennie drugą pozycję pod względem wpływów do budżetu Miasta stanowią podatki i opłaty lokalne. W ramach tych źródeł na nadchodzący rok zaplanowano dochody w łącznej wysokości 1 521 mln zł, w tym z tytułu podatku od nieruchomości 692 mln zł. Dochody z usług, w ramach których największą pozycję stanowią dochody ze sprzedaży biletów komunikacji miejskiej, w roku 2025 planuje się w wysokości 428 mln zł, czyli o 3,5% wyższej

niż w roku 2024. W zakresie dochodów majątkowych, które łącznie wyniosą 394 mln zł, dochody ze sprzedaży składników majątkowych zaplanowano na poziomie 235 mln zł, czyli nieznacznie niższym niż miało to miejsce w roku 2024, natomiast dochody pochodzące ze środków europejskich (101 mln zł) na poziomie porównywalnym do roku 2024.

Wydatki na 2025 rok zostały zaplanowane w wysokości 8 228 mln zł, z czego na realizację zadań bieżących przeznaczono 7 076 mln zł, a na wydatki majątkowe kwotę 1 152 mln zł. Coraz szerszy wachlarz zadań jakie realizuje samorząd, rosnące koszty związane z zakupem usług niezbędnych dla funkcjonowania Miasta, utrzymująca się presja płacowa oraz nadal wysoki poziom stóp procentowych powodują, że udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem planowany jest w 2025 roku na poziomie 86%. Największe nakłady finansowe, stanowiące aktualnie 36% budżetu są ponoszone na zadania z obszaru oświaty i wychowania. W nadchodzącym roku Miasto przeznaczy na ten cel 2 955 mln zł. Drugą co do wielkości pozycją kosztową jest obszar transportu i łączności gdzie łączne wydatki wyniosą 1 571 mln zł, z tego na lokalny transport zbiorowy planuje się przeznaczyć 933 mln zł. Na zadania z zakresu pomocy społecznej i rodziny zabezpieczono w budżecie 726 mln zł, gospodarki komunalnej 820 mln zł, natomiast kultury 244 mln zł. Wydatki inwestycyjne zaplanowano w wysokości 1 039 zł. W ramach tej kwoty będą realizowane m.in. takie zadania jak: Zintegrowany System Transportu Szynowego - etap IV, Przebudowa ulic Bardzkiej oraz Buforowej i rozbudowa ul. Kajdasza polegająca na budowie tras komunikacji zbiorowej na Jagodno we Wrocławiu, Przebudowa ul. Wilkszyńskiej i ul. Marco Polo oraz budowa drogi zbiorczej od ul. Kupieckiej do ul. Jutrzenki (etap I) we Wrocławiu, Program poprawy infrastruktury szynowej TORYWOLUCJA, Program poprawy stanu technicznego infrastruktury drogowej, Program rewitalizacji komunalnego zasobu mieszkaniowego, Miejski program wymiany źródeł ogrzewania, Budowa i kompleksowa przebudowa placówek oświatowych.

W wyniku przyjętego poziomu dochodów i wydatków planowany na rok 2025 deficyt budżetowy wyniesie 566 mln zł, a nadwyżka bieżąca 192,5 mln zł. Koszty obsługi zadłużenia planowane są w wysokości 240 mln natomiast relacja, o której mowa w art. 242 i 243 ustawy o finansach publicznych, dotycząca możliwości

obsługi zadłużenia pozostaje zachowana we wszystkich latach objętych WPF.

Projekt uchwały budżetowej w sprawie budżetu Miasta na 2025 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 4, pkt 9 lit. c i d oraz pkt 10 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 i 1572), art. 12 pkt 5, pkt 8 lit. c i d oraz pkt 9 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107), art. 211, art. 212, art. 214, art. 215, art. 220 ust. 1, art. 222, art. 235-237, art. 258 ust.1 pkt 1, 2 i 4 oraz art. 264 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz.1530 i 1572), art. 98 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2024 poz. 167, z późn. zm.) oraz art. 2a ust. 3 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 340, 1089, 1222 i 1473), Rada Miejska Wrocławia uchwała, co następuje:

§ 1. 1. Ustala się łączną kwotę planowanych dochodów budżetu Miasta w wysokości 7 662 000 000 zł – zgodnie z załącznikiem nr 1 do uchwały, z tego:

- 1) dochody bieżące w wysokości 7 268 400 000 zł;
- 2) dochody majątkowe w wysokości 393 600 000 zł, z tego:
  - a) dotacje i środki przeznaczone na inwestycje 148 750 000 zł,
  - b) dochody ze sprzedaży majątku 234 850 000 zł,
  - c) dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności 10 000 000 zł.

2. Ustala się łączną kwotę planowanych wydatków budżetu Miasta w wysokości 8 228 000 000 zł – zgodnie z załącznikiem nr 2 do uchwały, z tego:

- 1) wydatki bieżące w wysokości 7 075 900 000 zł, z tego:
  - a) dotacje na zadania bieżące 1 151 041 916 zł, w tym: na programy finansowane z udziałem środków europejskich 8 423 127 zł,

b) świadczenia na rzecz osób fizycznych 173 078 893,50 zł, w tym: na programy finansowane z udziałem środków europejskich 2 320 612 zł,

c) wydatki jednostek budżetowych w wysokości 5 511 779 190,50 zł, w tym:

- wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane 2 502 955 212,45 zł, w tym: na programy finansowane z udziałem środków europejskich 17 732 409 zł,

- wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań 3 008 823 978,05 zł, w tym: na programy finansowane z udziałem środków europejskich 23 010 532 zł,

d) wydatki na obsługę długu 240 000 000 zł;

2) wydatki majątkowe w wysokości 1 152 100 000 zł – zgodnie z załącznikiem nr 3 do uchwały, z tego:

a) inwestycje i zakupy inwestycyjne 1 038 980 825 zł, w tym: na programy finansowane z udziałem środków europejskich 143 836 740 zł oraz na zadania realizowane w ramach Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego 48 065 325 zł;

b) wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego w wysokości 113 119 175 zł.

3. Ustala się kwotę deficytu budżetu Miasta w wysokości 566 000 000 zł.

§ 2. 1. Źródłem pokrycia deficytu budżetu Miasta w wysokości 566 000 000 zł będą przychody pochodzące z:

1) kredytów i pożyczek z banku w wysokości 555 209 932 zł;

2) niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu, określonymi w odrębnych ustawach w wysokości 10 790 068 zł;

2. Spłata zobowiązań z tytułu kredytów, pożyczek i emisji obligacji komunalnych w łącznej kwocie 453 410 651 zł, nastąpi z przychodów z kredytów i pożyczek z banku w wysokości 453 410 651 zł.

3. Ustala się przychody związane z finansowaniem deficytu oraz spłatą zobowiązań Miasta w łącznej wysokości 1 019 410 651 zł, z tego:

1) z zaciągniętych kredytów i pożyczek na rynku krajowym w wysokości 708 620 583 zł;

2) z zaciągniętych kredytów na rynku zagranicznym w wysokości 300 000 000 zł;

3) z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu, określonymi w odrębnych ustawach w wysokości 10 790 068 zł.

4. Ustala się szczegółowy podział rozchodów w łącznej wysokości 453 410 651 zł, z tego:

1) spłaty otrzymanych krajowych pożyczek i kredytów w wysokości 342 775 391 zł;

2) wykup obligacji komunalnych w wysokości 12 000 000 zł;

3) spłaty otrzymanych zagranicznych pożyczek i kredytów w wysokości 98 635 260 zł.

§ 3. 1. Zestawienie planowanych kwot dotacji udzielanych z budżetu Miasta przedstawia załącznik nr 4 do uchwały.

2. Plany przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych przedstawia załącznik nr 5 do uchwały.

3. Plany dochodów i wydatków rachunku dochodów samorządowych jednostek budżetowych przedstawia załącznik nr 6 do uchwały.

4. Wyodrębnia się środki na zadania realizowane przez Rady Osiedli – zgodnie z załącznikiem nr 9 do uchwały.

5. Wyodrębnia się wydatki na programy finansowane z udziałem środków europejskich – zgodnie z załącznikiem nr 15 do uchwały.

§ 4. 1. Ustala się, zgodnie z załącznikiem nr 7 do uchwały, dochody i wydatki związane z realizacją zadań:

- 1) z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych Miastu ustawami;
- 2) wykonywanych na mocy porozumień z organami administracji rządowej;
- 3) realizowanych w drodze umów lub porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego.

2. Określa się dochody związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej podlegające przekazaniu do budżetu państwa – zgodnie z załącznikiem nr 8 do uchwały.

§ 5. 1. Ustala się dochody z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych oraz opłat za korzystanie z tych zezwoleń i wydatki na zadania wynikające z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii – zgodnie z załącznikiem nr 10 do uchwały.

2. Ustala się dochody z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym i wydatki na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu – zgodnie z załącznikiem nr 11 do uchwały.

3. Ustala się dochody z opłat i kar za korzystanie ze środowiska oraz wydatki nimi finansowane – zgodnie z załącznikiem nr 12 do uchwały.

4. Ustala się dochody z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wydatki na pokrycie kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi – zgodnie z załącznikiem nr 13 do uchwały.

5. Ustala się dochody z tytułu opłat związanych z postojem pojazdów samochodowych w śródmiejskiej strefie płatnego parkowania i wydatki nimi finansowane – zgodnie z załącznikiem nr 14 do uchwały.

6. Wyodrębnią się środki wynikające z przepisów o Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 i wydatki nimi finansowane – zgodnie z załącznikiem nr 17 do uchwały.

7. Wyodrębnią się środki wynikające z przepisów o Funduszu Pomocy i wydatki nimi finansowane – zgodnie z załącznikiem nr 18 do uchwały.

§ 6. 1. Ustala się ogólną rezerwę budżetową w wysokości 20 000 000 zł.

2. Ustala się rezerwy celowe w łącznej wysokości 190 857 314 zł, z przeznaczeniem na:

1) zadania z zakresu oświaty i wychowania oraz edukacyjnej opieki wychowawczej w wysokości 23 300 000 zł;

2) zadania bieżące związane z przygotowaniem, realizacją i trwałością projektów współfinansowanych ze środków europejskich w wysokości 800 000 zł;

3) zadania remontowe w wysokości 7 700 000 zł;

4) wydatki związane z zarządzaniem i funkcjonowaniem Urzędu Miejskiego Wrocławia w wysokości 8 057 314 zł;

5) zadania z zakresu zarządzania kryzysowego w wysokości 23 000 000 zł;

6) wynagrodzenia i składki od nich naliczane w wysokości 112 000 000 zł;

7) wydatki związane z zakupem mediów w wysokości 10 000 000 zł;

8) zakup i zamiany nieruchomości oraz odszkodowania związane z gospodarką nieruchomościami w wysokości 6 000 000 zł.

§ 7. Określa się limit zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek, z tego na:

1) spłatę zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek oraz wykup obligacji komunalnych w wysokości 453 410 651 zł;

2) finansowanie planowanego deficytu, zaciągniętych na rynku krajowym w wysokości 555 209 932 zł;

- 3) finansowanie planowanego deficytu, zaciągniętych na rynku zagranicznym w wysokości 420 000 000 zł, z tego w 2025 roku w wysokości 300 000 000 zł oraz w 2026 roku w wysokości 120 000 000 zł;
- 4) pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu w wysokości 400 000 000 zł.

§ 8. Upoważnia się Prezydenta Wrocławia do:

- 1) zaciągania kredytów, pożyczek, innych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, o których mowa w § 7;
- 2) dokonywania przeniesień planu wydatków majątkowych w ramach działów klasyfikacji budżetowej w budżecie Miasta;
- 3) dokonywania przeniesień planu wydatków na uposażenia i wynagrodzenia ze stosunku pracy między rozdziałami i paragrafami w ramach działów klasyfikacji budżetowej w budżecie Miasta;
- 4) dokonywania zmian w planie dochodów i wydatków związanych ze:
  - a) zmianą kwot lub uzyskaniem płatności przekazywanych z budżetu środków europejskich, o ile zmiany te nie pogorszą wyniku budżetu,
  - b) zmianami w realizacji przedsięwzięcia finansowanego z udziałem środków europejskich albo środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3, o ile zmiany te nie pogorszą wyniku budżetu,
  - c) zwrotem płatności otrzymanych z budżetu środków europejskich;
- 5) przekazania kierownikom jednostek organizacyjnych Miasta uprawnień do dokonywania przeniesień planowanych wydatków między paragrafami w ramach ich planów finansowych, z wyjątkiem wydatków na wynagrodzenia i uposażenia ze stosunku pracy oraz wydatków inwestycyjnych i remontowych;
- 6) lokowania wolnych środków budżetowych na rachunkach bankowych w innych bankach niż bank prowadzący obsługę budżetu Miasta.

§ 9. W celu realizacji zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, upoważnia się Prezydenta do:

- 1) dokonania zmian w planie dochodów i wydatków budżetu Miasta, w tym dokonywania przeniesień wydatków między działami klasyfikacji budżetowej;
- 2) dokonywania czynności, o których mowa w art. 258 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- 3) dokonywania zmian w wieloletniej prognozie finansowej oraz w planie wydatków budżetu Miasta związanych z wprowadzeniem nowych inwestycji lub zakupów inwestycyjnych, o ile zmiana ta nie pogorszy wyniku budżetu Miasta.

§ 10. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Wrocławia.

§ 11. 1. Uchwała zostanie ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego, zgodnie z art. 13 pkt 7 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461).

2. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.

DOCHODY MIASTA

Dochody Miasta na 2025 rok zaplanowano w łącznej wysokości 7 662 000 000 zł, z tego dochody bieżące oszacowano na kwotę 7 268 400 000 zł, natomiast dochody majątkowe wynoszą 393 600 000 zł. Dochody bieżące stanowią 94,9% dochodów Miasta ogółem, natomiast dochody majątkowe – 5,1% dochodów ogółem.

Poziom dochodów na 2025 rok, zarówno bieżących, jak i majątkowych, zaplanowano na podstawie ich wykonania w latach poprzednich, z uwzględnieniem czynników ekonomicznych i skutków zmian prawnych, szczególnie wynikających z nowo uchwalonej ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, która weszła w życie 25 października 2024 roku, jak również na podstawie:

- informacji od Ministra Finansów (pismo znak ST3.4750.15.2024 z dnia 14 października 2024 roku) o należnych na 2025 rok dochodach z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych i podatku dochodowym od osób prawnych,
- informacji od Wojewody Dolnośląskiego (pisma znak FB-BP.3110.23.2024 oraz FB-BP.3111.24.2024 z dnia 24 października 2024 roku) o wysokości dotacji celowych oraz o kwotach dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami ujętych w projekcie ustawy budżetowej na 2025 rok,
- informacji z Krajowego Biura Wyborczego (pismo znak DWR-3112.47.2024 z dnia 23 października 2024 roku) o wysokości dotacji celowych dla poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego na finansowanie zadań bieżących zleconych gminom na prowadzenie i aktualizację stałego rejestru wyborców.

Wyszczególnienie	Plan dochodów na 2025 rok	dochody bieżące	dochody majątkowe
DOCHODY OGÓŁEM, z tego:	7 662 000 000	7 268 400 000	393 600 000
Dochody własne, z tego:	7 152 944 820	6 908 094 820	244 850 000
Wpływy z podatków	873 892 400	873 892 400	-
Wpływy z opłat	647 301 390	647 301 390	-
Dochody z majątku	490 463 160	245 613 160	244 850 000
Dochody z usług	428 459 820	428 459 820	-
Pozostałe dochody	201 699 347	201 699 347	-
Udział w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa	4 511 128 703	4 511 128 703	-
Dotacje celowe z budżetu państwa, z tego:	250 745 257	250 645 257	100 000
1) na zadania własne	30 658 856	30 658 856	-
2) na zadania zlecone	215 657 971	215 557 971	100 000

Wyszczególnienie	Plan dochodów na 2025 rok	dochody bieżące	dochody majątkowe
3) na zadania powierzone	4 428 430	4 428 430	-
Dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	41 147 470	41 147 470	-
Środki na zadania własne pozyskane z innych źródeł	22 473 003	22 119 771	353 232
Dotacje i środki na finansowanie wydatków związanych z realizacją zadań współfinansowanych ze środków europejskich, z tego:	141 210 960	39 994 886	101 216 074
1) środki z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności	139 479 293	38 263 219	101 216 074

Wyszczególnienie	Plan dochodów na 2025 rok	dochody bieżące	dochody majątkowe
2) pozostałe środki europejskie	1 731 667	1 731 667	-
Dotacje i środki z funduszy	53 478 490	6 397 796	47 080 694

DOCHODY BIEŻĄCE

Na planowane na 2025 rok dochody bieżące w łącznej wysokości 7 268 400 000 zł składać się będą dochody gminy w kwocie 7 073 052 386,05 zł oraz dochody powiatu w wysokości 195 347 613,95 zł. Dochody bieżące stanowią 94,9% dochodów ogółem Miasta. Głównymi źródłami dochodów bieżących są: dochody własne oraz dotacje celowe z budżetu państwa.

Dochody własne 6 908 094 820 zł

Dochody własne Miasta będą pochodziły z następujących źródeł:

- wpływy z podatków,
- wpływy z opłat,
- dochody z majątku,
- dochody z usług,
- pozostałe dochody,
- udział w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa.

Wpływy z podatków 873 892 400 zł

Wyszczególnienie	Przewidywane wykonanie w warunkach porównywalnych za 2024 rok	Plan dochodów na 2025 rok	%
Wpływy z podatków	829 938 600	873 892 400	105,3

Podatek od nieruchomości 692 000 000 zł

Podstawę prawną pobierania dochodów z tytułu podatku od nieruchomości stanowi ustawa z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych.

Opodatkowaniu podlegają grunty, budynki lub ich części oraz budowle lub ich części związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Podatek od nieruchomości stanowi największe i najbardziej stabilne źródło dochodów w strukturze podatków, a jego udział w planowanych wpływach z podatków ogółem wynosi 79,0%.

Szacując wysokość dochodów z tego tytułu uwzględniono wzrost stawek podatku od nieruchomości oraz przewidywany stały wzrost podstaw opodatkowania.

Podatek od czynności cywilnoprawnych 141 000 000 zł

Podatek od czynności cywilnoprawnych pobierany jest przez urzędy skarbowe, które następnie osiągnięte wpływy przekazują na rachunek budżetu Miasta.

Podstawą poboru tego podatku jest ustawa z dnia 9 września 2000 roku o podatku od czynności cywilnoprawnych, a przedmiotem opodatkowania są m.in. umowy sprzedaży, zamiany rzeczy i praw majątkowych, darowizny, pożyczki, a także zmiany tych umów oraz ustanowienie hipoteki.

Wysokość wpływów zrealizowanych z tytułu tego podatku uzależniona jest od ilości oraz wartości dokonywanych przez mieszkańców transakcji, które związane są głównie z rynkiem obrotu nieruchomościami.

Plan dochodów z tytułu podatku od czynności cywilnoprawnych na rok 2025 został

oszacowany na podstawie przewidywanych wpływów z tego tytułu w 2024 roku, z uwzględnieniem skutków wprowadzenia od 31 sierpnia 2023 roku zwolnienia z tego podatku osób fizycznych dokonujących zakupu pierwszego mieszkania lub domu na rynku wtórnym.

Podatek od spadków i darowizn 17 424 000 zł

Podatek od spadków i darowizn to podatek bezpośredni płacony od przyrostu majątku. Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady pobierania tego podatku jest ustawa z dnia 28 lipca 1983 roku o podatku od spadków i darowizn. Podatnikami są osoby fizyczne, które nabyły określony majątek w postaci ruchomości, nieruchomości, wartości pieniężnych, praw majątkowych, m.in. w drodze spadku, darowizny, zasiedzenia, zachowku oraz nieodpłatnego zniesienia współwłasności. Wymiaru i poboru podatku dokonują urzędy skarbowe oraz notariusze, a uzyskane dochody w całości przekazują na rachunek budżetu Miasta.

Wielkość wpływów z tego tytułu ustalono na podstawie prognozy przedstawionej przez Izbę Administracji Skarbowej we Wrocławiu, z uwzględnieniem skutków zmian wprowadzonych do ustawy od spadków i darowizn od dnia 1 lipca 2023 roku, polegających m.in. na podwyższeniu kwot wolnych od podatku dla wszystkich grup podatkowych.

Podatek od środków transportowych 16 900 000 zł

Podatek od środków transportowych pobierany jest na podstawie ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych, zgodnie z którą opodatkowaniu podlegają m.in. samochody ciężarowe o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony, ciągniki siodłowe i balastowe, przyczepy i naczepy oraz autobusy. Obowiązek podatkowy obejmuje osoby fizyczne, prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, będące właścicielami środków transportowych.

Dochody z tytułu podatku od środków transportowych na 2025 rok zostały zaplanowane w oparciu o kwoty zadeklarowane przez podatników w składanych deklaracjach na podatek od środków transportowych na 2024 rok.

Podatek z karty podatkowej 4 677 000 zł

Podstawą poboru podatku z karty podatkowej jest ustawa z dnia 20 listopada 1998 roku o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, na podstawie której urzędy skarbowe przekazują uzyskane wpływy na rachunek budżetu Miasta. Karta podatkowa jest najprostszą formą opodatkowania podatkiem dochodowym, niewymagającą od przedsiębiorcy prowadzenia ksiąg, składania zeznań podatkowych i deklaracji o wysokości uzyskanego dochodu oraz posiadania kas rejestrujących.

Zgodnie z nowelizacją ustaw podatkowych z tej formy opodatkowania mogą korzystać tylko ci podatnicy, którzy kontynuują opodatkowanie w tej formie – byli już opodatkowani w ten sposób w 2021 roku. Przedsiębiorcy rozpoczynający działalność gospodarczą lub planujący zmienić formę opodatkowania nie mogą już skorzystać z karty podatkowej. W praktyce oznacza to stopniowe wygaszanie tej formy opodatkowania.

Dodatkowymi czynnikami, które pośrednio mogą mieć wpływ na realizację dochodów z tego tytułu są:

- systematyczne znaczne podnoszenie kwoty obowiązującego minimalnego wynagrodzenia, stanowiącej podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne, o którą podatnicy stosujący opodatkowanie w formie karty podatkowej nadal mogą pomniejszać opłacany podatek (w części stanowiącej 19% zapłaconej składki),
- zwiększanie się z upływem lat w strukturze grupy podatników ustawowo uprawnionych do korzystania z obniżonych o 20% stawek karty podatkowej z uwagi na ukończenie 60-tego roku życia do dnia 1 stycznia roku podatkowego.

Wielkość wpływów z tego tytułu na 2025 rok ustalono na podstawie prognozy przedstawionej przez Izbę Administracji Skarbowej we Wrocławiu.

Podatek rolny 1 740 000 zł

Podatek rolny pobierany jest na podstawie ustawy z dnia 15 listopada 1984 roku o podatku rolnym. Kwotę tego podatku szacuje się w oparciu o średnią cenę skupu żyta.

W komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 18

października 2024 roku w sprawie średniej ceny skupu żyta za okres 11 kwartałów, będącej podstawą do ustalenia podatku rolnego na rok podatkowy 2025 ogłoszono, że średnia cena skupu żyta za okres 11 kwartałów poprzedzających kwartał poprzedzający rok podatkowy 2025 wynosi 86,34 zł za 1 dt (decytonę).

Podatek leśny 151 400 zł

Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady pobierania tego podatku jest ustawa z dnia 30 października 2002 roku o podatku leśnym. Kwotę tego podatku oszacowano w oparciu o średnią cenę sprzedaży drewna oraz posiadaną ewidencję gruntów leśnych.

Zgodnie z komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 18 października 2024 roku w sprawie średniej ceny sprzedaży drewna, obliczonej według średniej ceny drewna uzyskanej przez nadleśnictwa za pierwsze trzy kwartały 2024 roku ogłoszono, że średnia cena sprzedaży drewna wynosi 277,35 zł za 1 m³.

Wpływy z opłat 647 301 390 zł

Wyszczególnienie	Przewidywane wykonanie w warunkach porównywalnych za 2024 rok	Plan dochodów na 2025 rok	%
Wpływy z opłat	640 880 309	647 301 390	101,0

Opłata skarbową 35 500 000 zł

Opłata skarbową jest pobierana na podstawie ustawy z dnia 16 listopada 2006 roku o opłacie skarbowej, która zawiera szczegółowy wykaz przedmiotów podlegających opłacie skarbowej i określa wysokość jej stawek.

Realizacja dochodów z tytułu opłaty skarbowej uzależniona jest od bieżącego

zapotrzebowania mieszkańców na zezwolenia (pozwolenia, koncesje), zaświadczenia oraz czynności urzędowe, które dokonywane są na podstawie wniosku lub zgłoszenia zainteresowanego, a także od ilości złożonych w organach administracji publicznej lub sądach dokumentów stwierdzających udzielenie pełnomocnictwa lub prokury, albo jego odpisu, wypisu lub kopii.

Organ podatkowy, z uwagi na charakter opłaty skarbowej, nie ma możliwości podjęcia jakichkolwiek działań zmierzających do zwiększenia dochodów z tego tytułu, ponadto w chwili obecnej brak jest informacji o planowanym zwiększeniu wysokości stawek opłaty skarbowej od poszczególnych jej przedmiotów.

Przeprowadzona analiza wpływów z tytułu opłaty skarbowej za lata ubiegłe wskazuje tendencję zwykłą dochodów z tego tytułu. Zwiększone zapotrzebowanie mieszkańców na świadczone przez Urząd usługi, daje podstawę do ustalenia planu na poziomie wyższym niż w 2024 roku.

Wpływy z części opłaty za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym 7 650 000 zł

Opłata za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym, pobierana jest od przedsiębiorcy zaopatrującego przedsiębiorcę posiadającego zezwolenie na sprzedaż detaliczną napoi alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej nieprzekraczającej 300 ml i obowiązuje od 1 stycznia 2021 roku. Podstawą jej poboru jest ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Ponadto, w przypadku niewniesienia opłaty, przedsiębiorca jest zobowiązany do zapłaty opłaty dodatkowej.

Podmioty gospodarcze przekazują tę opłatę do właściwego urzędu skarbowego. Zrealizowane z tego tytułu dochody stanowią w 50% dochód gmin, na terenie których jest prowadzona sprzedaż napojów alkoholowych oraz w 50% przychód Narodowego Funduszu Zdrowia. Następnie do końca miesiąca następującego po zakończeniu półrocza Naczelnik Pierwszego Urzędu Skarbowego

w Bydgoszczy dokonuje podziału łącznych wpływów z ww. opłat, w części przypadającej gminom, proporcjonalnie do wpływów uzyskanych przez gminy za dane półrocze z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów

alkoholowych (detalicznych).

Pozyskane środki gmina przeznacza na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożycia alkoholu.

Plan dochodów z tego źródła oszacowano na tym samym poziomie co w 2024 roku.

Opłata za wydane zezwolenia na sprzedaż alkoholu oraz opłaty za korzystanie z tych zezwoleń 28 000 000 zł

Podstawą poboru opłaty za wydane zezwolenia na sprzedaż alkoholu oraz opłat za korzystanie z tych zezwoleń jest ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Płatnikami tej opłaty są przedsiębiorcy rozpoczynający sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych, jak również prowadzący ją w ramach posiadanych zezwoleń, w wysokości obliczonej na podstawie wartości sprzedaży napojów alkoholowych w poprzednim roku kalendarzowym.

Wpływy z tego tytułu są w całości przeznaczane na finansowanie zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

W związku ze wzrostem wartości sprzedaży alkoholu, na co istotny wpływ ma cena, po której on jest oferowany, planuje się wyższe wpływy z tego tytułu w 2025 roku.

Wpływy z opłat za postój pojazdów samochodowych na drogach publicznych 33 650 000 zł

Zgodnie z ustawą z dnia 21 marca 1985 roku o drogach publicznych strefę płatnego parkowania lub śródmiejską strefę płatnego parkowania ustala rada miasta w drodze uchwały. W uchwale określa się m.in. wysokość opłaty za postój pojazdów samochodowych na drogach publicznych znajdujących się w tych strefach oraz opłatę dodatkową za nieuiszczenie opłaty.

W pozycji tej zaplanowano wpływy z opłat za postój pojazdów samochodowych na

drogach publicznych:

- w strefie płatnego parkowania w wysokości 13 150 000 zł oraz 5 000 000 zł z opłaty dodatkowej za brak opłaty za postój pojazdu samochodowego w tej strefie,
- w śródmiejskiej strefie płatnego parkowania w kwocie 10 800 000 zł oraz 4 700 000 zł z opłaty dodatkowej za brak opłaty za postój pojazdu samochodowego w tej strefie.

Na dochody w zakresie obsługi strefy płatnego parkowania składają się: opłaty wnoszone bezpośrednio w parkomatach oraz za pomocą płatności mobilnych, wpływy ze sprzedaży abonamentów parkingowych, dzierżawy wydzielonych stanowisk postojowych zastrzeżonych na prawach wyłączności (koperty), jak również wpływy z opłaty dodatkowej za nieuiszczenie opłaty za postój.

Uchwała Rady Miejskiej Wrocławia Nr XXVI/712/20 z dnia 17 września 2020 roku, ustalająca strefę płatnego parkowania oraz śródmiejską strefę płatnego parkowania, weszła w życie z dniem 1 marca 2021 roku. W związku z wydzieleniem śródmiejskiej strefy płatnego parkowania, środki uzyskane z opłat za postój pojazdów samochodowych w tej strefie, w wysokości nie mniejszej niż 65% ich wartości oraz środki z opłat dodatkowych, można przeznaczyć wyłącznie na sfinansowanie poprawy publicznego transportu zbiorowego, budowę lub przebudowę infrastruktury pieszej lub rowerowej lub zieleń i zadrzewienia na terenie miasta.

Zwiększenie planu dochodów z tego źródła na 2025 rok wynika przede wszystkim z sukcesywnego tworzenia kolejnych, płatnych miejsc parkingowych w ramach obu stref parkowania, jak również podniesienia wysokości opłaty dodatkowej za nieuiszczanie opłaty za postój.

Opłaty za czynności geodezyjne i kartograficzne 3 000 000 zł

Opłaty za czynności geodezyjne i kartograficzne pobierane są na podstawie ustawy z dnia 17 maja 1989 roku Prawo geodezyjne i kartograficzne. Opłacie podlegają m.in. następujące czynności: udostępnianie materiałów z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, sporządzanie i wydawanie wyrysów z operatu ewidencji gruntów i budynków, uwierzytelnianie dokumentów opracowywanych przez wykonawców prac geodezyjnych i kartograficznych, co do zgodności tych

dokumentów z danymi zawartymi w bazach danych, udostępnianie rzeczoznawcom majątkowym do wglądu zbiorów akt notarialnych oraz orzeczeń sądowych i decyzji administracyjnych, jak również uzgodnienia projektowanych sieci uzbrojenia terenu.

Wysokość dochodów pozyskanych z opłaty za czynności geodezyjne i kartograficzne uzależniona jest od liczby wniosków o udostępnienie materiałów i ilości wydawanych dokumentów oraz od liczby i struktury zgłoszeń prac geodezyjnych.

Opłata komunikacyjna 13 106 700 zł

W ramach opłaty komunikacyjnej do budżetu Miasta wpływają dochody za wydanie tablic rejestracyjnych do różnych pojazdów (samochodowych, przyczep, motocykli, ciągników, motorowerów, pojazdów zabytkowych), a także tablic tymczasowych oraz indywidualnych, dowodów rejestracyjnych, pozwoleń czasowych, nalepek kontrolnych, kart pojazdów oraz znaków legalizacyjnych.

W 2025 roku szacuje się niższy poziom wpływów niż w 2024 roku z tego tytułu, co wynika m.in. z wydawania mniejszej liczby pozwoleń czasowych w związku z rezygnacją mieszkańców Miasta z ich wyrabiania w sytuacji zmiany tablic rejestracyjnych lub braku miejsca w dowodzie rejestracyjnym na wpis z przeglądu technicznego.

Opłaty za koncesje i licencje 235 000 zł

Na łączną kwotę wpływów z tego źródła składają się:

- wpływy z tytułu opłaty za licencje na wykonywanie transportu drogowego taksówką osobową – 180 000 zł,
- wpływy z tytułu opłaty za licencje uprawniające do wykonywania transportu drogowego osób i rzeczy oraz w zakresie pośrednictwa przy przewozie rzeczy – 55 000 zł.

Opłaty za wydanie prawa jazdy 2 542 000 zł

Podstawą poboru opłat za wydanie prawa jazdy jest ustawa z dnia 5 stycznia 2011 roku o kierujących pojazdami. Zgodnie z art. 10 tej ustawy „Prawo jazdy jest wydawane przez starostę, w drodze decyzji administracyjnej,

na wniosek osoby zainteresowanej, za opłatą oraz po uiszczeniu opłaty ewidencyjnej”. Opłaty pobierane są za wydanie prawa jazdy, międzynarodowego prawa jazdy, pozwolenia na kierowanie tramwajem oraz zezwolenia na kierowanie pojazdem uprzywilejowanym lub przewożącym wartości pieniądze.

W 2025 roku zakłada się wzrost liczby wydawanych dokumentów stwierdzających uprawnienia do kierowania pojazdami, a co za tym idzie zwiększenie dochodów z tego źródła.

Opłata prolongacyjna 300 000 zł

Miasto, jako organ podatkowy, nalicza opłatę prolongacyjną zgodnie

z Uchwałą Rady Miejskiej Wrocławia Nr XIX/387/11 z dnia 1 grudnia 2011 roku.

Jest ona naliczana w przypadku udzielenia ulgi w postaci odroczenia terminu płatności podatku lub rozłożenia zapłaty podatku na raty czy odroczenia lub rozłożenia na raty zapłaty zaległości podatkowej wraz z odsetkami.

Zaplanowany poziom wpływów z tej opłaty uwzględnia jej sukcesywny wzrost po okresie wstrzymania jej pobierania w czasie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego spowodowanego zakażeniem wirusem SARS-CoV-2.

Wpływy z opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego 8 342 540 zł

Zgodnie z Uchwałą Rady Miejskiej Wrocławia Nr LVII/1513/22 z dnia

15 września 2022 roku w sprawie ustalenia czasu bezpłatnego nauczania, wychowania i opieki oraz wysokości opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego w przedszkolach publicznych prowadzonych przez gminę, świadczenia publicznych przedszkoli oraz oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych w zakresie nauczania, wychowania i opieki w wymiarze

5 godzin dziennie są realizowane bezpłatnie. Dla dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą

6 lat, za każdą godzinę korzystania z wychowania przedszkolnego w czasie przekraczającym 5 godzin, Uchwałą Rady Miejskiej Wrocławia Nr III/18/24

z dnia 6 czerwca 2024 roku, ustalona została opłata w wysokości 1,44 zł,

z której zostali zwolnieni rodzice (opiekunowie prawni) posiadający co najmniej troje dzieci, pozostających na ich utrzymaniu i we wspólnym gospodarstwie domowym.

Wpływy z tej opłaty zostały zaplanowane w oparciu o liczbę dzieci

do lat 5 w przedszkolach oraz oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i deklaracje rodziców o czasie przebywania dziecka. Wzrost planowanych dochodów z tego źródła wynika z przewidywanej większej frekwencji dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego oraz wyższych opłat za czas przekraczający 5 godzin w porównaniu do 2024 roku.

Wpływy z opłat za korzystanie z wyżywienia w jednostkach realizujących zadania z zakresu wychowania przedszkolnego 34 910 420 zł

Wysokość opłat za wyżywienie w jednostkach realizujących zadania

z zakresu wychowania przedszkolnego jest ustalana przez dyrektorów przedszkoli w oparciu o koszty surowców zużytych do przygotowania posiłków.

Wpływy z tego tytułu zaplanowano w oparciu o liczbę dzieci zapisanych

do oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz przedszkoli, w tym do przedszkola specjalnego, na rok szkolny 2024/2025, deklaracji rodziców o ilości posiłków z jakich będą korzystały dzieci oraz obowiązującej stawki żywieniowej.

Wpływy z opłat za wydanie zezwolenia na pracę sezonową oraz rejestrację oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi 1 540 000 zł

Podstawą poboru tych opłat jest ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku

o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, zgodnie z którą podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi składa:

- wniosek o wydanie zezwolenia na pracę sezonową lub jego przedłużenie,
- oświadczenie o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi w celu dokonania wpisu w ewidencji oświadczeń.

Dochód powiatu stanowi 50% opłaty pobieranej w związku ze składaniem powyższych dokumentów.

Plan dochodów z tego źródła oszacowano na tym samym poziomie

co w 2024 roku.

Opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi 437 902 879 zł

Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi pobierana jest

na podstawie ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości

i porządku w gminach. Do jej ponoszenia zobowiązane są osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki organizacyjne będące właścicielami nieruchomości na terenie Gminy Wrocław, rozumiane także jako współwłaściciele, użytkownicy wieczystości

oraz osoby posiadające nieruchomości w zarządzie lub użytkowaniu, a także inne podmioty władające nieruchomością.

Dochody osiągnięte z powyższego tytułu są w całości przeznaczone na pokrycie kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

Wysokość dochodów z tego źródła została ustalona na podstawie przewidywanych wpływów w 2024, z uwzględnieniem zapisów Uchwały

nr LXVIII/1769/23 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 25 maja 2023 roku w sprawie metod ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i stawek

tej opłaty. W roku 2025 nie planuje się zmiany stawki tej opłaty.

Wpływy z opłat i kar za korzystanie ze środowiska 3 000 000 zł

W ramach tego źródła dochodów realizowane są wpływy z tytułu opłat za wydawanie zezwoleń na wycinkę drzew na terenie Miasta Wrocławia, a także wpływy z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska, tj. za pobór wody, odprowadzanie ścieków, zanieczyszczenie powietrza oraz składowanie odpadów.

Wpływy z opłat i kar za korzystanie ze środowiska w całości są przeznaczane na finansowanie zadań związanych z ochroną środowiska i gospodarką wodną.

Opłaty za korzystanie ze środowiska przekazywane są do budżetu Wrocławia przez Dolnośląski Urząd Marszałkowski we Wrocławiu. Ich wielkość oszacowano w oparciu o poziom wykonania dochodów w latach ubiegłych oraz przewidywane wykonanie za 2024 rok.

Opłaty za zezwolenia na wycinkę drzew wnoszą podmioty realizujące zadania inwestycyjne na terenie Miasta. Ich poziom uzależniony jest przede wszystkim od liczby wniosków składanych przez inwestorów w ramach realizowanych przedsięwzięć budowlanych, stopnia pokrycia gruntów zadrzewieniem, parametrów dendrometrycznych drzew i krzewów, przynależności taksonomicznej i stanu zdrowotnego oraz charakteru inwestycji.

Założenia przyjęte do oszacowania poziomu dochodów z tytułu zezwoleń na wycinkę drzew w roku 2025 wynikają z trendu obserwowanego na przestrzeni ostatnich lat, związanego z faktem zmniejszenia ilości wszczynanych na wniosek stron postępowań administracyjnych w sprawie wydania zezwolenia na usunięcie zadrzewienia kolidującego z zamierzeniami budowlanymi. W zakresie postępowań wszczętych oraz zakończonych stwierdza się w znacznej mierze zadrzewienie kolidujące z procesami inwestycyjnymi gatunków o parametrach (obwód pnia) poniżej progów ustawowych, umożliwiającących naliczenie opłaty za ich usunięcie.

Nie bez znaczenia ma również fakt prowadzenia na wniosek stron postępowań administracyjnych w sprawie umorzenia opłat gwarancyjnych. Stosowana powszechnie praktyka w latach ubiegłych wydawania zezwoleń na usunięcie drzew uzależnionych od nasadzeń zastępczych sprawia, że po upływie czasu gwarancyjnego (3 lat) opłata zostaje umorzona, jeżeli nasadzenia zachowały żywotność. Naliczona pierwotnie opłata w takiej sytuacji jest zwracana na konto podmiotu, który zrealizował warunki wynikające z wydanej decyzji.

Inne opłaty pobierane na podstawie odrębnych ustaw 37 621 851 zł

Na łączną kwotę planu dochodów w tej pozycji składać się będą wpływy z innych opłat pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, w szczególności z:

- opłaty za zajęcie pasa drogowego (opłaty pobierane przez zarządcę dróg, który wydaje zezwolenia w drodze decyzji administracyjnych za zajęcie pasa drogowego na cele związane zarówno z budową, przebudową, remontem dróg, jak i na cele niezwiązane z potrzebami zarządzania drogami) – 29 414 400 zł,
- zwrotów kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień – 3 972 700 zł,
- zwrotów opłat i kosztów sądowych – 3 191 600 zł,
- opłaty za ślub poza siedzibą Urzędu Stanu Cywilnego – 250 000 zł,
- opłat za udostępnianie kanału technologicznego – 220 000 zł,
- opłat związanych z transportem drogowym (opłaty z tytułu wydawania zezwoleń na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego osób i rzeczy, zezwoleń na wykonywanie regularnych przewozów osób i specjalnych przewozów osób w krajowym transporcie drogowym, zaświadczeń na wykonywanie przewozów drogowych na potrzeby własne osób i rzeczy) – 167 000 zł,
- opłaty adiacenckiej pobieranej z tytułu wzrostu wartości nieruchomości w wyniku jej scalania lub podziału – 150 000 zł,
- jednorazowej opłaty z tytułu wzrostu wartości nieruchomości w związku z

- uchwaleniem lub zmianą planu zagospodarowania przestrzennego (renta planistyczna) – 150 000 zł,
- opłat związanych z rejestracją jachtów i innych jednostek pływających – 50 000 zł,
  - opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej – 20 000 zł,
  - opłaty za wpis do rejestru żłobków i klubów dziecięcych – 12 000 zł,
  - opłaty za wydawanie kart wędkarskich i kart łowiectwa podwodnego – 8 500 zł,
  - zwrotu kosztów postępowania administracyjnego związanego ze sporządzaniem operatów szacunkowych określających wartość nieruchomości w celu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności – 8 000 zł,
  - opłaty za wydanie wielojęzycznego formularza, dołączanego do dokumentów urzędowych wydawanych z rejestru stanu cywilnego – 4 500 zł,
  - wpływów od przedsiębiorców prowadzących ośrodki szkolenia kierowców za wpis do rejestru działalności regulowanej oraz ewidencji instruktorów i wykładowców – 2 050 zł,
  - opłaty za usługi wodne z tytułu zmniejszenia naturalnej retencji terenowej na skutek wykonywania na nieruchomości o powierzchni powyżej 3500 m² robót, mających wpływ na zmniejszenie tej retencji przez wyłączenie więcej niż 70% powierzchni nieruchomości z powierzchni biologicznie czynnej na obszarach nieujętych w systemy kanalizacji otwartej lub zamkniętej – 1 101 zł.

Dochody z majątku 245 613 160 zł

Wyszczególnienie	Przewidywane wykonanie w warunkach porównywalnych za 2024 rok	Plan dochodów na 2025 rok	%
Dochody z majątku	251 362 222	245 613 160	97,7

Trwały zarząd, użytkowanie i służebności 2 500 000 zł

Źródło dochodów w tej pozycji stanowią będą wpływy z następujących tytułów:

- trwałego zarządu – ustanowione i aktualizowane opłaty roczne na podstawie art. 82-91 ustawy o gospodarce nieruchomościami,
- użytkowania – ograniczonego prawa rzeczowego, zgodnie z art. 252-256 kodeksu cywilnego,
- służebności gruntowych polegających na prawie przechodu/przejazdu do nieruchomości władnącej lub służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorcy, który jest właścicielem urządzeń służących do doprowadzania lub odprowadzania płynów, pary, gazu, energii elektrycznej.

Plan dochodów z tego źródła oszacowano na podstawie wykonania za 2023 rok i I półrocze 2024 roku oraz na podstawie analizy liczby prowadzonych postępowań w sprawach ustanowienia służebności gruntowych i przesyłu, w wyniku których zawarcie umowy nastąpi w przyszłym roku. Wzięto także pod uwagę wysokość wpływów z opłat rocznych określonych na podstawie decyzji ustalających trwały zarząd oraz umów z tytułu użytkowania, zawartych w latach poprzednich.

Wieczyste użytkowanie 40 100 000 zł

Plan dochodów z tego tytułu uwzględnia zmiany wynikające z ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów, która weszła w życie 1 stycznia 2019 roku.

Zgodnie z powyższą ustawą obowiązek uiszczania opłat rocznych pozostał jedynie dla podmiotów będących użytkownikami wieczystymi nieruchomości niezabudowanych oraz nieprzeznaczonych na cele mieszkaniowe, co ma istotny wpływ na zmniejszenie dochodów z tego źródła.

W pozycji tej zaplanowano także wpływy z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości, które zostały negatywnie zweryfikowane pod kątem przekształcenia z mocy prawa. W 2024 roku oraz latach następnych planowana jest aktualizacja opłat z tytułu użytkowania wieczystego. Aktualizacja opłat, ze skutkiem finansowym od 2025 roku, dotyczyć będzie około 150 nieruchomości.

Uwzględniono też wpływy uzyskane z tytułu pierwszej opłaty za oddanie w użytkowanie wieczyste gruntów.

Najem i dzierżawa 49 523 350 zł

Dochody budżetowe w tej pozycji obejmują następujące wpływy z najmu i dzierżawy:

- gruntów, kiosków i pawilonów, w tym pól irygacyjnych dzierżawionych przez MPWiK S.A. oraz nieruchomości gminnych zajętych przez urządzenia infrastruktury przesyłowej należącej do firmy Fortum Network Wrocław Sp. z o.o. – 23 000 000 zł,
- pasa drogowego, tj. dróg wewnętrznych, gruntów pod wiaty, wiat i paneli wolnostojących pod reklamy, lokali użytkowych w przejściach podziemnych – 12 890 240 zł,
- sieci i urządzeń wodociągowych, kanalizacji sanitarnej oraz kanalizacji deszczowej – 2 427 645 zł,
- parkingu przy Narodowym Forum Muzyki we Wrocławiu – 2 342 020 zł,
- gruntów na cele rolne oraz nierolne (kioski, drogi dojazdowe, zieleń przydomowa), czasowego udostępniania terenów – parków i skwerów na organizację imprez, pikników, jako zaplecza budowlanego pozyskiwane przez Zarząd Zieleni Miejskiej – 2 300 000 zł,
- obiektów sportowych na treningi i mecze oraz terenów i pomieszczeń

- będących w dyspozycji Młodzieżowego Centrum Sportu (łącznie 35 obiektów)
– 2 000 000 zł,
- gruntów udostępnianych na sezonowe ogródki gastronomiczne – 1 300 000 zł,
  - nieruchomości czasowo przejętych do zarządzania przez Zarząd Zasobu Komunalnego na podstawie decyzji Prezydenta Wrocławia – 1 000 000 zł,
  - pomieszczeń użytkowych znajdujących się na terenie Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych - Partynice – 907 460 zł,
  - miejsc na stoiska handlowe do sprzedaży całorocznej, sezonowej, okolicznościowej oraz z pojazdów gastronomicznych – 468 740 zł,
  - infrastruktury telekomunikacyjnej, w celu zapewnienia m.in. dostępu do transmisji danych do budynków szkół w projekcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej oraz dostępu do sieci Internet w lokalizacji Port Lotniczy Wrocław – 345 635 zł,
  - terenów miejskich na organizację wydarzeń plenerowych – 260 000 zł,
  - gruntów na prowadzenie placów targowych – 246 510 zł,
  - powierzchni pod anteny satelitarne oraz pomieszczeń w budynkach będących w trwałym zarządzie Miejskiego Centrum Usług Socjalnych – 15 000 zł,
  - obwodów łowieckich zlokalizowanych na terenie Miasta – 14 000 zł,
  - lokalu i powierzchni użytkowych znajdujących się w budynkach będących w trwałym zarządzie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej – 3 700 zł,
  - kanalizacji kablowej – 2 400 zł.

Wpływy z czynszów 153 489 810 zł

Wpływy z czynszów za lokale mieszkalne 119 050 000 zł

Prognozując dochody na 2025 rok z tytułu czynszów za najem lokali mieszkalnych stanowiących zasób mieszkaniowy Gminy Wrocław kierowano się następującymi

kryteriami:

- przewidywanym naliczeniem czynszów z uwzględnieniem stawki bazowej czynszu wynoszącej 8,90 zł za m² powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego, zgodnie z Zarządzeniem Nr 2317/20 Prezydenta Wrocławia z dnia 2 stycznia 2020 roku w sprawie ustalenia wysokości stawek czynszu za najem lokali mieszkalnych stanowiących własność Gminy Wrocław,
- przewidywanym spadkiem naliczeń czynszów za wynajem lokali mieszkalnych związanym ze zmniejszaniem się powierzchni zasobu Gminy Wrocław wynikającym z wykupu lokali mieszkalnych przez najemców,
- współczynnikiem ściągłości należności od najemców lokali mieszkalnych.

Wpływy z czynszów za lokale użytkowe 30 900 000 zł

Dochody z tytułu wpływów z czynszów za najem lokali użytkowych zaplanowano uwzględniając:

- przewidywane naliczenie czynszów na rok 2025 z uwzględnieniem średniej miesięcznej kwoty wpływów z 2023 roku i I połowy 2024 roku,
- wzrost opłat za najem lokali użytkowych,
- systematyczną utratę dochodów w związku ze sprzedażą części lokali użytkowych,
- ilość pustostanów, które ze względu na położenie na poboczach centrów handlowych i w strefach peryferyjnych Miasta cieszą się mniejszym zainteresowaniem najemców.

Wpływy z czynszów za wynajem pomieszczeń w budynkach Urzędu Miejskiego 3 175 050 zł

Są to opłaty pobierane od najemców pomieszczeń znajdujących się w obiektach administrowanych przez Wydział Obsługi Urzędu, w tym m.in. w budynkach Urzędu Miejskiego Wrocławia. Przedmiotem najmu są lokale użytkowe, powierzchnie użytkowe oraz powierzchnie pod reklamę.

W lokalach użytkowych prowadzona jest działalność gastronomiczna oraz usługi turystyczno – informacyjne, natomiast powierzchnie użytkowe wynajmowane są na usługi ubezpieczeniowe i finansowe (bankomat). Ponadto część powierzchni strychu budynku Ratusza Staromiejskiego wynajmowana jest pod urządzenia nadawczo – odbiorcze firmy Orange Polska SA.

Zgodnie z zawartymi umowami najemcy zobowiązani są w trybie comiesięcznym do uiszczania opłat za czynsz z tytułu przedmiotowych najmów.

Wyższy poziom dochodów z tego źródła uwzględnia waloryzację czynszów o średnioroczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych, ogłoszony w komunikacie Prezesa GUS.

Wpływy z czynszów za mieszkania nauczycieli 98 920 zł

Wpływy z czynszów za mieszkania nauczycieli oszacowano uwzględniając realizację planu wykwaterowań dotychczasowych najemców do lokali zamiennych, skutkującą coraz mniejszą liczbą lokali mieszkalnych znajdujących się w placówkach oświatowych.

Pozostałe wpływy z czynszów 265 840 zł

Na łączną kwotę planu dochodów w tej pozycji składać się będą:

- opłaty czynszowe za mieszkania w Ośrodku Opiekuńczo Adaptacyjnym „Pensjonat dla Osób Starszych” przy ul. Kamieńskiego 190 we Wrocławiu – 250 000 zł,
- opłaty czynszowe za mieszkania służbowe w budynkach administrowanych przez Miejskie Centrum Usług Socjalnych – 15 000 zł,
- wpływy z czynszów za wynajem pomieszczeń w siedzibach Rad Osiedli – 840 zł.

Dochody z usług 428 459 820 zł

Wyszczególnienie	Przewidywane wykonanie w warunkach porównywalnych za 2024 rok	Plan dochodów na 2025 rok	%
Dochody z usług	413 773 507	428 459 820	103,5

Wpływy z komunikacji zbiorowej 226 877 000 zł

W ramach tego źródła dochodów realizowane są głównie wpływy uzyskane z tytułu sprzedaży biletów miejskiej komunikacji zbiorowej.

Wysokość wpływów zaplanowano na podstawie cen biletów przyjętych Uchwałą Nr XLVII/1094/17 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 19 października 2017 roku w sprawie ustalenia cen za usługi przewozowe świadczone środkami lokalnego transportu zbiorowego organizowanego przez Gminę Wrocław oraz sposobu ustalenia wysokości opłaty dodatkowej i manipulacyjnej.

W pozycji tej ujęto także dochody z tytułu partycypacji innych podmiotów w kosztach przewozu pasażerów na określonych liniach.

Wpływy z wynajmu powierzchni na reklamy 691 370 zł

Powyższe dochody, realizowane głównie przez Biuro Rozwoju Gospodarczego, jak również Wrocławskie Centrum Integracji, stanowią opłaty za szyldy, tablice i urządzenia reklamowe umieszczone na nieruchomościach stanowiących własność Miasta. Wysokość miesięcznych opłat za szyldy uzależniona jest od jej formy, powierzchni oraz atrakcyjności lokalizacji. W przypadku tablic i urządzeń reklamowych opłata pobierana jest za m² powierzchni w zależności od jej formy.

Na wielkość dochodów z tego źródła ma również wpływ liczba demontaży reklam w związku z prowadzonymi pracami budowlanymi i remontami, sprzedaż nieruchomości lub jej czasowe wyłączenie z eksploatacji (na skutek prowadzenia inwestycji, uszkodzenia nośnika).

Plan dochodów w tej pozycji uwzględnia waloryzację opłat czynszowych o wskaźnik inflacji.

Wpływy z opłat za media 86 416 270 zł

Opłaty za media, tj. ciepłą i zimną wodę, odprowadzanie ścieków, centralne ogrzewanie i energię elektryczną, wnoszą głównie najemcy lokali mieszkalnych i użytkowych stanowiących zasób mieszkaniowy Gminy oraz najemcy mieszkań nauczycielskich.

Do wyliczenia planowanej kwoty dochodów z tego tytułu przyjęto szacowane zmiany stawek za poszczególne media w 2025 roku. Obejmują one podwyżki za dostawę energii elektrycznej, gazu, oleju na cele grzewcze oraz energii cieplnej, tj. centralnego ogrzewania oraz podgrzania wody z uwzględnieniem stopniowego przyłączania budynków do sieci ciepłowniczej. Uwzględniono także sukcesywnie zmniejszającą się liczbę lokali komunalnych z powodu ich wykupu na własność.

Wpływy z opłat za żywienie 54 911 280 zł

W pozycji tej zaplanowano wpływy z tytułu opłat wnoszonych przez rodziców/opiekunów za wyżywienie dzieci w szkołach podstawowych, liceach ogólnokształcących, szkołach i placówkach specjalnych, szkołach artystycznych i internatach.

Poziom prognozowanych dochodów z tego źródła oszacowano na podstawie średniej dziennej liczby uczniów korzystających z posiłków, dziennej stawki żywieniowej na jednego ucznia oraz liczby dni żywieniowych w danym miesiącu.

Wpływy z opłat za pobyt w ośrodku dla osób nietrzeźwych 350 000 zł

W ramach tego źródła dochodów, Wrocławski Ośrodek Pomocy Osobom Nietrzeźwym prowadzony w imieniu i na rzecz Gminy Wrocław przez Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego, pobiera opłaty za pobyt od osób nietrzeźwych i przekazuje je na konto budżetu Miasta.

Opłata ta pobierana jest na mocy ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Wysokość opłaty została ustalona Uchwałą Rady Miejskiej Wrocławia Nr LXXX/2098/24 z dnia 18

kwietnia 2024 roku na poziomie 437,81 zł.

Pozyskane dochody zależą od liczby osób przebywających w ośrodku i ich sytuacji finansowej. Przy prognozowaniu wpływów na 2025 rok uwzględniono zmniejszającą się liczbę osób korzystających z pomocy ośrodka, w tym przeważającą liczbę osób bezdomnych, które nie dokonują wpłat za swój pobyt.

Wpływy z opłat za pobyt w domach pomocy społecznej 15 500 000 zł

Domy pomocy społecznej zapewniają opiekę osobom starszym, przewlekle somatycznie lub psychicznie chorym, niepełnosprawnym intelektualnie.

Powyższe dochody stanowią opłaty wnoszone przez osoby przebywające w tych domach oraz ich rodziny. Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej – pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania, którego wysokość ustala Prezydent Miasta nie później niż do dnia 31 marca każdego roku.

Wpływy z opłat za pobyt w ośrodkach wsparcia 1 980 000 zł

Na dochody w tej pozycji składają się opłaty czynszowe od podopiecznych zamieszkujących w Ośrodku Opiekuńczo – Adaptacyjnym przy ul. Kamieńskiego 190 we Wrocławiu oraz opłaty za pobyt i wyżywienie od osób korzystających z usług dziennych domów pomocy społecznej znajdujących się na terenie Miasta.

Wpływy z opłat za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze 6 200 000 zł

Wpływy za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze pochodzą z opłat za te usługi świadczone na rzecz osób samotnych wymagających pomocy oraz osób przebywających w rodzinie, którym nie może ona zapewnić odpowiedniej opieki i pomocy. Ich wymiar czasowy uzależniony jest od stanu zdrowia i potrzeb podopiecznych, a wysokość stawki godzinowej od możliwości finansowych podopiecznych i ich rodzin.

Wpływy z opłat za miejsca w ośrodkach szkolno-wychowawczych 1 005 780 zł

Prognozowane z tego źródła dochody pochodzą z opłat uiszczanych przez rodziców

lub opiekunów prawnych za pobyt i wyżywienie dzieci w Specjalnych Ośrodkach Szkolno – Wychowawczych, Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym oraz w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii.

Wysokość dochodów uzależniona jest od liczby wychowanków przebywających w tych placówkach, poziomu stawki żywieniowej oraz sytuacji materialnej w rodzinie wychowanków, która ma wpływ na poziom ściągalności płatności za wyżywienie i pobyt dzieci w ośrodkach.

Oplaty za dzieci z innych powiatów przebywające w rodzinach zastępczych na terenie Wrocławia 1 700 000 zł

W ramach tego źródła dochodów ujmowane są wpływy z tytułu zwrotu kosztów utrzymania dzieci pochodzących z innych powiatów, które zostały umieszczone w rodzinach zastępczych na terenie Wrocławia. Ich wysokość uzależniona jest od liczby dzieci przebywających w rodzinach zastępczych.

Oplaty za dzieci z innych powiatów przebywające w placówkach opiekuńczo - wychowawczych na terenie Wrocławia 332 000 zł

Prognozowane z tego źródła dochody pochodzą z opłat powiatów za pobyt dzieci pochodzących z tych powiatów w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie Wrocławia, umieszczonych w nich na podstawie porozumień oraz w trybie interwencyjnym. Wielkość dochodów z tego tytułu zależy od liczby dzieci oraz okresu w jakim przebywają one w placówkach na terenie Wrocławia.

Wpływy z opłat za żłobek 19 348 610 zł

Wpływy z opłat za żłobek pobiera Wrocławski Zespół Żłobków z tytułu opłat wnoszonych przez rodziców i opiekunów dzieci do lat 3 za pobyt oraz wyżywienie ich dzieci we wrocławskich żłobkach.

Wysokość opłat wnoszonych przez rodziców/opiekunów dziecka reguluje Uchwała Rady Miejskiej Wrocławia Nr IX/175/11 z dnia 19 maja 2011 roku zmieniona uchwałą nr LIX/1558/22 RMW z dnia 20 października 2022 roku.

Poziom wpływów z tego źródła uwzględnia planowany w 2025 roku wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę, co spowoduje zwiększenie kwoty stawki

godzinowej, będącej podstawą wyliczenia opłaty za pobyt dziecka w żłobku, jak również zmianę stawki żywieniowej.

Dochody Zarządu Zieleni Miejskiej 3 930 000 zł

W ramach tego źródła dochodów Zarząd Zieleni Miejskiej pozyskuje wpływy ze sprzedaży biletów wstępu do Ogrodu Japońskiego. Uzyskane dochody pochodzą również ze sprzedaży materiałów promocyjnych, tj. monet pamiątkowych i widokówek.

Wysokość planowanych dochodów z tego tytułu oszacowano na tym samym poziomie co w 2024 roku.

Dochody Młodzieżowego Centrum Sportu 400 000 zł

Dochody Młodzieżowego Centrum Sportu zaplanowane w tej pozycji pochodzą głównie z wpływów ze sprzedaży biletów wstępu na kąpielisko miejskie „Morskie Oko” oraz biletów wstępu na obiekty sportowe, w tym skatepark.

Dochody Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych 2 023 000 zł

Wrocławski Tor Wyścigów Konnych pozyskuje dochody z tytułu opłat za jazdy rekreacyjne, za zajęcia nauki jazdy konnej, organizację półkolonii oraz z opłat za pensjonat dla koni.

Pozostałe wpływy z usług 6 794 510 zł

Na pozostałe wpływy z usług składają się:

- wpłaty za media od najemców budynków i pomieszczeń należących do Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz będących w zarządzie innych jednostek organizacyjnych Miasta – 1 837 300 zł,
- opłaty za przyjmowanie odpadów ulegających biodegradacji oraz za sprzedaż kompostu przez Kompostownię Odpadów Zielonych – 1 554 000 zł,
- wpływy z podnajmu lokali mieszkalnych przez Gminę Wrocław z zasobów TBS Wrocław Sp. z o.o., zlokalizowanych na nowo budowanym osiedlu Leśnica IX, z przeznaczeniem przede wszystkim na realizację pilnych

- wykwaterowań budynków objętych planem wykwaterowań, jak i zamian lokali, dokonywanych ze względów społecznych i zdrowotnych – 1 350 000 zł,
- wpłaty z tytułu udostępniania układów oświetlenia drogowego, jednorazowej opłaty instalacyjnej za udostępnianie kanałów technologicznych oraz opłaty za przechowywanie rzeczy w Biurze Rzeczy Znalezionych – 1 100 000 zł,
  - opłaty wnoszone przez osoby w podeszłym wieku, niepełnosprawne oraz niesamodzielne za miejsce pobytu dostosowane do ich potrzeb życiowych – 450 000 zł,
  - opłaty pobierane przez Zarząd Dróg i Utrzymania za oznaczenie przystanków komunikacji miejskiej, umieszczanie lub usunięcie tabliczek przystankowych, zwrot kosztów energii elektrycznej za panele reklamowe w wiatkach przystankowych i za biletomaty – 333 950 zł,
  - wpływy z tytułu parkowania pojazdów przez pracowników Urzędu Miejskiego na terenach administrowanych przez Wydział obsługi Urzędu – 85 850 zł,
  - opłaty za pobyt w Zespole Mieszkań Chronionych – 80 000 zł,
  - wpłaty od Wyższego Urzędu Górniczego z tytułu zarządzania Wspólnotą Mieszkaniową przy ul. Kotlarskiej 41 – 3 410 zł.

Pozostałe dochody 201 699 347 zł

Wyszczególnienie	Przewidywane wykonanie w warunkach porównywalnych za 2024 rok	Plan dochodów na 2025 rok	%
Pozostałe dochody	243 672 347	201 699 347	82,8

Wpływy z tytułu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej 29 983 140 zł

Planowane na 2025 rok dochody Miasta związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami zostały przyjęte na podstawie decyzji Wojewody Dolnośląskiego znak FB-BP.3110.23.2024 oraz FB-BP.3111.24.2024 z dnia 24 października 2024 roku, informujących o wysokości dotacji celowych oraz o kwotach dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami ujętych w projekcie ustawy budżetowej na 2025 rok.

Wysokość osiągniętych w tej pozycji dochodów będzie uzależniona od wielkości wpływów uzyskanych z poniższych tytułów przez Miasto na rzecz budżetu państwa. Na powyższą kwotę składają się:

- wpływy stanowiące 25% dochodów z tytułu wieczystego użytkowania, przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności, najmu i dzierżawy składników majątkowych, trwałego zarządu, użytkowania i służebności, odsetek oraz sprzedaży nieruchomości Skarbu Państwa, jak również opłat czynszowych i eksploatacyjnych za wynajem mieszkań służbowych pracownikom Państwowej Straży Pożarnej – 28 558 670 zł,
- wpływy stanowiące 40% dochodów zrealizowanych na rzecz budżetu państwa z tytułu odzyskanych od dłużników świadczeń wypłacanych z funduszu alimentacyjnego – 1 200 000 zł,
- dochody stanowiące 50% wpływów z tytułu odzyskanych od dłużników zaliczek alimentacyjnych – 202 000 zł,
- wpływy stanowiące 5% udziałów Miasta w dochodach zrealizowanych na rzecz budżetu państwa – zaplanowane w łącznej wysokości 22 470 zł, z tytułu udzielania informacji adresowej z zakresu ewidencji ludności, opłat za pobyt osób z zaburzeniami psychicznymi w środowiskowych domach samopomocy oraz za specjalistyczne usługi opiekuńcze dla takich osób, opłat za wydanie kart parkingowych oraz duplikatów legitymacji osób niepełnosprawnych, a także z tytułu zawartych umów na eksploatację systemu monitoringu pożarowego.

**Dochody uzyskane z grzywien i mandatów nałożonych przez Straż Miejską
Wrocławia 6 100 000 zł**

Na dochody w tej pozycji składają się wpływy uzyskane z tytułu grzywien nakładanych w formie mandatu karnego przez strażników Straży Miejskiej Wrocławia w następstwie ujawnienia wykroczeń przeciwko przepisom z zakresu ochrony porządku publicznego oraz przepisów aktów prawa miejscowego, w szczególności: z zakresu ruchu drogowego, gospodarowania odpadami, ochrony środowiska, ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, ochrony wód, legalizacji miar i wag, wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi oraz innych ustaw.

Wpłata nadwyżki samorządowych zakładów budżetowych 2 000 000 zł

Dochody w tej pozycji stanowić będzie wpłata nadwyżki środków obrotowych za 2024 rok osiągnięta przez Zarząd Cmentarzy Komunalnych we Wrocławiu.

Odsetki 24 541 037 zł

Na łączną kwotę planowanych odsetek składać się będą:

- odsetki od lokat bankowych – zaplanowane w kwocie 9 166 937 zł,
- odsetki od zaległości czynszowych za lokale mieszkalne oraz lokale użytkowe od najemców tych lokali oraz dłużników, którym odmówiono udzielenia ulgi w postaci umorzenia lub rozłożenia na raty spłaty zobowiązania oraz odsetki od nieterminowych rozliczeń za media – zaplanowane w łącznej wysokości 7 886 500 zł,
- odsetki od środków zgromadzonych na rachunkach bankowych Miasta – zaplanowane w wysokości 5 000 000 zł,
- odsetki od nieterminowych wpłat podatków i opłat – zaplanowane w kwocie 2 234 600 zł,
- pozostałe odsetki – głównie z tytułu zwrotu nienależnie pobranych świadczeń wypłacanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – zaplanowane w łącznej wysokości 168 000 zł,
- odsetki od nieterminowych wpłat należności wynikających z decyzji administracyjnych za zajęcie pasa drogowego oraz opłat dodatkowych za jazdę bez ważnego biletu komunikacji miejskiej – zaplanowane w łącznej

wysokości 85 000 zł.

Różne wpływy 139 075 170 zł

W pozycji tej zaplanowano wpływy osiągane m.in. z następujących tytułów:

- zwrotu podatku VAT, wynikającego z rozliczenia podatku VAT należnego z podatkiem VAT naliczonym, na które składają się rozliczenia Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych – 120 000 000 zł,
- opłaty dodatkowej za przejazd bez ważnego biletu – 5 250 000 zł,
- zwrot dopłaty od spółki Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o. – 3 500 000 zł,
- za pojazdy przekazane odpłatnie do demontażu oraz za usunięcie i przechowywanie pojazdów, zgodnie z przepisami ustawy prawo o ruchu drogowym – 2 685 000 zł,
- zwrotu nienależnie pobranych świadczeń wypłacanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – zaplanowane w łącznej wysokości – 1 389 970 zł,
- rozliczeń z lat ubiegłych, w tym wpłat dokonywanych przez wspólnoty mieszkaniowe z tytułu rozliczeń zaliczek wpłacanych na poczet pokrycia kosztów utrzymania części wspólnych nieruchomości komunalnych oraz wzajemnych rozliczeń za lata ubiegłe – 1 283 200 zł,
- kar i odszkodowań wynikających z umów (w tym odszkodowania od ubezpieczycieli i kary umowne od przewoźników) – 995 000 zł,
- opłat startowych od uczestników maratonów – 950 000 zł,
- dziedziczonych przez Miasto sum pieniężnych – 800 000 zł,
- refaktur za media dla wykonawców, w związku z prowadzonymi przez nich inwestycjami i zadaniami remontowymi – 790 000 zł,
- kar za samowolne zajęcie pasa drogowego dróg publicznych bez zezwolenia zarządcy drogi, z przekroczeniem terminu lub o powierzchni większej niż określona w zezwoleniu – 400 000 zł,

- wpłat za zapisy koni do gonitwy – 350 000 zł,
- kar za brak rejestracji pojazdów oraz za brak zawiadomienia o nabyciu lub zbyciu pojazdu – 231 000 zł,
- sprzedaż martwych drzew – 180 000 zł.

Udział w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa 4 511 128 703 zł

Wyszczególnienie	Przewidywane wykonanie w warunkach porównywalnych za 2024 rok	Plan dochodów na 2025 rok	%
Udział w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa	2 600 250 672,00	4 511 128 703	190,4

Wpływy realizowane w tej pozycji obejmują udział Miasta w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa, tj. w podatku dochodowym od osób prawnych (CIT) oraz od osób fizycznych (PIT). Planowana na 2025 rok łączna kwota dochodów Wrocławia z obu podatków wyniesie 4 511 128 703,27 zł, co stanowi 58,9% dochodów ogółem Miasta.

Dochody z powyższych tytułów na 2025 rok zostały ustalone przez Ministra Finansów z uwzględnieniem rozwiązań zawartych w nowej ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, która weszła w życie 25 października 2024 roku.

Przyjęta ustawa reformuje w sposób zasadniczy finanse jednostek samorządu terytorialnego. Wskazuje, że głównym źródłem dochodów będą dochody podatkowe zaliczane do dochodów własnych, zaś subwencje z budżetu państwa będą mieć charakter uzupełniający.

Ustawa zmienia sposób ustalania dochodów z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób prawnych (CIT) oraz udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT). Od 2025 roku dochody samorządów z tych tytułów obliczane będą jako procent od dochodów podatników z terenu danej jednostki samorządu terytorialnego, a nie jak dotychczas na podstawie podatku należnego. Ta zasadnicza zmiana uniezależni dochody podatkowe z CIT i PIT uzyskiwane przez samorządy od skutków zmian w systemie podatkowym. Dodatkowo zwiększeniu ulegnie baza naliczania dochodów JST z tytułu udziału w podatku PIT o kwoty dochodów z podatku zryczałtowanego od przychodów ewidencjonowanych.

Ponadto nowa ustawa wprowadza, zamiast obecnych części subwencji ogólnej, pojęcie następujących potrzeb finansowych JST:

- wyrównawcze,
- oświatowe,
- rozwojowe,
- ekologiczne,
- uzupełniające.

Wyliczane potrzeby będą porównywane ze zwiększonymi dochodami z tytułu udziału w podatkach PIT i CIT. Dla roku 2025 potrzeby zostały porównane z tzw. kwotą kalkulacyjną, tj. różnicą między łączną kwotą dochodu danego miasta z tytułu udziału w podatku CIT oraz podatku PIT ustaloną na podstawie przepisów nowej ustawy, a łączną kwotą jej dochodów z tych tytułów ustaloną na podstawie dotychczas obowiązujących zasad. W przypadku JST, dla których potrzeby finansowe ustalone na 2025 rok są wyższe niż kwota kalkulacyjna otrzymają subwencję ogólną w wysokości odpowiadającej różnicy między tymi kwotami, tj. między kwotą potrzeb a kwotą kalkulacyjną.

Dodatkowo w potrzebach oświatowych została uwzględniona równowartość kwoty dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań z zakresu wychowania przedszkolnego (zamiana formy finansowania zadań w zakresie wychowania przedszkolnego z dotacji celowych z budżetu państwa na dochody własne).

Ustawa wprowadza również pojęcie korekty z tytułu zamożności. Kwota dochodów jednostki samorządu terytorialnego na rok budżetowy podlega korekcie z tytułu zamożności, jeżeli dochody jednostki samorządu terytorialnego w relacji do przeliczeniowej liczby mieszkańców tej jednostki samorządu terytorialnego są wyższe od 120 % dochodów w relacji do przeliczeniowej liczby mieszkańców odpowiedniej kategorii jednostek samorządu terytorialnego. Przez dochody, o których mowa wyżej, rozumie się łączne dochody z tytułu podstawowych dochodów podatkowych oraz subwencji ogólnej, pomniejszone o kwotę odpowiadającą sumie potrzeb oświatowych i rozwojowych. Korekty z tytułu zamożności dokonuje się przez pomniejszenie dochodu miasta z tytułu udziału w podatku PIT, a jeżeli kwota korekty z tytułu zamożności jest wyższa niż kwota tego dochodu, to dodatkowo pomniejsza się dochód miasta z tytułu udziału w podatku CIT. Jeżeli dla miasta została jednocześnie naliczona subwencja ogólna, korekty z tytułu zamożności dokonuje się w pierwszej kolejności przez pomniejszenie subwencji ogólnej. Obliczony wskaźnik zamożności dla Wrocławia w wysokości 115,5% powoduje, że dochody Miasta nie zostały pomniejszone z tytułu zamożności.

Przyjęta ustawa wprowadza również odrębną kategorię jednostki samorządu terytorialnego – miasta na prawach powiatu, dla której wydzielono wszystkie elementy nowego systemu dochodów samorządu terytorialnego, zarówno w zakresie udziału w podatku CIT i PIT, jak i ustalania potrzeb finansowych.

Dodatkowo ustalono, że dochody miast na prawach powiatu z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób prawnych oraz od osób fizycznych będą stanowiły dochód gminy z przeznaczeniem na wydatki związane z realizacją zadań gminnych i powiatowych.

Na 2025 rok Ministerstwo Finansów wyliczyło dla Miasta Wrocławia potrzeby finansowe w wysokości 1 832 729 649,10 zł, z czego potrzeby oświatowe stanowią kwotę 1 661 251 574 zł, potrzeby rozwojowe – 171 337 278,68 zł, natomiast ekologiczne 140 796,42 zł.

Udział we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej 426 583 246 zł

Planowane dochody Miasta z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych na 2025 rok przyjęto zgodnie z pismem Ministra Finansów znak ST3.4750.15.2024 z dnia 14 października 2024 roku.

Zgodnie z nowo uchwaloną ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego wysokość udziału w podatku CIT dla miasta na prawach powiatu wyniesie 2,2% dochodów podatników podatku CIT posiadających siedzibę na obszarze danego miasta.

Kwotę rocznego dochodu miasta z tytułu udziału w podatku CIT ustala się mnożąc zwaloryzowane dochody podatników podatku CIT mających siedzibę na obszarze danego miasta za rok bazowy przez ww. wysokość udziału w podatku CIT.

Jeżeli podatnik podatku CIT posiada zakład (oddział) położony na obszarze jednostki innej niż jednostką, na obszarze której ma siedzibę, w celu ustalenia dochodu miasta z tytułu udziału w podatku CIT, dochód tego podatnika rozdziela się między jednostki proporcjonalnie do liczby osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w zakładzie (oddziale) położonym na obszarze danej jednostki. Zasadę tę stosuje się odpowiednio do spółek wchodzących w skład podatkowej grupy kapitałowej oraz zakładów (oddziałów) tych spółek.

Dochody podatników podatku CIT na rok 2025 ustalono na podstawie danych zawartych w złożonych za rok 2022 zeznaniach podatkowych, według stanu na dzień 10 marca 2024 roku. W celu ustalenia dochodów podatników podatku CIT na rok 2025 ich dochody z roku 2022 zwaloryzowano o 29,5 %.

Środki stanowiące należne Miastu dochody z tytułu udziału w podatku CIT podlegają przekazaniu przez Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Bydgoszczy na rachunki budżetów jednostek samorządu terytorialnego w dwunastu miesięcznych ratach w terminie do 5-tego dnia każdego miesiąca.

Udział we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych 4 084 545 457 zł

Planowane dochody Miasta z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych na 2025 rok przyjęto zgodnie z pismem Ministra Finansów znak ST3.4750.15.2024 z dnia 14 października 2024 roku.

Zgodnie z nowo uchwaloną ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego wysokość udziału w podatku PIT dla miasta na prawach powiatu wyniesie 8,6% dochodów podatników podatku PIT zamieszkałych na obszarze danego miasta.

Kwotę rocznego dochodu miasta z tytułu udziału w podatku PIT ustala się mnożąc zwaloryzowane dochody podatników podatku PIT zamieszkałych na obszarze danego miasta za rok bazowy przez ww. wysokość udziału w podatku PIT.

Dochody podatników podatku PIT na rok 2025 ustalono na podstawie danych zawartych w złożonych za rok 2022 zeznaniach podatkowych, według stanu na dzień 10 marca 2024 r. W celu ustalenia dochodów podatników podatku PIT na rok 2025 ich dochody z roku 2022 zwaloryzowano o 37,1 %.

Środki stanowiące należne Miastu dochody z tytułu udziału w podatku PIT podlegają przekazaniu przez Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Bydgoszczy na rachunki budżetów jednostek samorządu terytorialnego w dwunastu miesięcznych ratach od grudnia roku poprzedzającego rok budżetowy do listopada roku budżetowego w terminie do 25-tego dnia każdego miesiąca, z tym że rata przekazywana w lutym wynosi 2/13.

Dotacje celowe z budżetu państwa 250 645 257 zł

Wyszczególnienie	Przewidywane wykonanie w warunkach porównywalnych za 2024 rok	Plan dochodów na 2025 rok	%
Dotacje celowe z budżetu państwa	242 409 307	250 645 257	103,4

Powyższe kwoty dotacji przyjęto na podstawie:

- pism Wojewody Dolnośląskiego znak FB-BP.3110.23.2024.KSz oraz FB-

BP.3110.24.2024.KSz z dnia 24 października 2024 roku, informujących o wysokości dotacji celowych oraz o kwotach dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowa 2025 rok w wysokości:

- dla gminy 158 990 665 zł,
  - dla powiatu 88 942 026,95 zł.
- pisma Krajowego Biura Wyborczego znak DWR.3112.47.2024 z dnia 23 października 2024 roku, informującego o wysokości dotacji celowych dla poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego na finansowanie zadań bieżących zleconych gminom na finansowanie kosztów prowadzenia i aktualizacji stałego rejestru wyborców w wysokości 122 585 zł.

Ponadto w planie dochodów Miasta na 2025 rok uwzględniono dotację z Ministerstwa Edukacji Narodowej na zadanie powierzone w wysokości 2 589 980 zł, na realizację rządowego programu wsparcia dla rodzin „Za życiem” w zakresie przygotowania i utrzymania miejsca w bursach lub internatach dla uczennic w ciąży, w formie odrębnego – jednoosobowego pokoju, w którym zapewnione zostaną maksymalnie komfortowe warunki pobytu uczennicy do czasu urodzenia dziecka.

W związku z przyjętą nową ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, która weszła w życie 25 października 2024 roku, zgodnie z którą zmieniono formę finansowania zadań z zakresu wychowania przedszkolnego z dotacji celowej z budżetu państwa na dochody własne, w 2025 roku Miasto nie otrzyma dotacji na ten cel.

Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania własne 30 658 856 zł

Dotacje celowe na realizację bieżących zadań własnych dla Wrocławia ujęte w projekcie ustawy budżetowej na 2025 rok w wysokości 30 658 856 zł:

Dział	Rozdział	Dotacja	Kwota
852	85202	– na wsparcie finansowe zadań i programów realizacji zadań pomocy społecznej (dofinansowanie utrzymania mieszkańców Domów Pomocy Społecznej)	4 360 956 zł
	85205	– na zadania w zakresie przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	6 000 zł
	85213	– na opłacenie i refundację składek na ubezpieczenie zdrowotne z budżetu państwa za osoby uprawnione	1 176 900 zł
	85214	– na wsparcie finansowe zadań i programów realizacji zadań pomocy społecznej (środki na dofinansowanie m.in. wypłat zasiłków celowych, okresowych)	4 603 300 zł
	85216	– na wsparcie finansowe zadań i programów realizacji zadań pomocy społecznej (środki na dofinansowanie wypłat zasiłków stałych)	13 297 000 zł
	85219	– na wsparcie finansowe zadań i programów realizacji zadań pomocy społecznej (środki na wypłatę dodatków dla pracowników socjalnych)	6 102 400 zł
	85230	– na zadania z zakresu pomocy państwa w zakresie dożywiania oraz pomocy żywnościowej dla najuboższych	1 112 300 zł

Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania zlecone 215 557 970,95 zł

Dotacje celowe na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami dla Wrocławia, ujęte w projekcie ustawy budżetowej na 2025 rok:

Dział	Rozdział	Dotacja	Kwota
010	01095	– na finansowanie, nadzór i kontrolę realizacji zadań z zakresu administracji rządowej związanych z obsługą obywateli i z wydawaniem zezwoleń	158 700 zł
600	60095	– na nadzór nad bezpieczeństwem ruchu i transportu drogowego	10 671,45 zł
700	70005	– na zarządzanie mieniem Skarbu Państwa przez jednostki samorządu terytorialnego	3 034 900 zł
710	71012	– na gromadzenie i aktualizację państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego (pokrycie kosztów działalności Zarządu Geodezji, Kartografii i Katastru Miejskiego)	2 176 565 zł
	71015	– na kontrolę procesu budowlanego oraz utrzymania obiektów budowlanych (środki dla Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego we Wrocławiu)	4 282 126 zł
750	75011	– na finansowanie, nadzór i kontrolę realizacji zadań z zakresu administracji rządowej – dowody osobiste, ewidencja ludności,	15 145 792 zł

Dział	Rozdział	Dotacja	Kwota
		rejestracja zdarzeń stanu cywilnego	
		– na finansowanie nadzór i kontrolę realizacji zadań z zakresu administracji rządowej związanych z obsługą obywateli i wydawaniem zezwoleń	1 960 948 zł
751	75101	– na finansowanie kosztów prowadzenia i aktualizacji stałego rejestru wyborców dla Wrocławia	122 585 zł
752	75224	– na przygotowanie i nadzorowanie przebiegu kwalifikacji wojskowej	629 500 zł
754	75411	– na interwencje ratowniczo - gaśnicze (środki na finansowanie działalności Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej we Wrocławiu)	65 397 909 zł
755	75515	– na nieodpłatną pomoc prawną oraz edukację prawną	1 977 696 zł
852	85203	– na wspieranie osób z zaburzeniami psychicznymi	7 978 596 zł
	85205	– na zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach programu wieloletniego "Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie"	660 000 zł

Dział	Rozdział	Dotacja	Kwota
	85228	– na wspieranie osób z zaburzeniami psychicznymi (realizację zadań z zakresu specjalistycznych usług opiekuńczych)	869 379 zł
	85231	– na wsparcie finansowe zadań i programów realizacji zadań pomocy społecznej (pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w RP status uchodźcy)	394 303,50 zł
853	85321	– na prowadzenie nadzoru i wykonywanie funkcji kontrolnych nad orzekaniem o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności	4 177 700 zł
855	85502	– na świadczenia rodzinne , świadczenia z funduszu alimentacyjnego i zasiłki dla opiekunów	104 871 000 zł
	85513	– na opłacenie i refundację składek na ubezpieczenia zdrowotne z budżetu państwa za osoby uprawnione	1 709 600 zł

Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania powierzone 4 428 430 zł

Dotacje celowe na realizację przez Wrocław zadań bieżących na podstawie porozumień z organami administracji rządowej, ujęte w projekcie ustawy budżetowej na 2025 rok oraz dotacja z Ministerstwa Edukacji Narodowej na realizację rządowego programu wsparcia dla rodzin „Za życiem”, z tego:

Dział	Rozdział	Dotacja	Kwota
710	71035	– na sprawowanie opieki nad miejscami pamięci narodowej oraz grobami i cmentarzami wojennymi	157 450 zł
801	80146	– na kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli	1 681 000 zł
	80195	– na realizację rządowego programu wsparcia dla rodzin „Za życiem”	2 589 980 zł

Dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego 41 147 470 zł

Wyszczególnienie	Przewidywane wykonanie w warunkach porównywalnych za 2024 rok	Plan dochodów na 2025 rok	%
Dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	27 521 386	41 147 470	149,5

Dochodami powiatu w tej pozycji będą dotacje celowe przekazywane Miastu przez Powiat Wrocławski oraz inne powiaty na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego:

- na pokrycie części wydatków związanych z bieżącym utrzymaniem

Powiatowego Urzędu Pracy we Wrocławiu (zgodnie z porozumieniem zawartym pomiędzy Miastem Wrocław a Powiatem Wrocławskim w sprawie powierzenia Miastu Wrocław niektórych zadań publicznych należących do Powiatu Wrocławskiego) – w wysokości 5 080 170 zł,

- z tytułu wpłat powiatów za udział ich mieszkańców w warsztatach terapii zajęciowej prowadzonej na terenie Wrocławia, w części nie objętej dofinansowaniem ze środków PFRON – w wysokości 67 300 zł.

Dochodami gminy w tej pozycji w wysokości 36 000 000 zł będą dotacje celowe na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego, przekazywane Miastu przez gminy ościenne (Kobierzyce, Miękinia, Wisznia Mała, Kąty Wrocławskie, Długołęka, Siechnice, Czernica, Żórawina) z tytułu partycypacji w kosztach utrzymania przewozów pasażerskich środkami komunikacji podmiejskiej, pozyskiwane na podstawie porozumień zawartych z poszczególnymi gminami. Wysokość dotacji ustalana jest na podstawie różnicy pomiędzy kosztem funkcjonowania linii, a wpływami ze sprzedaży biletów.

W 2025 roku planowane jest wdrożenie nowych umów dla 3 gmin: Wisznia Mała, Długołęka i Czernica, w których zakres pracy przewozowej, czyli liczba wozokilometrów ulegnie zwiększeniu. Oznacza to wzrost podaży miejsc w autobusach, a co za tym idzie zwiększenie liczby pasażerów i tym samym wzrost sprzedaży biletów. Z drugiej strony koszt pracy przewozowej, ze względu na wzrost stawek za 1 wozokilometr, także ulega zwiększeniu. W związku z tym zwiększa się różnica pomiędzy kosztami ponoszonymi na usługi przewozowe i wpływami z biletów na terenie gmin, a tę różnicę pokrywają gminy w formie dotacji.

Środki na zadania własne pozyskane z innych źródeł 22 119 771 zł

Wyszczególnienie	Przewidywane wykonanie w warunkach porównywalnych za 2024 rok	Plan dochodów na 2025 rok	%
Środki na zadania własne pozyskane z innych źródeł	18 951 890	22 119 771	116,7

Dochodami Miasta w tej pozycji będą środki stanowiące:

- zwroty dotacji podmiotowych przez gminy ościenne za przedszkolaków będących mieszkańcami tych gmin, a uczęszczających do wrocławskich niepublicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w niepublicznych szkołach podstawowych oraz korzystających z innych form wychowania przedszkolnego – w wysokości 21 504 830 zł,
- wpłaty gmin wynikające z realizacji budżetu ZIT WrOF za 2024 rok, zgodnie z porozumieniem z dnia 17 grudnia 2021 roku w sprawie zasad współpracy stron porozumienia przy programowaniu, wdrażaniu, finansowaniu, ewaluacji, uzgadnianiu wspólnych inwestycji, bieżącej obsłudze i rozliczeniach ZIT WrOF – w wysokości 455 306 zł,
- wpłaty gmin wynikające z realizacji porozumienia międzygminnego z dnia 21 października 2020 roku dotyczącego wdrażania Planu Zrównoważonej Mobilności dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Wrocławia, którego realizacja przełoży się na podniesienie jakości życia, poprawę środowiska naturalnego oraz atrakcyjności i konkurencyjności na terenie gmin biorących udział w projekcie, zlokalizowanych w województwie dolnośląskim oraz jednej gminy z województwa opolskiego – w wysokości 159 635 zł.

Dotacje i środki na finansowanie wydatków związanych z realizacją zadań współfinansowanych ze środków europejskich 39 994 886 zł

Wyszczególnienie	Przewidywane wykonanie w warunkach porównywalnych za 2024 rok	Plan dochodów na 2025 rok	%
Dotacje i środki na finansowanie wydatków związanych z realizacją zadań współfinansowanych ze środków europejskich	31 339 047	39 994 886	127,6

Na dochody w tej pozycji składają się środki z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, jak również z Polskiego Funduszu Rozwoju S.A. w ramach Krajowego Planu Odbudowy w łącznej wysokości 38 263 219 zł oraz wpływy z pozostałych środków europejskich w wysokości 1 731 667 zł, przeznaczone na realizację następujących projektów:

- Cyfrowa szansa – projekt partnerski Gminy Wrocław i Gminy Kobierzyce,
- Nowoczesna edukacja – projekt partnerski Gminy Wrocław i Gminy Kobierzyce,
- Razem łatwiej. Wrocławski asystent osoby z niepełnosprawnością ,
- Utworzenie i funkcjonowanie Branżowego Centrum Umiejętności (BCU) w dziedzinie elektryki przy Centrum Kształcenia Zawodowego we Wrocławiu,
- Utworzenie i funkcjonowanie Branżowego Centrum Umiejętności w dziedzinie elektromobilności przy Zespole Szkół nr 2 we Wrocławiu,
- Wielki Mały Przedszkolak – rozwój edukacji przedszkolnej w Gminie Wrocław,
- Bliżej rynku pracy. Wsparcie rozwoju edukacji zawodowej we Wrocławiu,
- Czas zawodowców,

- Szkoła z perspektywami – wzmacnianie oferty kształcenia ogólnego we Wrocławiu,
- Też mogę,
- GreenPlace Let's do it together,
- Młodzi Technicy z 18,
- Otwarty Dom – Twoje wytchnienie –Razem w opiece nad bliskimi,
- Wsparcie podmiotu realizującego ZIT ze środków FEDS PT EFS + w latach 2021-2027,
- Zintegrowany System Transportu Szynowego – etap IV,
- Dolnośląski program pomocy uczniom niepełnosprawnym „Sprawny Uczeń”,
- Budowa kładki nad ujściem Widawy w celu wydzielenia dróg rowerowych we Wrocławiu,
- Utworzenie i funkcjonowanie Branżowego Centrum Umiejętności w dziedzinie automatyki przemysłowej przy Lotniczych Zakładach Naukowych,
- ERASMUS+ w ramach Edukacji Szkolnej 2023,
- ERASMUS+ w ramach Kształcenia i Szkolenia Zawodowego 2024,
- ERASMUS+ współfinansowany z Funduszy Europejskich dla Rozwoju Społecznego w ramach Kształcenia i Szkolenia Zawodowego 2023,
- ERASMUS+ współfinansowany z Funduszy Europejskich dla Rozwoju Społecznego w ramach Edukacji Szkolnej 2023,
- Wsparcie zrównoważonych systemów gospodarowania wodami opadowymi z udziałem zielono – niebieskiej infrastruktury we Wrocławiu,
- NEEST – Neutralne klimatyczne i zrównoważone środowiskowo obszary,
- FoodCIRCUS – rozwiązania zapobiegające marnowaniu żywności w szkołach w Europie Środkowej,

- Cyberbezpieczny Wrocław,
- Przygotowanie i monitorowanie strategii ZIT oraz działania na rzecz zwiększenia zdolności kreowania polityki rozwoju obszaru oraz koordynacyjnych Biura ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego Etap 1,
- Zawodowo w przyszłość – rozwój umiejętności niezbędnych na rynku pracy aglomeracji wrocławskiej,
- URBIO BAUHAUS – Nowy Europejski BAUHAUS dla zwiększenia miejskiej bioróżnorodności,
- WIN4SMEs – Regionalne i międzynarodowe partnerstwa edukacyjne na rzecz innowacji w miejscu pracy w MŚP,
- @nclution,
- ERASMUS+ w ramach Edukacji Szkolnej,
- Modernizacja energetyczna wybranych zabytkowych budynków oświatowych.

Dotacje i środki z funduszy 6 397 796 zł

Wyszczególnienie	Przewidywane wykonanie w warunkach porównywalnych za 2024 rok	Plan dochodów na 2025 rok	%
Dotacje i środki z funduszy	4 376 792	6 397 796	146,2

Planowaną kwotę wpływów w tej pozycji stanowią:

- środki z Funduszu Dopłat przeznaczone na dopłaty pokrywające część czynszu za najem mieszkania w ramach programu „Mieszkanie na Start” – 5 237 322 zł,

- środki z Funduszu Pracy na finansowanie kosztów wynagrodzeń, w tym kosztów nagród pracowników Powiatowego Urzędu Pracy we Wrocławiu pełniących funkcje doradców klienta oraz składek na ubezpieczenia społeczne od tych wynagrodzeń – 883 230 zł;
- środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych stanowiące rekompensatę dla gminy z tytułu dochodów utraconych na skutek zastosowania zwolnień z podatku od nieruchomości, czynności cywilnoprawnych, rolnego i leśnego. Ze zwolnień z podatku od nieruchomości korzystają podmioty posiadające status zakładu pracy chronionej – 277 244 zł.

Wyższy poziom planowanych dochodów z tego źródła wynika z faktu objęcia umową w sprawie stosowania dopłat do czynszu najmu ze środków Funduszu Dopłat nowej inwestycji pn. „Nowa Kolejowa” we Wrocławiu (wcześniej była to tylko inwestycja Leśnica IX).

DOCHODY MAJĄTKOWE

Zgodnie z ustawą o finansach publicznych do dochodów majątkowych zalicza się dotacje i środki przeznaczone na inwestycje, dochody ze sprzedaży majątku oraz dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności.

Zaplanowane na 2025 rok w budżecie Miasta dochody majątkowe wynoszą łącznie 393 600 000 zł i stanowią 5,1% dochodów Miasta ogółem.

Będą to: dochody ze sprzedaży składników majątkowych gminy, dochody z przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności, dotacje celowe z budżetu państwa, środki na zadania własne pozyskane z innych źródeł, dotacje i środki na finansowanie wydatków związanych z realizacją zadań współfinansowanych ze środków europejskich oraz dotacje i środki z funduszy.

Dochody własne 244 850 000 zł

Wyszczególnienie	Przewidywane wykonanie w warunkach porównywalnych za 2024 rok	Plan dochodów na 2025 rok	%
Dochody własne – dochody z majątku	260 513 300	244 850 000	94,0

Dochody z majątku – Przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności 10 000 000 zł

W dniu 1 stycznia 2019 roku weszła w życie ustawa z dnia 20 lipca 2018 roku o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów. Przekształceniem objęte zostały grunty zabudowane wyłącznie budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi lub budynkami mieszkaniowymi wielorodzinnymi, w których co najmniej połowę liczby lokali stanowią lokale mieszkalne lub budynkami obydwu tych kategorii wraz z budynkami gospodarczymi, garażami, innymi obiektami budowlanymi lub urządzeniami budowlanymi, umożliwiającymi prawidłowe i racjonalne korzystanie z budynków mieszkalnych.

Z tytułu przekształcenia nowi właściciele zobowiązani są do ponoszenia na rzecz dotychczasowego właściciela gruntu opłatę, w wysokości równej opłacie rocznej z tytułu użytkowania wieczystego, która obowiązywałaby w dniu przekształcenia. W przypadku wniesienia jednorazowo całej należności za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności, użytkownikom wieczystym Gmina Wrocław udziela 90% bonifikaty od opłaty przekształceniowej. Dotychczasowi użytkownicy wieczystości, którzy nie złożyli wniosków o udzielenie bonifikaty będą uiszczać opłaty przez okres 20 lat.

Dochody budżetowe planowane w tej pozycji obejmują wpływy z powyższego tytułu, jak również wpływy od pozostałych uprawnionych podmiotów, będących użytkownikami wieczystymi nieruchomości niezabudowanych oraz nieprzeznaczonych na cele mieszkaniowe, chcących je przekształcić w prawo

własności na mocy ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przekształceniu prawa użytkownika wieczystego w prawo własności nieruchomości. W kwocie planu ujęto również wpływy z decyzji z lat ubiegłych, których płatność została rozłożona na raty.

Poziom dochodów z tego źródła na rok 2025 zaplanowano na podstawie wykonania za I półrocze 2024 roku oraz szacunkowej liczby użytkowników wieczystych uprawnionych z mocy prawa do przekształcenia. Uwzględniono także duże zainteresowanie użytkowników wieczystych wniesieniem opłaty jednorazowej, skutkującej udzieleniem 90% bonifikaty, a co za tym idzie mniejszymi wpływami z tytułu przekształcenia.

Dochody z majątku – Sprzedaż składników majątkowych gminy 234 850 000 zł

Na powyższą kwotę składać się będą następujące wpływy:

Wpływy ze sprzedaży nieruchomości gruntowych zabudowanych i niezabudowanych w trybie przetargowym

W 2025 roku wpływy ze sprzedaży nieruchomości gruntowych zabudowanych i niezabudowanych w trybie przetargowym zaplanowano na poziomie 138 000 000 zł. Wielkość tę oszacowano w oparciu o stan zaawansowania przygotowań nieruchomości gruntowych zabudowanych i niezabudowanych przeznaczonych pod budownictwo jednorodzinne i wielorodzinne oraz usługi i aktywność gospodarczą.

Przygotowanie finalnej oferty jest postępowaniem długotrwałym, łączącym w sobie wiele aspektów formalno-prawnych oraz wymagających zapewnienia dostawy mediów i infrastruktury drogowej. Sukcesywnie wprowadzane plany zagospodarowania przestrzennego pozwalają obejmować przygotowaniem do sprzedaży kolejne obszary gruntów miejskich.

W 2025 roku ofertą umożliwiającą sprzedaż nieruchomości w trybie przetargowym objętych będzie około 78 nieruchomości o różnym przeznaczeniu.

Łączna powierzchnia nieruchomości przeznaczonych do obrotu cywilnoprawnego w 2025 roku wyniesie 25,7 ha, z tego z przeznaczeniem pod:

- budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne - 6,1 ha
- budownictwo mieszkaniowe wielorodzinne - 9,4 ha
- usługi i aktywność gospodarczą - 10,2 ha

Wpływy w tej pozycji uzależnione są od przebiegu procedur przetargowych oraz zainteresowania inwestorów.

Wpływy ze sprzedaży lokali mieszkalnych

Wpływy ze sprzedaży lokali mieszkalnych zaplanowano w wysokości 75 000 000 zł. Planowaną liczbę lokali do sprzedaży oszacowano na 860, z czego:

- w trybie bezprzetargowym na rzecz dotychczasowych najemców – 780 lokali,
- w trybie przetargowym – 80 lokali.

Wpływy z tego tytułu uzależnione są od zainteresowania najemców lokali mieszkalnych wykupem zajmowanych mieszkań. Z uwagi na dużą liczbę składanych wniosków o wykup lokalu mieszkalnego plan dochodów został zwiększony w stosunku do 2024 roku.

Wpływy ze sprzedaży lokali użytkowych

Ze sprzedaży lokali użytkowych przewiduje się uzyskać dochody w wysokości 12 000 000 zł. Założono sprzedaż 40 lokali użytkowych.

Dochody planowane w tej pozycji obejmują również przewidywane wpływy z tytułu rat za sprzedane w latach ubiegłych lokale użytkowe.

Wpływy w tej pozycji uzależnione są od zainteresowania najemców lokali wykupem lokali użytkowych oraz od terminów i procedur przetargowych.

Wpływy ze sprzedaży nieruchomości na rzecz dotychczasowych użytkowników wieczystych i dzierżawców

W ramach tego źródła dochodów zaplanowano wpływy w wysokości 7 000 000 zł pochodzące ze sprzedaży nieruchomości na rzecz dotychczasowych użytkowników wieczystych i dzierżawców.

Plan dochodów na 2025 rok oszacowano na podstawie aktualnie prowadzonych postępowań w tym zakresie. Według operatów szacunkowych łączna wartość nieruchomości przygotowywanych do sprzedaży wynosi ponad 7 mln zł (m.in. nieruchomości przy ul. Kiełbaśniczej/Łaziennej – 3,6 mln zł – Stowarzyszenie Architektów Polskich, ul. Niedźwiedzia 9 – 560 tys. zł, ul. Otyńska – 351 tys. zł), z czego część powinna być sfinalizowana w postaci umów sprzedaży w 2025 roku.

Wpływy ze sprzedaży nieruchomości gruntowych w trybie bezprzetargowym na poprawę warunków zagospodarowania sąsiednich nieruchomości oraz w trybie zamiany

W ramach tego źródła dochodów zaplanowano wpływy w łącznej wysokości 2 000 000 zł uzyskane:

- ze sprzedaży nieruchomości gruntowych w celu „dosprzedaży”, w sytuacjach kiedy przedmiotem sprzedaży są działki lub ich części, których samodzielne zagospodarowanie jest niemożliwe, natomiast zbycie w trybie przetargowym nie znajduje uzasadnienia,
- z tytułu dopłat przy zamianie nieruchomości.

Plan dochodów w tej pozycji obejmuje również wpłaty z tytułu rat za sprzedane nieruchomości w trybie bezprzetargowym w latach ubiegłych.

Wpływy ze sprzedaży pozostałych składników majątkowych

Dochody z tego źródła zaplanowano w wysokości 850 000 zł. Będą to wpływy pozyskane przez Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta głównie ze sprzedaży złomu kamiennego i stalowego, materiałów z odzysku oraz zużytego sprzętu.

Dotacje celowe z budżetu państwa 100 000 zł

Wyszczególnienie	Przewidywane wykonanie w warunkach porównywalnych za 2024 rok	Plan dochodów na 2025 rok	%
Dotacje celowe z budżetu państwa	30 000	100 000	333,3

W 2025 roku Miasto otrzyma dotację celową z budżetu państwa na zadania zlecone w wysokości 100 000 zł. Środki te zostaną przeznaczone zakup samochodów osobowych na potrzeby Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego.

Środki na zadania własne pozyskane z innych źródeł 353 232 zł

Wyszczególnienie	Przewidywane wykonanie w warunkach porównywalnych za 2024 rok	Plan dochodów na 2025 rok	%
Środki na zadania własne pozyskane z innych źródeł	298 295	353 232	118,4

Na powyższą kwotę składać się będą wpłaty partycypacyjne w kosztach inwestycji realizowanych z udziałem środków na wspieranie inicjatyw lokalnych.

Poziom prognozowanych dochodów z tego źródła zależy od zainteresowania mieszkańców Wrocławia inicjatywami lokalnymi.

Dotacje i środki na finansowanie wydatków związanych z realizacją zadań współfinansowanych ze środków europejskich 101 216 074 zł

Wyszczególnienie	Przewidywane wykonanie w warunkach porównywalnych za 2024 rok	Plan dochodów na 2025 rok	%
Dotacje i środki na finansowanie wydatków związanych z realizacją zadań współfinansowanych ze środków europejskich	108 120 936	101 216 074	93,6

Plan dochodów w tej pozycji stanowią środki z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności oraz z Polskiego Funduszu Rozwoju S.A. w ramach Krajowego Planu Odbudowy w łącznej wysokości 101 216 074 zł, planowane do pozyskania przez Miasto w 2025 roku w związku z realizacją następujących zadań inwestycyjnych:

- Zintegrowany System Transportu Szynowego – etap IV,
- Wsparcie zrównoważonych systemów gospodarowania wodami opadowymi z udziałem zielono - niebieskiej infrastruktury ,
- Budowa kładki nad ujściem Widawy w celu wydzielenia dróg rowerowych we Wrocławiu,
- Spójna sieć tras rowerowych we Wrocławiu dla mieszkańców miasta i aglomeracji wraz z budową infrastruktury towarzyszącej – etap I,
- Modernizacja energetyczna wybranych zabytkowych budynków oświatowych w Gminie Wrocław,
- Rozbudowa systemu Parkuj i jedź we Wrocławiu – Etap III,
- Utworzenie i funkcjonowanie Branżowego Centrum Umiejętności w dziedzinie elektromobilności przy Zespole Szkół nr 2,

- Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego Jaracza – Orzeszkowej – Wyszyńskiego - Nowowiejska (JOWN) we Wrocławiu,
- Utworzenie i funkcjonowanie Branżowego Centrum Umiejętności w dziedzinie automatyki przemysłowej przy Lotniczych Zakładach Naukowych,
- Modernizacja systemu Informacji Przestrzennej Wrocławia,
- Żerniki Park Sportu i Rekreacji – Etap II – rekultywacja terenów zdegradowanych działalnością poprzemysłową we Wrocławiu,
- Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego Kromera – Bydgoska – Łąka Mazurska we Wrocławiu,
- Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego Piastowska – Sienkiewicza – Reja – Nowowiejska we Wrocławiu,
- Park przy ul Chałupniczej :Smocze uroczysko” we Wrocławiu,
- Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego Struga – Kraszewskiego – Zegadłowicza – Kleczkowska we Wrocławiu,
- Cyfrowa szansa – projekt partnerski Gminy Wrocław i Gminy Kobierzyce,
- Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego Wyszyńskiego – Prusa – Sępa-Szarzyńskiego – Sienkiewicza we Wrocławiu,
- Przygotowanie i monitorowanie strategii ZIT oraz działania na rzecz zwiększenia zdolności kreowania polityki rozwoju obszaru oraz koordynacyjnych Biura ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego Etap 1,
- Park przy ul. Idzikowskiego – rekultywacja terenów zdegradowanych działalnością gospodarczą i przemysłową we Wrocławiu,
- Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego w obrębie ulic Rozbrat, Sępa – Szarzyńskiego, Prusa we Wrocławiu,
- Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego Komuny Paryskiej – Zgodna – pl. Zgody we Wrocławiu,

- Cyberbezpieczny Wrocław,
- e-Usługi oparte na systemie informacji przestrzennej pasa drogowego we Wrocławiu (e-ZDiUM).

Dotacje i środki z funduszy 47 080 694 zł

Wyszczególnienie	Przewidywane wykonanie w warunkach porównywalnych za 2024 rok	Plan dochodów na 2025 rok	%
Dotacje i środki z funduszy	104 320 214	47 080 694	45,1

Planowaną kwotę wpływów w tej pozycji stanowią:

- środki z Rządowego Funduszu Polski Ład na realizację zadań inwestycyjnych w ramach:

Programu Inwestycji Strategicznych, na zadanie inwestycyjne pn. Przebudowa ulic Bardzkiej oraz Buforowej i rozbudowa ul. Kajdasza polegającej na budowie tras komunikacji zbiorowej na Jagodno we Wrocławiu – w wysokości 22 694 150 zł,

Programu Odbudowy Zabytków, na zadania:

- Restauracja organów W. Sauera z elementami rekonstrukcji w Archikatedrze pw. św. Jana Chrzciciela we Wrocławiu – w wysokości 1 750 000 zł,
- Remont konserwatorski zabytkowej budowli – Bastei Hioba we Wrocławiu – etap II – w wysokości 1 091 544 zł;
- dotacja z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na realizację programu pn. Ciepłe Mieszkanie – w wysokości 11 545 000 zł;
- środki z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg na realizację zadania pn.

Przebudowa ul. Wilkszyńskiej i ul. Marco Polo oraz budowa drogi zbiorczej od ul. Kupieckiej do ul. Jutrzenki (ETAP I) we Wrocławiu
– w wysokości 10 000 000 zł.

Niższy plan wpływów na 2025 rok z tego źródła wynika m.in. z konieczności przeniesienia dochodów planowanych do pozyskania z Polskiego Funduszu Rozwoju S.A. w ramach Krajowego Planu Odbudowy do źródła dotacje i środki na finansowanie wydatków związanych z realizacją zadań współfinansowanych ze środków europejskich, w związku ze zmianą rozporządzenia dotyczącego klasyfikacji budżetowej oraz zakończenia w 2024 roku części zadań w ramach Programu Inwestycji Strategicznych.

WYDATKI MIASTA
Dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo

Planowane wydatki w zakresie rolnictwa i łowiectwa wynoszą łącznie 367 400 zł. Środki te zostaną przeznaczone na zadania realizowane w ramach pozostałej działalności z zakresu rolnictwa i łowiectwa oraz na opłaty gminy na rzecz izb rolniczych.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
01030	Izby rolnicze	35 000

W rozdziale tym zaplanowano kwotę 35 000 zł, która zostanie przeznaczona na obowiązkowe wpłaty gminy na rzecz Dolnośląskiej Izby Rolniczej w wysokości 2% przewidywanych wpływów z podatku rolnego od osób fizycznych i prawnych.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
01095	Pozostała działalność	332 400

Środki zaplanowane w tym rozdziale zostaną przeznaczone m.in. na utrzymanie stanowisk pracy pracowników samorządowych realizujących zadania w zakresie prawa wodnego, łowieckiego, geologicznego i górniczego oraz ustawy o lasach.

Dział 020 – Leśnictwo

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
02002	Nadzór nad gospodarką leśną	500 000

Środki zaplanowane w tym rozdziale zostaną przeznaczone na odławianie dzikiej zwierzyny bytującej na terenach miejskich wyłączonych z obwodów łowieckich, a także wdrożenie działań zmierzających do ograniczenia zagrożeń ze strony zwierząt dla ludzi, mienia i środowiska.

Dział 600 – Transport i łączność

Na realizację zadań z zakresu komunikacji zbiorowej i utrzymania miejskiej infrastruktury drogowej zaplanowano środki w łącznej wysokości 1 570 508 289,50 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
60002	Infrastruktura kolejowa	6 160

Zaplanowane środki w tym rozdziale zostaną przeznaczone na realizację zadania inwestycyjnego pn. „Program Kolej+. Poprawa jakości połączeń z Legnicy do Wrocławia na odcinku Środa Śląska – Wrocław”. W ramach ww. zadania została udzielona w latach 2023-2029 dotacja celowa na rzecz Województwa Dolnośląskiego (Uchwałą RMW nr LVII/1525/22 z dnia 15.09.2022 r.) z przeznaczeniem na opracowanie Studium Projektowo-Technicznego oraz realizację robót budowlanych na potrzeby projektu pn. „Budowa bazowej infrastruktury do uruchomienia Wrocławskiej Kolei Metropolitalnej. Poprawa jakości połączeń z Legnicy do Wrocławia na odcinku Środa Śląska - Wrocław” realizowanego w ramach rządowego Programu Uzupełniania Lokalnej i Regionalnej Infrastruktury Kolejowej – Kolej + do 2029 roku.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
60004	Lokalny transport zbiorowy	932 841 082

W 2025 roku na realizację zadań w zakresie lokalnego transportu zbiorowego planuje się przeznaczyć środki finansowe w wysokości 932 841 082 zł.

Powyższa kwota obejmować będzie m.in.:

- zakup usług przewozowych w miejskiej komunikacji autobusowej i tramwajowej od Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego Sp. z o.o.,
- zakup usług przewozowych w komunikacji podmiejskiej,
- kontrolę dokumentów przewozu osób oraz bagażu w miejskiej komunikacji zbiorowej,
- dystrybucję biletów komunikacji miejskiej i dystrybucję biletów aglomeracyjnych,
- zakup usług przewozowych umożliwiających korzystanie z istniejących połączeń kolejowych pasażerom posługującym się biletami miejskiej komunikacji zbiorowej lub uprawnionym do bezpłatnych przejazdów miejską komunikacją zbiorową oraz pasażerom podróżującym na podstawie uprawnień pracowniczych do przejazdów miejską komunikacją zbiorową,
- utrzymanie i konserwacje sieci trakcyjnej, kabli i zwrotnic elektrycznych,
- wniesienie wkładów do Spółki Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. - środki w wysokości 18 771 175 zł.

	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
60015	Drogi publiczne w miastach na prawach powiatu	441 407 637

Planowane w tym rozdziale środki finansowe związane są z utrzymaniem znajdujących się w granicach Miasta powiatowych, wojewódzkich i krajowych dróg publicznych.

Kwotę w wysokości 39 241 000 zł planuje się przeznaczyć na realizację wydatków bieżących, z tego m.in. na:

- eksploatację obiektów inżynierskich (w tym bieżące i awaryjne naprawy ekranów akustycznych oraz utrzymanie wind na moście Milenijnym), konserwację i modernizację sygnalizacji ulicznej, konserwację Systemu Informacji Miejskiej (wymianę, montaż i mycie znaków, tablic i słupków), naprawy urządzeń odwodnienia ulicznego a także konserwację oznakowania pionowego, poziomego i informacyjnego,
- eksploatację torowisk tramwajowych, m.in. konserwację torów oraz zwrotnic tramwajowych, koszenie traw oraz usuwanie biomasy z torowisk, napawanie regeneracyjne szyn i rozjazdów, wykonanie napraw nawierzchni drogowych w skrajni torowiska a także szlifowanie szyn,
- remonty bieżące i awaryjne obiektów inżynierskich Miasta oraz remonty częściowe nawierzchni jezdni i chodników na drogach krajowych, wojewódzkich i powiatowych;

Ponadto na wydatki inwestycyjne zaplanowano kwotę w wysokości 402 166 637 zł, z tego:

- kwotę 105 185 774 zł planuje się przeznaczyć na zadania inwestycyjne finansowane w części z Funduszy Strukturalnych pn.:
  - Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji i we

Wrocławiu – etap IV,

- Budowa kładki nad ujściem Widawy w celu wydzielenia dróg rowerowych we Wrocławiu,
  - Zielone trasy pieszo – rowerowe we Wrocławiu,
  - Rozbudowa systemu Parkuj i Jedź we Wrocławiu – etap III,
  - Spójna sieć tras rowerowych we Wrocławiu dla mieszkańców miasta i aglomeracji wraz z budową infrastruktury towarzyszącej – etap I,
- kwotę 38 585 863 zł na inwestycję, która zostanie współfinansowana z Programu Inwestycji Strategicznych: Przebudowa ulic Bardzkiej oraz Buforowej i rozbudowa ul. Kajdasza polegająca na budowie tras komunikacji zbiorowej na Jagodno we Wrocławiu,
- kwotę w wysokości 258 395 000 zł - na pozostałe inwestycje takie jak: Prace przygotowawcze i zadania towarzyszące inwestycjom drogowym, Program Ruchu pieszego i rowerowego, Program poprawy stanu technicznego infrastruktury drogowej, Program poprawy infrastruktury szynowej TORYWOLUCJA, Rozwój systemu komunikacji publicznej oraz Udział Miasta w budowie Wschodniej Obwodnicy Wrocławia.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
60016	Drogi publiczne gminne	140 127 644

Środki w wysokości 53 447 369 zł zaplanowano na realizację zadań bieżących, m.in. na:

- konserwację oznakowania poziomego i pionowego, eksploatację obiektów inżynierskich (w tym utrzymanie wyposażenia przejść podziemnych i tuneli dla pieszych, utrzymanie Ronda Reagana, utrzymanie wind w przejściu Węzła Przesiadkowego, utrzymanie czystości na obiektach budowlanych i na ekranach m.in. poprzez usuwanie graffiti), konserwację elementów

zabezpieczenia ruchu, konserwację Systemu Informacji Miejskiej (m.in. wymiana znaków SIM, mycie tablic i znaków), eksploatację urządzeń odwodnienia pasa drogowego (oczyszczanie wpustów deszczowych, naprawę urządzeń odwodnienia ulicznego), utrzymanie i konserwację mebli miejskich w pasie drogowym (tj. stojaki rowerowe, ławki staromiejskie, wiaty rowerowe), a także na utrzymanie i eksploatację Inteligentnego Systemu Sterowania Transportem (ITS).

- remonty cząstkowe nawierzchni jezdni i chodników na drogach gminnych oraz remonty bieżące i awaryjne obiektów inżynierskich Miasta.

Na realizację drogowych zadań inwestycyjnych oraz funduszu osiedlowego wg wniosków Rad Osiedli, projekty realizowane w ramach Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego oraz zadania z zakresu inicjatyw lokalnych zaplanowano kwotę 46 520 349 zł.

Ponadto kwotę 40 159 926 zł przeznaczy się na inwestycję, która zostanie współfinansowana z Funduszu Rozwoju Dróg: Przebudowa ul. Wilkszyńskiej i ul. Marco Polo oraz budowa drogi zbiorczej od ul. Kupieckiej do ul. Jutrzenki (etap I) we Wrocławiu.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
60017	Drogi wewnętrzne	217 480

W tym rozdziale będą realizowane zadania bieżące, tj.:

- oczyszczanie wpustów deszczowych oraz wykonanie nowych dodatkowych odwodnień a także naprawa urządzeń odwodnienia pasa drogowego,
- remonty cząstkowe nawierzchni jezdni i chodników na drogach wewnętrznych.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
60019	Płatne parkowanie	16 000 000

W ramach powyższej kwoty realizowane będą wydatki związane z obsługą stref płatnego parkowania m.in. na wynagrodzenie dla operatora obsługującego miejsca płatnego parkowania, a także wydatki związane z utworzeniem nowych miejsc postojowych.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
60020	Funkcjonowanie przystanków komunikacyjnych	10 289 051

Zaplanowane w tym rozdziale środki finansowe zostaną przeznaczone na:

- bieżącą konserwację i oczyszczanie obiektów wyposażenia przystanków (m.in. na czyszczenie gablot, ławek oraz usuwanie nielegalnych ogłoszeń),
- utrzymanie infrastruktury przystankowej w dobrym stanie technicznym i estetycznym (usuwanie wandalizmu, renowacja, demontaże i montaż obiektów infrastruktury przystankowej),
- utrzymanie wiat przystankowych i ławek wolnostojących,
- rozwieszanie rozkładów jazdy i informacji pasażerskiej,
- mycie kompleksowe słupków, ławek i wiat przystankowych oraz tablic z użyciem środków chemicznych.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
60022	Funkcjonowanie systemów rowerów publicznych	11 342 395

W ramach powyższej kwoty realizowane będzie zadanie pn. „Wrocławski Rower Miejski - system samoobsługowej wypożyczalni rowerów miejskich” polegające na udostępnieniu na terenie Wrocławia samoobsługowej wypożyczalni rowerów publicznych.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
60052	Zadania w zakresie telekomunikacji	1 863 004

Realizacja bieżących wydatków dotyczących zadań Gminy Wrocław w zakresie telekomunikacji polegać będzie na administrowaniu, eksploatacji i utrzymaniu infrastruktury telekomunikacyjnej, obejmującej m.in. metropolitalną sieć światłowodową MAN Wrocław, bezprzewodową sieć radiową Miejski Internet oraz teleinformatyczną sieć usług transmisji danych dla placówek oświatowych, a także dzierżawę kanalizacji technicznej i włókien światłowodowych oraz zakup łączy internetowych.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
60053	Infrastruktura telekomunikacyjna	1 000 000

W ramach powyższej kwoty kontynuowane będzie zadanie inwestycyjne pn. „MAN Wrocław. Wrocławska sieć teleinformatyczna na potrzeby sprawnego zarządzania miastem”. Realizacja zadania polega na tworzeniu i budowie sieci kanałów technologicznych, linii światłowodowych oraz urządzeń aktywnych,

zapewniających niezawodny system transmisji danych na rzecz Gminy oraz jej jednostek, prowadzoną najczęściej równolegle z innymi realizowanymi inwestycjami infrastrukturalnymi, szczególnie drogowymi.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
60095	Pozostała działalność	15 413 836,50

W rozdziale tym zaplanowano środki w wysokości 13 202 671 zł z przeznaczeniem na wydatki związane m.in. z zakupem druków specjalistycznych i tablic rejestracyjnych oraz kart pojazdów a także na obsługę klientów z zakresu ewidencji i rejestracji pojazdów oraz wydawania uprawnień do kierowania pojazdami.

W ramach wydatków bieżących zaplanowano środki w kwocie 1 461 166 zł z przeznaczeniem m.in. na:

- organizację akcji zachęcającej do używania rowerów w szkołach i przedszkolach – „Rowerowy Maj”,
- przegląd i serwis 10 rowerów służbowych Urzędu Miejskiego Wrocławia,
- realizację różnych wyzwań rowerowych – m.in. „W kółko kręcę”,
- projekty związane z promowaniem i wdrażaniem zrównoważonej mobilności w mieście – m.in. w ramach programu Młodzi - Aktywnie zMOBILizowaNI a także poprzez współpracę z NGO podczas Europejskiego Tygodnia Mobilności,
- realizację projektu "Monitorowanie ruchu rowerowego" prowadzącego do stworzenia sieci punktów pomiarowych automatycznie zliczających ruch rowerowy na wskazanych odcinkach tras rowerowych we Wrocławiu.

Na kampanie informacyjne w zakresie funkcjonowania komunikacji zbiorowej zaplanowano kwotę 400 000 zł

Ponadto kwota 350 000 zł zostanie przeznaczona na zadanie: „Wdrażanie Planu Zrównoważonej Mobilności dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Wrocławia”. Plan Zrównoważonej Mobilności czyli SUMP to długoterminowa strategia, która ma zapewnić zbilansowany rozwój wszystkich środków transportu. Wdrażanie planu obejmuje dwie części – operacyjną, której realizacja jest przewidziana do 2030 r. i strategiczną – do 2035 r. Głównym założeniem jest oparcie komunikacji na transporcie szynowym z węzłami przesiadkowymi, którego uzupełnieniem ma być transport autobusowy.

Dział 630 – Turystyka

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
63003	Zadania w zakresie upowszechniania turystyki	1 565 000

Zaplanowane w tym rozdziale środki finansowe przeznaczone zostaną na realizację zadań związanych ze wspieraniem i promowaniem aktywności rekreacyjnej i turystycznej.

Na organizację i prowadzenie dwóch Punktów Informacji Turystycznej we Wrocławiu, usytuowanych na lotnisku i na dworcu głównym PKP zaplanowano kwotę 1 100 000 zł. Środki na ten cel zostaną przekazane w formie dotacji celowej.

Dział 700 – Gospodarka mieszkaniowa

W 2025 roku na wydatki związane z gospodarką mieszkaniową zaplanowano kwotę 523 022 810 zł. W ramach tej kwoty realizowane będą zadania związane z gospodarowaniem komunalnym zasobem mieszkaniowym i użytkowym, gospodarką gruntami i nieruchomościami, w tym nieruchomościami Skarbu Państwa, zagospodarowaniem wewnątrz międzyblokowych oraz budownictwem i uzbrojeniem terenu.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
70004	Różne jednostki obsługi gospodarki mieszkaniowej	49 634 600

W rozdziale tym zaplanowano wydatki na funkcjonowanie Zarządu Zasobu Komunalnego. Przedmiotem działalności ZZK jest zarządzanie nieruchomościami wspólnymi, nadzorowanie i zarządzanie zasobem komunalnym Gminy oraz reprezentowanie Gminy jako właściciela we wspólnotach mieszkaniowych. Zaplanowane środki umożliwią pokrycie kosztów związanych z bieżącą działalnością jednostki, w tym wynagrodzenia i składki od nich naliczane w wysokości 43 897 700 zł, świadczenia na rzecz osób fizycznych w kwocie 45 000 zł oraz pozostałe wydatki bieżące w kwocie 5 691 900 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
70005	Gospodarka gruntami i nieruchomościami	65 181 898

Planowane w tym rozdziale środki finansowe związane są z zadaniami z zakresu gospodarowania gruntami i nieruchomościami.

Kwotę w wysokości 23 888 898 zł planuje się przeznaczyć na realizację wydatków bieżących, z tego m.in. na:

- ewidencję gruntów i budynków, w tym aktualizację bazy danych,
- utrzymanie i eksploatację nieruchomości Skarbu Państwa – finansowanie z dotacji celowej z budżetu państwa – zadania zlecone,
- wyceny nieruchomości lokalowych i gruntowych w celu przygotowania tych nieruchomości do sprzedaży,

- administrowanie i zarządzanie zasobem lokalowym Gminy, w tym m.in. utrzymanie lokali użytkowych,
- utrzymanie terenów zewnętrznych w obrębie zasobu mieszkaniowego tj. koszenie traw w okresie wiosenno-letnim, przycinanie żywopłotów, usuwanie skoszonej trawy, wyciętych drzew, przyciętych gałęzi i krzewów.

Ponadto na wydatki inwestycyjne zaplanowano kwotę w wysokości 41 293 000 zł, z tego:

- Program rozwoju terenów pod mieszkalnictwo,
- Zakup i zamiany nieruchomości do zasobu Gminy Wrocław,
- Odszkodowania za drogi,
- Pierwokupy,
- Miejski program wymiany źródeł ogrzewania.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
70007	Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy	394 029 255

Zaplanowane w tym rozdziale wydatki przeznaczone zostaną zarówno na sfinansowanie zadań bieżących w łącznej kwocie 259 452 714 zł, jak i na realizację zadań inwestycyjnych w wysokości 134 576 541 zł.

W ramach wydatków bieżących zaplanowano środki finansowe na zarządzanie i utrzymanie zasobu mieszkaniowego Gminy, polegające m.in. na zakupie mediów, eksploatacji zasobu mieszkaniowego, utrzymaniu porządku i czystości w budynkach komunalnych, prace konserwacyjne i remonty komunalnego zasobu mieszkaniowego oraz zabezpieczenie i rozbiórki budynków wyeksploatowanych.

W ramach wydatków inwestycyjnych zaplanowano m.in kwotę 63 862 000 zł na Program rewitalizacji komunalnego zasobu mieszkaniowego oraz kwotę 56 596 000 zł na Miejski program wymiany źródeł ogrzewania.

Ponadto w ramach wydatków majątkowych na zadania dotyczące zagospodarowania wnętrz podwórzowych zaplanowano kwotę w wysokości 13 902 827 zł w części współfinansowanej ze środków Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska 2021–2027.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
70021	Społeczne inicjatywy mieszkaniowe	4 000 000

W rozdziale tym zaplanowano wydatki majątkowe związane z wniesieniem wkładów do Spółki Towarzystwo Budownictwa Społecznego Wrocław sp. z o.o.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
70095	Pozostała działalność	10 177 057

W powyższym rozdziale zaplanowane zostały środki w wysokości 400 000 zł dla Społecznej Agencji Najmu, której głównym celem działalności jest zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej, tj.: gospodarstw domowych o niskich i średnich dochodach bądź niespełniających kryteriów uprawniających do najmu mieszkań komunalnych, poprzez dzierżawienie lokali mieszkalnych lub budynków jednorodzinnych od ich właścicieli oraz ich wynajmowaniu osobom fizycznym wskazanym przez Gminę.

Dodatkowo w rozdziale tym zaplanowano środki finansowe w wysokości 3.983.867 zł na dopłaty pokrywające część czynszu za najem mieszkania w ramach programu „Mieszkanie na Start”, które będą pochodziły z Funduszu Dopłat.

Ponadto w tym rozdziale zaplanowano środki finansowe na realizację zadań inwestycyjnych tj.:

- Fundusz Osiedlowy – 4 438 026 zł,
- Wrocławski Budżet Obywatelski – 1 355 164 zł.

Dział 710 – Działalność usługowa

W 2025 roku na wydatki związane z działalnością usługową Miasta planuje się przeznaczyć środki finansowe w wysokości 55 493 913 zł. W ramach tej kwoty realizowane będą zadania inwestycyjne oraz zadania związane z nadzorem inwestycyjnym, z planami zagospodarowania przestrzennego, pracami i opracowaniami geodezyjno-kartograficznymi, nadzorem budowlanym, a także działania w zakresie wspierania przedsiębiorczości.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
71002	Jednostki organizacji i nadzoru inwestycyjnego	10 493 800

Wydatki zaplanowane w tym rozdziale przeznaczone zostaną na funkcjonowanie Zarządu Inwestycji Miejskich. Przedmiotem działalności Zarządu Inwestycji Miejskich jest prowadzenie obsługi inwestorskiej na rzecz Gminy Wrocław oraz prowadzenie obsługi inwestorskiej w trybie zastępstwa inwestorskiego. Zadania jednostki obejmują także pełnienie funkcji inwestora bezpośredniego dla zadań z zakresu: budowy, rozbudowy i remontów obiektów oświaty, kultury i sportu, obiektów o charakterze użyteczności publicznej oraz infrastruktury technicznej.

Zaplanowane środki umożliwią pokrycie kosztów związanych z bieżącą działalnością jednostki, w tym wynagrodzenia i składki od nich naliczane w wysokości 9 099 500 zł, świadczenia na rzecz osób fizycznych w wysokości 10 400 zł oraz wydatki związane z realizacją zadań statutowych jednostki w wysokości 1 383 900 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
71004	Plany zagospodarowania przestrzennego	212 000

Zaplanowane w tym rozdziale środki finansowe zostaną przeznaczone m.in. na prace związane ze sporządzaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, poprawę jakości planowania poprzez podwyższenie poziomu ładu przestrzennego na wydatki związane z realizacją wystawy form przestrzennych dyplomantów ASP, a także utrzymanie i realizację zadań Centrum Analiz Przestrzennych.

Powyższa kwota pozwoli także na pokrycie wydatków Miejskiej Komisji Urbanistyczno – Architektonicznej, będącej organem doradczym Prezydenta w sprawach zagospodarowania przestrzennego i architektury Wrocławia.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
71012	Zadania z zakresu geodezji i kartografii	2 633 282

Na zadania z zakresu geodezji i kartografii składać się będą działania obejmujące w szczególności: ewidencje gruntów i budynków, prace związane z geodezyjną ewidencją sieci uzbrojenia terenu, prowadzenie map i tabel taksacyjnych nieruchomości, uzgadnianie usytuowania projektowanych sieci terenu, dokonywanie podziałów geodezyjnych nieruchomości, zakładanie i aktualizację mapy zasadniczej, projektowanie i wykonywanie pomiarów geodezyjnych, sporządzanie i przetwarzanie dokumentacji geodezyjnej oraz aktualizację baz danych. Na ten cel zaplanowano w 2025 roku środki w wysokości 2 633 282 zł, w tym kwotę 2 176 565 zł, którą stanowić będzie dotacja celowa z budżetu państwa. Środki te umożliwią przede wszystkim pokrycie części kosztów związanych z bieżącą działalnością Zarządu Geodezji, Kartografii i Katastru

Miejskiego, tj. wynagrodzeń wraz z pochodnymi w wysokości 1 826 565 zł oraz wydatków związanych z realizacją statutowych zadań w wysokości 806 717 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
71015	Nadzór budowlany	7 186 013

Na realizację zadań z zakresu administracji rządowej, związanych m.in. z kontrolą nad prawidłowością przebiegu procesów inwestycyjnych oraz nad należyтым utrzymaniem i użytkowaniem obiektów, wydawaniem aktów administracyjnych w sprawach określonych w prawie budowlanym, kontrolą właściwego wykonania funkcji technicznych w budownictwie oraz na prowadzenie postępowań egzekucyjnych planuje się przeznaczyć kwotę 7 086 013 zł, w tym kwotę 4 282 126 zł, która pochodzi z dotacji celowej z budżetu państwa. Środki te uwzględniają wydatki związane z bieżącą działalnością Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego, w tym: wynagrodzenia i składki od nich naliczane w łącznej wysokości 6 580 013 zł, wydatki związane z realizacją statutowych zadań – 486 000 zł oraz świadczenia na rzecz osób fizycznych – 20 000 zł.

W ramach wydatków inwestycyjnych w wysokości 100 000 zł pochodzących z dotacji celowej z budżetu państwa planuje się zakup samochodów osobowych na potrzeby PINB.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
71035	Cmentarze	5 037 150

W tym rozdziale zaplanowano środki z budżetu państwa otrzymywane w formie dotacji celowej na zadania powierzone gminy. Na 2025 rok przyznana dotacja bieżąca wynosi 157 450 zł.

Realizując zadania państwa z zakresu ochrony materialnego dziedzictwa kulturowego i miejsc pamięci narodowej w kraju, zgodnie z porozumieniem zawartym pomiędzy Wojewodą Dolnośląskim a Gminą Wrocław w 2007 roku, prace pielęgnacyjne i porządkowe związane z utrzymaniem i poprawą estetyki cmentarzy oraz konserwacją kwater i mogił wojennych we Wrocławiu, w imieniu Miasta przeprowadzi Zarząd Cmentarzy Komunalnych.

Natomiast na realizację zadań inwestycyjnych planowanych na cmentarzach komunalnych Miasta zaplanowano kwotę 4 879 700 zł, w ramach której środki dotyczyć będą prac przygotowawczych i zadań towarzyszących inwestycjom infrastrukturalnym, w tym dokumentacji projektowych na budowę i rozbudowę cmentarzy (1 737 000 zł) oraz zadań inwestycyjnych prowadzonych przez Zarząd Cmentarzy Komunalnych na terenie miejskich cmentarzy komunalnych (1 930 000 zł), a także programu przebudowy miejskich obiektów kultury – prac konserwatorskich muru zabytkowego cmentarza Żydowskiego przy ul. Ślężnej (1 212 700 zł).

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
71095	Pozostała działalność	29 931 668

Na wydatki bieżące związane z kształtowaniem ładu przestrzennego, wspieraniem małej i średniej przedsiębiorczości zaplanowano na 2025 rok środki w łącznej wysokości 6 366 668 zł. W ramach powyższej kwoty realizowane będą zadania związane m.in. z kształtowaniem ładu przestrzennego w zakresie reklam, koordynacją polityki w zakresie rozwoju gospodarczego Miasta, w tym na kontynuację działań związanych z kreowaniem nowego wizerunku głównych ulic handlowych centrum staromiejskiego, parkiem kulturowym, promocją jarmarku produktów świeżych, wspieraniem przedsiębiorczości, w tym ważnych inicjatyw gospodarczych.

W ramach rozwoju i wspierania przedsiębiorczości planuje się m.in. koordynację zadań związanych z rozwojem startup-ów, pomoc dla przedsiębiorców w zakresie zatrudnienia cudzoziemców z aglomeracji wrocławskiej, warsztaty dla mikro

przedsiębiorców oraz osób planujących swój biznes w ramach Akademii Wrocławskiego Przedsiębiorcy oraz kampanię informacyjno – edukacyjną wspierającą wrocławskie targowiska jako miejsca lokalnego handlu i dystrybucji lokalnych produktów.

W ramach wydatków majątkowych związanych z wniesieniem wkładów do spółek komunalnych zaplanowano kwotę 14 000 000 zł.

Ponadto kwota 9 565 000 zł przeznaczona zostanie na kontynuację zadania inwestycyjnego, tj. Prace przygotowawcze i zadania towarzyszące inwestycjom infrastrukturalnym oraz na Modernizację elementów budynków i zagospodarowanie terenu zabytkowej Zajezdni Popowice.

Dział 730 - Szkolnictwo wyższe i nauka

Na zadania z zakresu szkolnictwa wyższego zaplanowano środki w łącznej wysokości 5 632 500 zł, które zostaną przeznaczone wyłącznie na realizację wydatków bieżących.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
73016	Pomoc materialna dla studentów i doktorantów	1 122 500

W rozdziale tym zaplanowano środki na realizację programu pn. „Studencki Program Stypendialny”, przeznaczonego na sfinansowanie stypendiów dla najbardziej uzdolnionych studentów i doktorantów studiujących we wrocławskich uczelniach publicznych i niepublicznych.

Powyższy Program przewiduje wypłatę stypendiów m.in. dla:

- studentów, będących laureatami ogólnopolskich olimpiad przedmiotowych oraz innych konkursów,
- studentów którzy uzyskali prawo do studiowania na uczelniach zagranicznych,

- doktorantów, za osiągnięcia w dziedzinach wiedzy, odpowiadających 8-miu różnym kategoriom stypendialnym:
  - im. Ludwika Hirszfelda – w zakresie nauk biologicznych i medycznych,
  - im. Hugona Steinhausa – w zakresie nauk matematycznych,
  - im. Maxa Borna – w zakresie nauk fizycznych i chemicznych,
  - im. Wincentego Stysia – w zakresie nauk humanistycznych i społecznych,
  - im. Jerzego Grotowskiego – w dziedzinie sztuki,
  - im. Jana Mozrzymsa – w dziedzinie badań interdyscyplinarnych,
  - im. Mariana Suskiego – w zakresie nauk inżynieryjno-technicznych,
  - im. Alfreda Jahna – w zakresie nauk o Ziemi i środowisku.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
73019	Działalność podmiotów funkcjonujących w obszarze nauki i szkolnictwa wyższego	1 310 960

Środki w wysokości 752 960 zł zostaną przeznaczone na realizację programu „Fundusz Aktywności Studenckiej”, którego celem jest wsparcie przedsiębiorczości akademickiej oraz dostępności naukowej studentów i doktorantów wrocławskich uczelni, jak również na realizację zadania jakim jest organizacja „Dolnośląskiego Festiwalu Nauki”, który wspiera integrację środowisk naukowych, kulturotwórczych i przemysłowych wokół idei upowszechniania wiedzy oraz na wsparcie organizacji uroczystości i wydarzeń uczelnianych.

Dodatkowo w ramach powyższego rozdziału zaplanowano środki na działalność Uniwersytetów III Wieku w wysokości 170 000 zł, których celem jest aktywizacja społeczna i przeciwdziałanie wykluczeniu osób starszych.

W rozdziale tym zaplanowano również środki na program PICTURE w wysokości 228 000 zł w ramach którego będą prowadzone badania populacyjne młodych wrocławian (w wieku 7-14 lat). Celem badań będzie wskazanie potencjalnych kierunków i priorytetów działań w perspektywie średnio i długoterminowej w zakresie planowania sektorowych polityk samorządu Wrocławia w oparciu o dane pozyskane w efekcie prowadzenia współpracy ze środowiskiem akademickim miasta.

Ponadto środki finansowe w wysokości 160 000 zł zostaną przeznaczone na opracowanie przez uczelnie wyższe programów oraz działań mających na celu popularyzację kultury i historii miasta Wrocławia oraz dokonań naukowych i artystycznych wśród mieszkańców i turystów.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
73095	Pozostała działalność	3 199 040

W powyższym rozdziale zaplanowane zostały wydatki bieżące na zadania związane z koordynacją polityki w zakresie współpracy z uczelniami wyższymi oraz organizacją cyklicznych spotkań z udziałem międzynarodowych i krajowych przedstawicieli świata akademickiego.

Dla lepszego integrowania i wspierania wrocławskiego środowiska akademickiego, efektywniejszego wykorzystania wiedzy i kompetencji naukowych, tak absolwentów jak i naukowców, dla wspomagania i rozwoju rynku pracy we Wrocławiu oraz wspierania pomysłów i projektów uczelni, powołane zostało „Wrocławskie Centrum Akademickie”, w ramach którego kontynuowana będzie realizacja wcześniej rozpoczętych projektów.

Dział 750 - Administracja publiczna

Na realizację wydatków w tym dziale zaplanowano łączną kwotę 524 471 750 zł, na którą składają się środki własne – 507 365 010 zł (z tego: na zadania gminy 471 814 403 zł i na zadania powiatu 35 550 607 zł) oraz dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na zadania zlecone gminy 17 106 740 zł.

Środki finansowe w łącznej wysokości 500 191 968 zł zaplanowane zostały na realizację zadań bieżących, natomiast na wydatki majątkowe zabezpieczono kwotę 24 279 782 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
75011	Urzędy wojewódzkie	21 922 782

Środki zostaną przeznaczone na pokrycie kosztów realizacji zadań obejmujących m.in. wydawanie dowodów osobistych, rejestrację zdarzeń z zakresu stanu cywilnego, ewidencję ludności, udostępnianie danych ze zbiorów meldunkowych.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
75014	Egzekucja administracyjna należności pieniężnych	11 000

Wydatki bieżące w tym rozdziale zaplanowano na pokrycie kosztów ponoszonych z tytułu realizacji zadań związanych z przymusowym ściąganiem w trybie egzekucji administracyjnej należności pieniężnych z tytułu nałożonych podatków, opłat, kar i innych należności pieniężnych.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
75020	Starostwa powiatowe	35 550 607

W ramach tej kwoty poniesione zostaną wydatki związane z utrzymaniem stanowisk pracy pracowników realizujących zadania powiatowe z zakresu m.in. geodezji i kartografii, rejestracji pojazdów, wydawania zaświadczeń i zezwoleń na prowadzenie transportu drogowego, nadzoru nad stacjami kontroli pojazdów oraz ośrodkami kształcenia kierowców, poradnictwa i informacji prawnej z obszaru

ochrony praw konsumenckich oraz w zakresie obrony cywilnej i kwalifikacji wojskowej.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
75022	Rady gmin (miast i miast na prawach powiatu)	9 839 855

W tym rozdziale zaplanowane zostały środki finansowe na pokrycie wydatków związanych z utrzymaniem i funkcjonowaniem Rady Miejskiej Wrocławia oraz 48 Rad Osiedli, będących samorządowymi jednostkami pomocniczymi Miasta.

Na wydatki Biura Rady Miejskiej zabezpieczono środki w łącznej wysokości 5 050 795 zł, które pokryją m.in. koszty diet radnych, wynagrodzeń osobowych i składek od nich naliczanych pracowników Biura, a także pozostałe wydatki bieżące, które pozwolą na sprawną realizację zadań z zakresu obsługi sesji Rady Miejskiej, działań Rady oraz radnych, a także pokryją wydatki związane z obsługą Klubów oraz Komisji Rady Miejskiej.

Na utrzymanie i działalność statutową 48 Rad Osiedli zaplanowane zostały środki finansowe w kwocie 4 414 060 zł. W ramach wydatków przewidzianych w tym rozdziale sfinansowane zostaną także wydatki inwestycyjne w kwocie 350 000 zł na realizację zadania pn. „Przebudowa siedzib Rad Osiedli”.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
75023	Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)	337 335 309

Środki zaplanowane w tym rozdziale zostaną przeznaczone głównie na wydatki administracyjne, eksploatacyjne i informatyczne, a także na wydatki osobowe pracowników Urzędu oraz Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta.

W ramach wydatków majątkowych zaplanowano środki na realizację zadań:

- Przebudowy i modernizacje w obiektach Urzędu Miejskiego Wrocławia w kwocie 4 200 000 zł,
- Rozbudowa systemu klimatyzacji wraz z elementami współpracującymi w obiektach Urzędu Miejskiego Wrocławia w kwocie 700 000 zł,
- Wykonanie instalacji hydrantowej wraz z montażem zestawów hydroforowych do podnoszenia ciśnienia wody w obiektach Urzędu Miejskiego Wrocławia w kwocie 260 000 zł,
- Dostawa i montaż dźwigu osobowego o napędzie elektrycznym w obiekcie Urzędu Miejskiego Wrocławia przy al. M. Kromera 44 we Wrocławiu w kwocie 450 000 zł,
- Zakupy inwestycyjne w kwocie 750 000 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
75075	Promocja jednostek samorządu terytorialnego	8 938 369

Na sfinansowanie zadań własnych przewidzianych do realizacji w ramach promocji Miasta, zaplanowano budżet w łącznej wysokości 8 938 369 zł.

Dla Wydziału Promocji Miasta i Turystyki zabezpieczono środki finansowe w wysokości 5 648 269 zł, które przeznaczone zostaną przede wszystkim na kontynuację cyklicznych zadań promocyjnych.

Wydatki zaplanowane w wysokości 963 100 zł dla Biura Współpracy z Zagranicą będą przeznaczone na działania w zakresie współpracy zagranicznej z miastami partnerskimi Wrocławia. Kontynuowane będą projekty w zakresie współpracy z Europą Wschodnią.

W rozdziale tym zaplanowano również środki w łącznej wysokości 1 020 000 zł z przeznaczeniem na realizację zadań własnych związanych z promocją Miasta poprzez sport, m.in. na organizację imprezy biegowej pn. Nocny Wrocław Półmaraton.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
75085	Wspólna obsługa jednostek samorządu terytorialnego	39 682 157

Wspólna obsługa jednostek prowadzona będzie przez Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu. W zakresie obowiązków tej jednostki znajduje się świadczenie usług informatycznych, finansowo-księgowych, eksperckich i operatorskich na rzecz jednostek miejskich, w tym placówek oświatowych.

Środki finansowe w powyższym zakresie przeznaczone zostaną na wydatki bieżące tj. na wynagrodzenia i składki od nich naliczane w wysokości 34 517 303 zł, wydatki związane z realizacją statutowych zadań w kwocie 5 124 854 zł oraz świadczenia na rzecz osób fizycznych w wysokości 40 000 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
75095	Pozostała działalność	71 191 671

Zaplanowane w tym rozdziale wydatki przeznaczone zostaną zarówno na sfinansowanie zadań bieżących w łącznej kwocie 53 621 889 zł, jak i na realizację zadań inwestycyjnych w wysokości 17 569 782 zł.

Wydatki bieżące w wysokości 53 621 889 zł przeznaczone zostaną m.in. na:

- opłaty i składki za udział Miasta w różnych organizacjach, takich jak: EUROCITIES, METREX, Stowarzyszenie Aglomeracja Wrocławska, Dolnośląska Organizacja Turystyczna, Fundacja „Unia Metropolii Polskich”,

- Związek Miast Polskich, Stowarzyszenie Zdrowych Miast Polskich, ICLEI, ICORN, Stowarzyszenie GPM Global Parliament of Mayors, Stowarzyszenie ALDA Europejskie Stowarzyszenie na rzecz Demokracji Lokalnej, Stowarzyszenie ECCAR-Europejska Koalicja Miast Przeciw Rasizmowi, Międzynarodowa Sieć Delice oraz Wrocławska Organizacja Turystyczna – 5 717 500 zł,
- pokrycie kosztów funkcjonowania ujednoliconego programu ubezpieczeniowego dla wszystkich jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław – 4 800 000 zł,
  - zakup usług pocztowych w Urzędzie Miejskim - 8 755 000 zł,
  - realizowanie polityki informacyjnej Miasta, public relations z wykorzystaniem środków masowego przekazu i mediów – 6 050 000 zł,
  - koordynowanie prac nad Strategią Wrocław 2050 oraz nad wdrażaniem Strategii Wrocław 2030, jak również koordynowanie prac w ramach Wrocławskiego Obszaru Metropolitalnego – 1 715 000 zł,
  - pokrycie kosztów funkcjonowania systemów informatycznych wykorzystywanych w pracy Urzędu Miejskiego – 9 191 740 zł,
  - obsługę bankową Gminy oraz opłaty związane z obsługą papierów wartościowych – 1 500 000 zł,
  - rozwój i utrzymanie programu oraz systemu informatycznego Nasz Wrocław, który jest programem oferującym osobom rozliczającym podatek dochodowy we Wrocławiu zniżki w ośrodkach kultury, sztuki, obiektach sportowych czy placówkach edukacyjnych, imienny bilet okresowy MPK ze zniżką do 25 % oraz bilet MPK za 1 zł dla osób podróżujących po Wrocławiu z miesięcznym biletem kolejowym – 1 025 000 zł,
  - obsługę prawną w zakresie postępowań procesowych i arbitrażowych – 823 000 zł,
  - koszty zarządzania majątkiem spadkowym – 1 033 650 zł,

- utrzymanie systemu transformacji cyfrowej i procesowej w Departamencie Strategii Rozwoju Miasta w Urzędzie Miejskim Wrocławia – 2 111 127 zł,

W ramach wydatków bieżących współfinansowanych ze środków europejskich zaplanowano:

- wydatki w wysokości 928 250 zł na realizację zadania pn. „Wsparcie podmiotu realizującego ZIT ze środków FEDS PT EFS + w latach 2021-2027”. Celem zadania jest wsparcie działań niezbędnych do skutecznego zarządzania oraz wykorzystania funduszy unijnych w latach 2021-2027;
- wydatki w wysokości 207 047 zł na realizację zadania pn. „Przygotowanie i monitorowanie strategii ZIT oraz działania na rzecz zwiększenia zdolności kreowania polityki rozwoju obszaru oraz koordynacyjnych Biura ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego Etap 1”. Celem zadania jest współpraca samorządów na rzecz maksymalnego wykorzystania środków przewidzianych w budżecie Unii Europejskiej na lata 2021-2027;
- wydatki w wysokości 3 603 900 zł na realizację zadania pn. „e-Usługi oparte na systemie informacji przestrzennej pasa drogowego we Wrocławiu (e-ZDIUM)” w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027. Celem zadania jest zarządzanie drogami publicznymi i wewnętrznymi. Realizacja projektu pozytywnie wpłynie na podniesienie bezpieczeństwa i komfortu mieszkańców Wrocławia.

W ramach wydatków majątkowych zaplanowano środki na realizację zadań:

- „e-administracja” w kwocie 8 000 000 zł,
- „Rozbudowa Systemu Informacji Przestrzennej” w kwocie 2 421 800 zł,
- „Modernizacje w salach posiedzeń Rady Miejskiej Wrocławia i Klubów Radnych w Sukiennicach 9 we Wrocławiu” w kwocie 200 000 zł.

Ponadto w ramach wydatków majątkowych zaplanowano środki na realizację zadań współfinansowanych ze źródeł zewnętrznych tj.:

- wydatki w wysokości 2 912 382 zł na realizację zadania pn. „Modernizacja Systemu Informacji Przestrzennej Wrocławia” w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027,
- wydatki w wysokości 3 622 598 zł na realizację zadania pn. „e-Uслуги oparte na systemie informacji przestrzennej pasa drogowego we Wrocławiu (e-ZDIUM)” w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027,
- wydatki w wysokości 413 002 zł na realizację zadania pn. „Przygotowanie i monitorowanie strategii ZIT oraz działania na rzecz zwiększenia zdolności kreowania polityki rozwoju obszaru oraz koordynacyjnych Biura ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego Etap 1” w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027.

Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
75101	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa	122 585

Zaplanowana w tym rozdziale kwota w całości pochodzi z dotacji celowej przekazanej przez Krajowe Biuro Wyborcze na sfinansowanie bieżących zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Planowane wydatki dotyczą kosztów związanych z prowadzeniem i aktualizacją stałego rejestru wyborców.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
75107	Wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej	1 500 000

W rozdziale tym zaplanowano kwotę 1 500 000 zł na wybory prezydenckie, które odbędą się w 2025 roku.

Dział 752 – Obrona narodowa

Na realizację zadań z zakresu obrony narodowej zaplanowano środki finansowe w łącznej wysokości 629 500 zł, które pochodzą z dotacji celowej z budżetu państwa na zadania zlecone powiatu.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
75224	Kwalifikacja wojskowa	629 500

Środki finansowe w wysokości 629 500 zł, które Miasto otrzyma w formie dotacji celowej z budżetu państwa na zadania zlecone powiatu, przeznaczone będą na przygotowanie i przeprowadzenie kwalifikacji wojskowej. Kwota ta obejmuje wydatki m.in. na zakup usług oraz materiałów i wyposażenia, wynagrodzenia członków Powiatowych Komisji Lekarskich oraz wynajem pomieszczeń związanych z przygotowaniem i przeprowadzeniem kwalifikacji wojskowej.

Dział 754 – Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa

Na realizację zadań z zakresu bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz ochrony przeciwpożarowej zaplanowano środki finansowe w łącznej wysokości 120 987 789 zł, w tym dotację celową z budżetu państwa na zadania zlecone powiatu w wysokości 65 397 909 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
75404	Komendy wojewódzkie Policji	150 000

Środki finansowe zaplanowane w tym rozdziale zostaną przeznaczone na sfinansowanie zadań bieżących realizowanych przez Komendę Miejską Policji w ramach „Programu Poprawy Bezpieczeństwa we Wrocławiu w latach 2025-2028”, do którego należą zadania takie jak m.in.: Bezpieczny Wrocławianin, Wrocławscy Dzielnicy, Akademia Bezpiecznego Seniora oraz Bezpieczeństwo w szkole i ruchu drogowym.

Program Poprawy Bezpieczeństwa we Wrocławiu ma na celu określenie działań służących poprawie powszechnego bezpieczeństwa mieszkańców Wrocławia oraz działań na rzecz poprawy porządku publicznego na terenie wrocławskich osiedli, na ulicach, akwenach oraz innych miejscach narażonych na występowanie zagrożeń, ograniczania i zapobiegania przestępczości wśród nieletnich, a także przeciwdziałanie patologiom poprzez powszechną edukację dzieci i młodzieży.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
75411	Komendy powiatowe Państwowej Straży Pożarnej	66 115 909

Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej realizuje zadania, które obejmują m.in. ochronę zdrowia i życia, mienia oraz środowiska w trakcie walki z pożarami i innymi klęskami żywiołowymi. W 2025 roku na wydatki bieżące zaplanowano kwotę 65 465 909 zł, w tym dotację celową z budżetu państwa na zadania zlecone powiatu w wysokości 65 397 909 zł. Kwota dotacji umożliwi pokrycie kosztów związanych z bieżącą działalnością Komendy Miejskiej PSP, w tym wynagrodzeń wraz z pochodnymi w kwocie 59 799 967 zł, świadczeń na rzecz osób fizycznych – 2 028 303 zł oraz wydatków związanych z realizacją statutowych zadań – 3 569 639 zł.

Ponadto w ramach wydatków majątkowych planuje się przeznaczyć środki w wysokości 650 000 zł na zakupy inwestycyjne oraz „Rozbudowę garaży i części socjalnej w Jednostce Ratowniczo – Gaśniczej nr 4 KMPSP we Wrocławiu z przeznaczeniem dla Ochotniczych Straży Pożarnych we Wrocławiu”.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
75412	Ochotnicze straże pożarne	80 000

Ochotnicze Straże Pożarne realizują zadania z zakresu zapewnienia gotowości bojowej w razie wystąpienia zagrożenia zdrowia, życia, mienia i środowiska. Środki finansowe przeznaczone na ten cel zaplanowane zostały w wysokości 80 000 zł. W ramach tej kwoty realizowane będą szkolenia dla ratowników wchodzących w skład Ochotniczej Straży Pożarnej - Oddziału Ratownictwa Wodnego, Jednostki Specjalistycznej z psami ratowniczymi oraz Grupy Ratownictwa Specjalistycznego „Starówka”.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
75414	Obrona cywilna	380 000

Środki zaplanowane w tym rozdziale przeznaczone będą na zadania związane z zagrożeniem zewnętrznym na terenie Miasta, utrzymanie i wyposażenie obiektów z zakresu obrony cywilnej, konserwacje i zabezpieczenie budowli ochronnych oraz urządzeń sterujących, utrzymanie i pielęgnację terenów zielonych wokół obiektów obrony cywilnej, a także szkolenia z zakresu obrony cywilnej.

W ramach wydatków majątkowych kwota 300 000 zł zostanie przeznaczona na „System dźwiękowego i fonicznego ostrzegania ludności o zagrożeniach i stanach kryzysowych”.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
75415	Zadania ratownictwa górskiego i wodnego	140 000

Środki finansowe zaplanowane w tym rozdziale będą przeznaczone na zadanie pn. „Patrole wodne na rzece Odrze” realizowane w ramach „Programu Poprawy Bezpieczeństwa we Wrocławiu w latach 2025-2028”.

Głównym celem tego programu jest zapewnienie bezpiecznego wypoczynku nad rzeką Odrą, wyegzekwowanie zakazu kąpieli w rzekach oraz wzrost świadomości dotyczącej niebezpieczeństw występujących nad wodą.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
75416	Straż gminna (miejska)	43 166 800

Straż Miejska Wrocławia realizuje zadania z zakresu utrzymania porządku i spokoju w miejscach publicznych oraz zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom, a także porządku i kontroli ruchu drogowego. Na wydatki bieżące związane z funkcjonowaniem jednostki planuje się przeznaczyć 42 421 800 zł, z tego na wynagrodzenia i składki od nich naliczane 35 967 800 zł, na świadczenia na rzecz osób fizycznych 1 263 400 zł, natomiast na wydatki związane z realizacją statutowych zadań kwotę 5 190 600 zł.

Kwota 745 000 zł zostanie przeznaczona na zakupy inwestycyjne.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
75495	Pozostała działalność	10 955 080

Na realizację zadań bieżących w ramach powyższego rozdziału planuje się przeznaczyć środki finansowe w łącznej wysokości 8 465 080 zł.

W ramach powyższej kwoty realizowany będzie „Program Poprawy Bezpieczeństwa we Wrocławiu w latach 2025-2028”, którego celem jest zapobieganie występowaniu zagrożeń oraz zapobieganie drobnym kradzieżom, budowanie zaufania do służb i instytucji zajmujących się bezpieczeństwem, wspieranie służb działających na rzecz poprawy bezpieczeństwa na terenie Wrocławia, realizowanie procedur i programów reagowania kryzysowego w czasie występowania zagrożeń oraz przeciwdziałania zjawiskom patologicznym wśród dzieci i młodzieży.

Ponadto zaplanowane w tym rozdziale środki finansowe przeznaczone zostaną na działalność Centrum Zarządzania Kryzysowego, administrowanie obiektem Urzędu Miejskiego Wrocławia przy ul. Strzegomskiej 148 i Muchoborskiej 1.

W ramach wydatków majątkowych kwota 2 490 000 zł zostanie przeznaczona m.in. na kontynuację zadania inwestycyjnego pn. „Monitoring prewencyjny Wrocławia”, realizację zadań pn. „Modernizacja obiektów zarządzanych przez Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego” oraz „Modernizacja systemu integracji radiowych środków łączności w Centrum Zarządzania Kryzysowego”.

Dział 755 – Wymiar sprawiedliwości

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
75515	Nieodpłatna pomoc prawna	1 977 696

Zadanie z zakresu nieodpłatnej pomocy prawnej finansowane jest ze środków z budżetu państwa. Celem realizacji zadania publicznego „Prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej” jest udzielanie pomocy prawnej osobom uprawnionym/beneficjentom wymienionym w ustawie o nieodpłatnej pomocy prawnej i edukacji prawnej. Pomoc prawna obejmuje m.in.: poinformowanie o uprawnieniach i obowiązkach, wskazanie rozwiązania problemu prawnego,

sporządzenie projektów pism dotyczących np. zwolnienia od kosztów sądowych, ustanowienia pełnomocnika z urzędu.

Dział 757 – Obsługa długu publicznego

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
75702	Obsługa papierów wartościowych, kredytów i pożyczek oraz innych zobowiązań jednostek samorządu terytorialnego zaliczonych do tytułu dłużnego - kredyty i pożyczki	240 000 000

Na pokrycie wydatków związanych z obsługą papierów wartościowych, kredytów i pożyczek zaciągniętych na rynku krajowym oraz na obsługę zadłużenia zagranicznego Miasta z tytułu kredytów zaciągniętych w Europejskim Banku Inwestycyjnym zaplanowano środki w łącznej wysokości 240 000 000 zł.

W związku z działaniami polegającymi m.in. na korzystaniu z kredytów i pożyczek preferencyjnych, udział wydatków na obsługę zadłużenia w wydatkach pozostanie na poziomie porównywalnym do roku 2024.

Dział 758 – Różne rozliczenia

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
75818	Rezerwy ogólne i celowe	210 857 314

W budżecie Miasta na 2025 rok zaplanowane zostały rezerwy w łącznej kwocie 210 857 314 zł, z tego:

- rezerwa ogólna w wysokości 20 000 000 zł, stanowiąca 0,24 % wydatków budżetu,
- rezerwy celowe w wysokości 190 857 314 zł, stanowiące łącznie 2,32 %

wydatków budżetu, z przeznaczeniem na:

- zadania z zakresu oświaty i wychowania oraz edukacyjnej opieki wychowawczej – 23 300 000 zł,
- zadania związane z przygotowaniem, realizacją i trwałością projektów współfinansowanych ze środków europejskich – 800 000 zł,
- zadania remontowe – 7 700 000 zł,
- wydatki związane z zarządzaniem i funkcjonowaniem Urzędu Miejskiego Wrocławia – 8 057 314 zł,
- zadania z zakresu zarządzania kryzysowego – 23 000 000 zł,
- wynagrodzenia i składki od nich naliczane – 112 000 000 zł,
- wydatki związane z zakupem mediów – 10 000 000 zł,
- zakup i zamiany nieruchomości oraz odszkodowania związane z gospodarką nieruchomościami – 6 000 000 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
75820	Prywatyzacja	199 000

Środki finansowe zaplanowane w tym rozdziale zostaną przeznaczone na zadania realizowane przez Biuro Nadzoru Właścicielskiego, m.in. na usługi eksperckie, usługi notarialne, sporządzanie opinii i analiz.

OŚWIATA I WYCHOWANIE ORAZ EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA

W projekcie budżetu Miasta na 2025 rok na realizację zadań oświatowych zaplanowano łącznie kwotę 2 957 920 647 zł, która stanowi 35,95% wydatków budżetu Miasta. Na powyższą kwotę składają się wydatki zaplanowane w poszczególnych działach:

- 801 (Oświata i wychowanie) w wysokości 2 823 194 309 zł,
- 851 (Ochrona zdrowia) w wysokości 3 100 000 zł,
- 854 (Edukacyjna opieka wychowawcza) w wysokości 108 326 338 zł,
- 758 (Różne rozliczenia) jako rezerwa celowa na zadania z zakresu oświaty i wychowania oraz edukacyjnej opieki wychowawczej w wysokości 23 300 000 zł.

Struktura wydatków na zadania oświatowe kształtuje się następująco:

- wynagrodzenia i składki od nich naliczane – 1 622 292 876 zł,
- wydatki związane z realizacją statutowych zadań – 475 337 866 zł,
- świadczenia na rzecz osób fizycznych – 7 545 453 zł,
- dotacje podmiotowe dla szkół i placówek publicznych i niepublicznych prowadzonych przez inne podmioty niż jednostka samorządu terytorialnego – 700 300 000 zł,
- dotacje dla podmiotów niezaliczanych do sektora finansów publicznych – 6 556 493 zł,
- dotacje celowe – 7 479 115 zł,
- rezerwa celowa na zadania z zakresu oświaty i wychowania oraz edukacyjnej opieki wychowawczej – 23 300 000 zł,
- wydatki majątkowe – 120 408 844 zł,
- remonty – 18 000 000 zł.

Dział 801 - Oświata i wychowanie

Środki finansowe zaplanowane w tym dziale w łącznej wysokości 2 823 194 309 zł zostaną przeznaczone na realizację zadań związanych z oświatą i wychowaniem dzieci i młodzieży.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
80101	Szkoły podstawowe	937 399 500

Szkoły podstawowe publiczne prowadzone przez JST:

liczba szkół 83,

liczba uczniów 47 195.

Szkoły podstawowe prowadzone przez organy inne niż JST:

liczba szkół 46,

liczba uczniów 7 982.

Na wydatki bieżące związane z prowadzeniem i utrzymaniem szkół podstawowych zaplanowano środki finansowe w wysokości 859 378 500 zł. Kwota ta zabezpieczy wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla nauczycieli oraz pracowników obsługi i administracji wrocławskich szkół podstawowych – 620 138 047 zł, świadczenia na rzecz osób fizycznych – 977 057 zł oraz wydatki związane z realizacją statutowych zadań – 153 144 316 zł.

W ramach wydatków bieżących w rozdziale tym zaplanowano dotacje podmiotowe w wysokości 85 119 080 zł.

W ramach wydatków bieżących współfinansowanych ze środków europejskich ujęto kwotę 637 129 zł na kontynuację programu pn. „Erasmus+” w ramach Edukacji Szkolnej 2024. Celem projektu jest rozwijanie wśród młodzieży i kadry nauczycielskiej wiedzy o różnorodności kultur i języków europejskich oraz nabywanie nowych umiejętności i kompetencji życiowych niezbędnych dla rozwoju osobistego, przyszłego zatrudnienia i aktywnego obywatelstwa europejskiego.

Planowane w tym rozdziale wydatki majątkowe w kwocie 78 021 000 zł zostaną przeznaczone na realizację następujących zadań inwestycyjnych: Budowa i kompleksowa przebudowa szkół podstawowych, Wrocławski Budżet Obywatelski, Fundusz Osiedlowy a także Budowę Zespołu Szkolno-Przedszkolnego przy ul. Zwycięskiej we Wrocławiu wraz z infrastrukturą towarzyszącą.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
80102	Szkoły podstawowe specjalne	66 219 807

Szkoły podstawowe specjalne publiczne prowadzone przez JST:

- liczba szkół 8,
- liczba uczniów 573.

Szkoły podstawowe specjalne prowadzone przez organy inne niż JST:

- liczba szkół 7,
- łączna liczba uczniów 290.

Na kształcenie dzieci z zaburzeniami rozwojowymi w szkołach podstawowych specjalnych zaplanowano środki finansowe w łącznej wysokości 66 219 807 zł. Kwota ta pokryje wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi nauczycieli oraz pracowników obsługi i administracji – 36 975 734 zł, świadczenia na rzecz osób fizycznych – 32 412 zł oraz pozostałe wydatki bieżące niezbędne do prawidłowego funkcjonowania placówek – 2 807 491 zł. W rozdziale tym zaplanowano dotacje podmiotowe w wysokości 26 404 170 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
80103	Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	2 795 610

Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych publicznych prowadzonych przez JST:

- liczba placówek 4,
- liczba uczniów 46.

Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych prowadzonych przez organy inne niż JST:

- liczba placówek 14,
- liczba uczniów 231.

W ramach ogólnej kwoty wydatków bieżących zaplanowano wynagrodzenia dla nauczycieli oraz pracowników obsługi i administracji – 940 243 zł, świadczenia na rzecz osób fizycznych – 53 zł, wydatki związane z realizacją statutowych zadań – 195 574 zł oraz dotacje podmiotowe 1 659 740 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
80104	Przedszkola	631 650 850

Przedszkola publiczne prowadzone przez JST:

- liczba przedszkoli 109,
- liczba przedszkolaków 14 396.

Przedszkola prowadzone przez organy inne niż JST:

- liczba przedszkoli 144,
- liczba przedszkolaków 12 793.

Planowane w tym rozdziale środki przeznaczone zostaną na realizację zadań związanych z opieką i edukacją przedszkolną. W ramach wydatków na bieżącą działalność i utrzymanie przedszkoli zaplanowano środki z przeznaczeniem na wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla nauczycieli oraz pracowników obsługi i administracji w wysokości 279 740 271 zł, na świadczenia na rzecz osób fizycznych – 911 926 zł oraz na pozostałe wydatki bieżące – 81 585 213 zł.

W ramach dotacji na zadania bieżące zaplanowano środki w wysokości:

- 6 056 080 zł z przeznaczeniem dla gmin ościennych, na terenie których znajdują się przedszkola, do których uczęszczać będą dzieci będące mieszkańcami Wrocławia,
- 252 545 360 zł z przeznaczeniem na dotacje podmiotowe.

Planowane w tym rozdziale wydatki majątkowe w kwocie 10 812 000 zł zostaną przeznaczone na realizację zadania inwestycyjnego: Budowa i kompleksowa przebudowa przedszkoli.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
80105	Przedszkola specjalne	6 045 416

Przedszkole specjalne publiczne prowadzone przez JST:

- liczba przedszkoli 1,
- liczba przedszkolaków 26.

Przedszkole specjalne prowadzone przez organy inne niż JST:

- liczba przedszkoli 1,

- liczba przedszkolaków 25.

Środki finansowe w tym rozdziale planuje się przeznaczyć dla przedszkoli specjalnych, które obejmują wychowaniem przedszkolnym dzieci posiadające orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego i nie mogące uczęszczać do przedszkoli ogólnodostępnych.

W ramach tych środków zabezpieczono wydatki na wynagrodzenia dla nauczycieli oraz pracowników obsługi i administracji placówki – 3 436 960 zł, świadczenia na rzecz osób fizycznych – 2 400 zł oraz pozostałe wydatki bieżące związane z bieżącą działalnością placówki – 372 636 zł. Ponadto zaplanowano dotację podmiotową w wysokości 2 233 420 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
80106	Inne formy wychowania przedszkolnego	9 987 840

Punkty przedszkolne prowadzone przez organy inne niż JST:

- liczba przedszkoli 73,
- liczba przedszkolaków 995.

Dotacje na zadania bieżące zaplanowano w wysokości 9 987 840 zł tj.

- 143 920 zł z przeznaczeniem dla gmin ościennych, na terenie których znajdują się inne formy wychowania przedszkolnego, do których uczęszczać będą dzieci będące mieszkańcami Wrocławia,
- 9 843 920 zł z przeznaczeniem na dotacje podmiotowe.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
80107	Świetlice szkolne	88 126 262

Na zapewnienie dzieciom uczęszczającym do szkół podstawowych i szkół podstawowych specjalnych opieki po zakończeniu zajęć lekcyjnych do momentu opuszczenia przez dziecko szkoły zaplanowano kwotę 88 126 262 zł.

W ramach tej kwoty planuje się sfinansowanie wynagrodzeń wraz z pochodnymi – 80 994 477 zł, świadczeń na rzecz osób fizycznych – 24 744 zł oraz pozostałych wydatków bieżących – 7 107 041 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
80108	Szkoły podstawowe dla dorosłych	536 436

Szkoła podstawowa dla dorosłych publiczna prowadzona przez JST:

- Liczba szkół 1,
- liczba uczniów 32.

Środki finansowe w tym rozdziale planuje się przeznaczyć dla Centrum Kształcenia Ustawicznego prowadzącego kształcenie dla osób od 16. roku życia, które z różnych przyczyn nie mogły ukończyć szkoły w zwyczajowym trybie.

Na wydatki bieżące związane z prowadzeniem i utrzymaniem szkoły podstawowej dla dorosłych przy Centrum Kształcenia Ustawicznego zaplanowano środki finansowe w wysokości 536 436 zł. Kwota ta zabezpieczy wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla nauczycieli oraz pracowników obsługi i administracji – 471 903 zł, świadczenia na rzecz osób fizycznych – 704 zł oraz wydatki związane z realizacją statutowych zadań – 63 829 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
80113	Dowożenie uczniów do szkół	44 734 000

Dowożenie uczniów niepełnosprawnych jest zadaniem wynikającym z ustawy prawo oświatowe, zgodnie z którą obowiązkiem gminy jest zapewnienie bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu dzieci niepełnosprawnych do szkół i placówek oświatowych.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
80115	Technika	189 820 832

Technika publiczne prowadzone przez JST:

- liczba szkół 17,
- liczba uczniów 10 854.

Technika prowadzone przez organy inne niż JST:

- liczba szkół 9,
- liczba uczniów 1 921.

Na wydatki bieżące związane z prowadzeniem i funkcjonowaniem techników zaplanowano kwotę 189 820 832 zł. W ramach wydatków bieżących zabezpieczono środki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla nauczycieli oraz pracowników obsługi i administracji – 142 917 430 zł, świadczenia na rzecz osób fizycznych – 269 018 zł oraz wydatki związane z realizacją statutowych zadań – 24 858 774 zł. Na dotacje podmiotowe zaplanowano środki finansowe w wysokości 20 825 610 zł.

W ramach wydatków bieżących współfinansowanych ze środków europejskich zaplanowano kwotę 2 554 526 zł na kontynuację programu pn. „Erasmus+” w tym:

- kwota 51 809 zł na realizację zadań w ramach Edukacji Szkolnej 2023,
- kwota 470 216 zł na realizację zadań w ramach Edukacji Szkolnej 2024,
- kwota 2 032 501 zł na realizację zadań w ramach Kształcenia i Szkolenia Zawodowego 2024.

Celem projektu jest rozwijanie wśród młodzieży i kadry nauczycielskiej wiedzy o różnorodności kultur i języków europejskich oraz nabywanie nowych umiejętności i kompetencji życiowych niezbędnych dla rozwoju osobistego, przyszłego zatrudnienia i aktywnego obywatelstwa europejskiego.

Planowane w tym rozdziale wydatki majątkowe w kwocie 950 000 zł zostaną przeznaczone na realizację zadania inwestycyjnego Budowa i kompleksowa przebudowa szkół ponadpodstawowych.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
80116	Szkoły policealne	48 902 696

Szkoły policealne publiczne prowadzone przez JST:

- liczba szkół 1,
- liczba uczniów 62.

Szkoły policealne prowadzone przez organy inne niż JST:

- liczba szkół 31,
- liczba uczniów 7 960.

Na wydatki związane z prowadzeniem i funkcjonowaniem szkół policealnych zaplanowano kwotę 48 902 696 zł, z tego na dotacje podmiotowe zaplanowano środki finansowe w wysokości 48 370 890 zł, na wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla nauczycieli oraz pracowników obsługi i administracji – 400 653 zł, na wydatki związane z realizacją statutowych zadań – 129 873 zł oraz na świadczenia na rzecz osób fizycznych 1 280 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
80117	Branżowe szkoły I stopnia	27 178 251

Branżowe szkoły I stopnia publiczne prowadzone przez JST:

- liczba szkół 9,
- liczba uczniów 1 785.

Branżowe szkoły I stopnia prowadzone przez organy inne niż JST:

- liczba szkół 5,
- liczba uczniów 270.

Na wydatki związane z prowadzeniem i funkcjonowaniem branżowych szkół I stopnia zaplanowano kwotę 27 178 251 zł. W ramach wydatków bieżących zabezpieczono wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla nauczycieli oraz pracowników obsługi i administracji – 20 828 625 zł, świadczenia na rzecz osób fizycznych – 35 702 zł oraz wydatki związane z realizacją statutowych zadań – 3 474 064 zł. Na dotacje podmiotowe dla branżowych szkół I stopnia zaplanowano środki finansowe w wysokości 2 839 860 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
80118	Branżowe szkoły II stopnia	1 247 419

Branżowe szkoły II stopnia publiczne prowadzone przez JST:

- liczba szkół 4,
- liczba uczniów 139.

Na wydatki związane z prowadzeniem i funkcjonowaniem branżowych szkół II stopnia zaplanowano kwotę 1 247 419 zł. W ramach wydatków bieżących zabezpieczono wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla nauczycieli oraz pracowników obsługi i administracji – 1 180 064 zł, świadczenia na rzecz osób fizycznych – 407 zł oraz wydatki związane z realizacją statutowych zadań – 66 948 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
80120	Licea ogólnokształcące	312 326 749

Licea ogólnokształcące publiczne prowadzone przez JST:

- liczba szkół 19,
- liczba uczniów 16 715.

Licea ogólnokształcące prowadzone przez organy inne niż JST:

- liczba szkół 32,
- liczba uczniów 6 149.

Zaplanowane środki pokryją koszty funkcjonowania liceów ogólnokształcących, w tym wynagrodzenia nauczycieli oraz pracowników administracji i obsługi zatrudnionych w liceach – 199 383 540 zł, świadczenia na rzecz osób fizycznych – 242 241 zł oraz pozostałe wydatki związane z utrzymaniem i bieżącą działalnością placówek – 32 059 528 zł. Na dotacje podmiotowe dla liceów ogólnokształcących prowadzonych przez podmioty inne niż jednostka samorządu terytorialnego zaplanowano środki w wysokości 70 365 940 zł.

W ramach wydatków bieżących współfinansowanych ze środków europejskich ujęto kwotę 1 416 177 zł na kontynuację programu pn. „Erasmus+” w tym:

- kwota 37 809 zł na realizację zadań w ramach Edukacji Szkolnej,
- kwota 1 378 368 zł na realizację zadań w ramach Edukacji Szkolnej 2024.

Celem projektu jest rozwijanie wśród młodzieży i kadry nauczycielskiej wiedzy o różnorodności kultur i języków europejskich oraz nabywanie nowych umiejętności i kompetencji życiowych niezbędnych dla rozwoju osobistego, przyszłego zatrudnienia i aktywnego obywatelstwa europejskiego.

Planowane w tym rozdziale wydatki majątkowe w kwocie 10 275 500 zł zostaną przeznaczone na realizację zadań inwestycyjnych Budowa i kompleksowa przebudowa szkół ponadpodstawowych oraz Zielona rewolucja.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
80121	Licea ogólnokształcące specjalne	21 314 639

Licea ogólnokształcące specjalne publiczne prowadzone przez JST:

- liczba szkół 2,
- liczba uczniów 63.

Licea ogólnokształcące specjalne prowadzone przez organy inne niż JST:

- liczba szkół 2,

- liczba uczniów 74.

Na prowadzenie specjalnych liceów ogólnokształcących zaplanowano ogółem 21 314 639 zł, w tym na wynagrodzenia wraz z pochodnymi nauczycieli oraz pracowników obsługi i administracji 5 082 338 zł, świadczenia na rzecz osób fizycznych – 1 930 zł oraz pozostałe wydatki bieżące związane z utrzymaniem i bieżącą działalnością placówek – 268 391 zł. Dla placówek prowadzonych przez organy inne niż JST zaplanowano dotacje podmiotowe w wysokości 15 961 980 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
80122	Licea ogólnokształcące dla dorosłych	6 704 111

Licea ogólnokształcące specjalne publiczne prowadzone przez JST:

- liczba szkół 1,
- liczba uczniów 836.

Licea ogólnokształcące specjalne prowadzone przez organy inne niż JST:

- liczba szkół 5,
- liczba uczniów 1 399.

Na prowadzenie liceów ogólnokształcących dla dorosłych zaplanowano ogółem 6 704 111 zł, w tym na wynagrodzenia wraz z pochodnymi nauczycieli oraz pracowników obsługi i administracji 5 455 330 zł, świadczenia na rzecz osób fizycznych – 8 220 zł oraz pozostałe wydatki bieżące związane z utrzymaniem i bieżącą działalnością placówek – 888 811 zł. Dla placówek prowadzonych przez organy inne niż JST zaplanowano dotacje podmiotowe w wysokości 351 750 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
80132	Szkoły artystyczne	22 983 826

Szkoły artystyczne publiczne prowadzone przez JST:

- liczba szkół 5,
- liczba uczniów 1 029.

Środki finansowe w tym rozdziale zostały zaplanowane dla wrocławskich szkół artystycznych, w ramach których sfinansowane zostaną wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla nauczycieli oraz pracowników obsługi i administracji – 19 535 289 zł, świadczenia na rzecz osób fizycznych – 20 976 zł oraz pozostałe wydatki bieżące – 3 427 561 zł.

W ramach wydatków bieżących współfinansowanych ze środków europejskich ujęto kwotę 176 232 zł na kontynuację programu pn. „Erasmus+” w ramach Edukacji Szkolnej 2024. Celem projektu jest rozwijanie wśród młodzieży i kadry nauczycielskiej wiedzy o różnorodności kultur i języków europejskich oraz nabywanie nowych umiejętności i kompetencji życiowych niezbędnych dla rozwoju osobistego, przyszłego zatrudnienia i aktywnego obywatelstwa europejskiego.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
80134	Szkoły zawodowe specjalne	29 157 569

Szkoły zawodowe specjalne publiczne prowadzone przez JST:

- liczba szkół 3,
- liczba uczniów 253.

Szkoły zawodowe specjalne prowadzone przez organy inne niż JST:

- liczba szkół 6,
- liczba uczniów 192.

Na wydatki związane z kształceniem i przygotowaniem do pracy w wybranych zawodach młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim została zaplanowana kwota 29 157 569 zł. Środki te przeznaczone zostaną na wynagrodzenia dla nauczycieli oraz pracowników obsługi i administracji – 13 780 107 zł, świadczenia na rzecz osób fizycznych – 13 260 zł oraz pozostałe wydatki związane z utrzymaniem i bieżącą działalnością tych szkół 910 782 zł. Na dotacje podmiotowe zaplanowano środki w wysokości 14 453 420 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
80140	Placówki kształcenia ustawicznego i centra kształcenia zawodowego	16 650 635

Na zadania realizowane przez Centrum Placówek Kształcenia Zawodowego w zakresie kształcenia, doksztalcania i doskonalenia w obszarze edukacji zawodowej zaplanowano środki w wysokości 16 650 635 zł. W ramach tej kwoty pokryte zostaną koszty wynagrodzeń wraz z pochodnymi – 13 591 338 zł, świadczeń na rzecz osób fizycznych – 25 762 zł oraz wydatki związane z realizacją statutowych zadań – 3 033 535 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
80142	Ośrodki szkolenia, doksztalcania i doskonalenia kadr	6 332 047

Dla Wrocławskiego Centrum Doskonalenia zaplanowano środki finansowe w wysokości 6 332 047 zł. Kwota ta zostanie przeznaczona na wynagrodzenia wraz

z pochodnymi – 5 639 223 zł, świadczenia na rzecz osób fizycznych – 8 808 zł oraz pozostałe wydatki związane z bieżącym utrzymaniem – 684 016 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
80146	Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli	9 828 374

W rozdziale tym zaplanowano wydatki związane z dokształcaniem i doskonaleniem zawodowym. Środki te zostaną przeznaczone na różne formy doskonalenia zawodowego: szkolenia nauczycieli, organizację kursów, warsztatów i seminariów, jak również na dofinansowanie kosztów obniżenia obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych nauczycielom dyplomowanym, którym powierzono zadania doradcy metodycznego.

Na wydatki związane z dokształcaniem i doskonaleniem nauczycieli zaplanowano środki w wysokości 9 828 374 zł w tym: na wynagrodzenia wraz z pochodnymi - 1 610 217 zł, na pozostałe wydatki bieżące - 8 213 420 zł oraz na świadczenia na rzecz osób fizycznych - 4 737 zł.

Na dokształcanie i doskonalenie nauczycieli planuje się przeznaczyć dotację celową z budżetu państwa na zadania powierzone powiatu w wysokości 1 681 000 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
80148	Stołówki szkolne i przedszkolne	26 307 517

Na funkcjonowanie 32 stołówek działających w szkołach podstawowych, zespołach szkolno-przedszkolnych oraz szkołach specjalnych zaplanowano łącznie 26 307 517 zł. W ramach tych środków zabezpieczone zostały wynagrodzenia pracowników – 11 036 412 zł, świadczenia na rzecz osób fizycznych – 57 647 zł

oraz wydatki związane z realizacją statutowych zadań – 15 213 458 zł (w tym 12 090 858 zł na zakup środków żywności).

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
80149	Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego	82 784 101

Szkoły i placówki publiczne prowadzone przez JST:

- liczba szkół 100.

Szkoły i placówki prowadzone przez organy inne niż JST:

- liczba szkół 143,
- liczba uczniów 621.

Wydatki ponoszone na edukację dzieci i młodzieży wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy ewidencjonowane są w trzech rozdziałach: 80149, 80150 oraz 80152.

W ramach środków zaplanowanych w rozdziale 80149 zabezpieczono wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla nauczycieli oraz pracowników obsługi i administracji – 26 138 388 zł, świadczenia na rzecz osób fizycznych – 71 835 zł oraz wydatki związane z realizacją statutowych zadań – 1 605 178 zł. Na dotacje podmiotowe zaplanowano kwotę 54 968 700 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
80150	Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych	93 998 826

Szkoły i placówki publiczne prowadzone przez JST:

- liczba szkół 78.

Szkoły i placówki prowadzone przez organy inne niż JST:

- liczba szkół 45,
- liczba uczniów 486.

W ramach powyższych środków zabezpieczono wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla nauczycieli oraz pracowników obsługi i administracji – 48 593 438 zł, świadczenia na rzecz osób fizycznych – 11 507 zł oraz wydatki związane z realizacją statutowych zadań – 3 558 961 zł. Na dotacje podmiotowe zaplanowano kwotę 41 834 920 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
80151	Kwalifikacyjne kursy zawodowe	7 699 896

Szkoły i placówki publiczne prowadzone przez JST:

- liczba szkół 5.

Szkoły i placówki prowadzone przez organy inne niż JST:

- liczba szkół 5,

- liczba uczniów 1 200.

W ramach wydatków związanych z kwalifikacyjnymi kursami zawodowymi zabezpieczono środki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla nauczycieli oraz pracowników obsługi i administracji w wysokości 656 597 zł, świadczenia na rzecz osób fizycznych – 518 zł oraz wydatki związane z realizacją statutowych zadań – 43 261 zł. Na dotacje podmiotowe zaplanowano kwotę 6 999 520 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
80152	Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w gimnazjach, klasach dotychczasowego gimnazjum prowadzonych w szkołach innego typu, liceach ogólnokształcących, technikum, szkołach policealnych, branżowych szkołach I i II stopnia i klasach dotychczasowej zasadniczej szkoły zawodowej prowadzonych w branżowych szkołach I stopnia oraz szkołach artystycznych	20 585 703

Szkoły i placówki publiczne prowadzone przez JST:

- liczba szkół 12.

Szkoły i placówki prowadzone przez organy inne niż JST:

- liczba szkół 26,
- liczba uczniów 282.

W tym rozdziale zabezpieczono środki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla nauczycieli oraz pracowników obsługi i administracji w wysokości 510 396 zł oraz wydatki związane z realizacją statutowych zadań – 58 737 zł. Na dotacje podmiotowe zaplanowano kwotę 20 016 570 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
80154	Branżowe centra umiejętności	8 663 829

W ramach wydatków bieżących, współfinansowanych z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO), zaplanowano środki na kontynuację projektów:

- „Utworzenie i funkcjonowanie Branżowego Centrum Umiejętności w dziedzinie elektryki przy Centrum Kształcenia Zawodowego we Wrocławiu” w wysokości 2 427 970 zł, w tym dofinansowanie 2 345 533 zł. Celem projektu jest wsparcie przygotowania kadr na potrzeby nowoczesnej gospodarki w branży elektryczno-energetycznej. Projekt jest realizowany w partnerstwie z Polskim Towarzystwem Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej, z firmą Tauron Dystrybucja S.A. oraz Instytutem Automatyki Systemów Energetycznych Sp. z o.o.
- „Utworzenie i funkcjonowanie Branżowego Centrum Umiejętności w dziedzinie automatyki przemysłowej przy Lotniczych Zakładach Naukowych” w wysokości 1 854 549 zł, w tym dofinansowanie 1 698 716 zł. Celem projektu jest wsparcie przygotowania kadr na potrzeby nowoczesnej gospodarki w branży elektroniczno-mechatronicznej. Projekt jest realizowany w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Inżynierów i Techników Mechaników Polskich.
- „Utworzenie i funkcjonowanie Branżowego Centrum Umiejętności w dziedzinie elektromobilności przy Zespole Szkół nr 2 we Wrocławiu” w wysokości 2 858 225 zł, w tym dofinansowanie 2 724 349 zł. Celem projektu jest wsparcie przygotowania kadr na potrzeby nowoczesnej gospodarki w branży motoryzacyjnej. Projekt jest realizowany w partnerstwie z Polską Izbą Motoryzacji oraz DF GRUPA PGD sp. z o. o. sp.k.

W ramach wydatków majątkowych zaplanowano środki na realizację projektu Utworzenie i funkcjonowanie Branżowego Centrum Umiejętności w dziedzinie elektromobilności przy Zespole Szkół nr 2 we Wrocławiu w łącznej wysokości 1 512 123 zł (w tym dofinansowanie 1 229 368 zł). Środki pochodzą z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO).

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
80195	Pozostała działalność	103 211 568

W rozdziale tym zaplanowano różne programy, projekty i przedsięwzięcia edukacyjne. Wydatki bieżące w wysokości 84 373 347 zł przeznaczone zostaną m.in. na:

- realizację działań edukacyjno-profilaktycznych oraz projektów sportowych we wrocławskich szkołach,
- realizację zadania „Elektroniczne programy wspierające zarządzanie”,
- realizację zadania „Rozszerzenie systemu poprawy bezpieczeństwa w placówkach oświatowych”,
- realizację projektów i programów z zakresu edukacji ekologicznej m.in. „Szare na zielone”, programy edukacji ekologicznej oraz wyjazdy edukacyjne do ośrodków edukacji ekologicznej,
- odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych dla nauczycieli emerytów i rencistów – byłych pracowników szkół i placówek oświatowych,
- zapomogi zdrowotne dla nauczycieli emerytów i rencistów – byłych pracowników szkół i placówek oświatowych,
- remonty bieżące w szkołach i placówkach oświatowych.

W ramach wydatków bieżących zaplanowano środki na realizację projektów współfinansowanych ze źródeł zewnętrznych:

- Projekt „Czas zawodowców” współfinansowany z Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska na lata 2021-2027. Celem projektu jest zwiększenie umiejętności zawodowych uczniów oraz wyposażenie ich w doświadczenie i uprawnienia poszukiwane na rynku pracy. Na jego realizację zaplanowano środki w wysokości 1 788 628 zł.
- Projekt „Zawodowo w przyszłość – rozwój umiejętności niezbędnych na rynku pracy aglomeracji wrocławskiej” współfinansowany z Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska na lata 2021-2027. Celem projektu jest zwiększenie poziomu kompetencji uczniów i kadry nauczycielskiej pięciu wrocławskich szkół zawodowych. Na jego realizację zaplanowano środki w wysokości 227 621 zł.
- Projekt „Młodzi Technicy z 18” współfinansowany z Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska na lata 2021-2027. Celem projektu jest poprawa jakości i atrakcyjności prowadzonego kształcenia zawodowego w Technikum w Zespole Szkół nr 18. Na jego realizację zaplanowano środki w wysokości 1 055 059 zł.
- Projekt „Wielki Mały Przedszkolak- rozwój edukacji przedszkolnej w Gminie Wrocław” współfinansowany z Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska na lata 2021-2027. Celem projektu jest zwiększenie dostępności miejsc przedszkolnych oraz podniesienie jakości wychowania przedszkolnego. Na jego realizację zaplanowano środki w wysokości 3 318 581 zł.
- Projekt „Blżej rynku pracy. Wsparcie rozwoju edukacji zawodowej we Wrocławiu” współfinansowany z Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska na lata 2021-2027. Celem projektu jest zwiększenie umiejętności zawodowych oraz wyposażenie uczniów w doświadczenie i uprawnienia poszukiwane na rynku pracy. Na jego realizację zaplanowano środki w wysokości 2 775 521 zł.
- Projekt „Cyfrowa szansa – projekt partnerski Gminy Wrocław i Gminy Kobierzyce” współfinansowany z Funduszy Europejskich dla Dolnego

Śląska na lata 2021-2027. Celem projektu jest rozwój kształcenia ogólnego uczniów i uczennic szkół podstawowych Gminy Wrocław i Gminy Kobierzyce. Na jego realizację zaplanowano środki w wysokości 7 174 542 zł.

- Projekt „Nowoczesna edukacja - projekt partnerski Gminy Wrocław i Gminy Kobierzyce” współfinansowany z Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska na lata 2021-2027. Celem projektu jest rozwój kształcenia ogólnego uczniów szkół podstawowych. Na jego realizację zaplanowano środki w wysokości 5 568 347 zł.
- Projekt „Szkoła z perspektywami - wzmacnianie oferty kształcenia ogólnego we Wrocławiu” współfinansowany z Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska na lata 2021-2027. Celem projektu jest zwiększenie poziomu kompetencji uczniów i kadry nauczycielskiej 11 wrocławskich liceów i 1 szkoły podstawowej, których organem prowadzącym jest Gmina Wrocław. Na jego realizację zaplanowano środki w wysokości 2 212 100 zł.
- Projekt „WIN4SMEs - Regionalne i międzynarodowe partnerstwa edukacyjne na rzecz innowacji w miejscu pracy w MŚP” współfinansowany ze środków ERASMUS+ European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Celem projektu jest stworzenie regionalnych centrów doskonalenia zawodowego na rzecz innowacji w miejscu pracy. Na jego realizację zaplanowano środki w wysokości 206 594 zł.
- Projekt „Modernizacja energetyczna wybranych zabytkowych budynków oświatowych w Gminie Wrocław współfinansowany z Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska na lata 2021-2027. Celem projektu jest poprawa efektywności energetycznej w budynkach. Na jego realizację zaplanowano środki w wysokości 45 432 zł.

W tym rozdziale w ramach wydatków majątkowych zaplanowano środki na realizację następujących zadań inwestycyjnych:

- Budowa i przebudowa infrastruktury sportowej w obiektach oświatowych w kwocie 9 185 000 zł,

- Wsparcie działalności organizacji pozarządowych w realizacji zadań publicznych kwocie 190 895 zł.

Ponadto w ramach wydatków majątkowych zaplanowano środki na realizację projektów współfinansowanych ze źródeł zewnętrznych:

- Zakupy inwestycyjne związane z realizacją projektu Cyfrowa szansa współfinansowane z Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska na lata 2021-2027 na łączną kwotę 350 000 zł,
- Modernizacja energetyczna wybranych zabytkowych budynków oświatowych w Gminie Wrocław współfinansowane z Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska na lata 2021-2027 na łączną kwotę 9 112 326 zł.

Dział 851 – Ochrona zdrowia

Na ochronę zdrowia planuje się przeznaczyć w 2025 roku kwotę 52 287 158 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
85149	Programy polityki zdrowotnej	6 262 258

W ramach planu wydatków realizowane będą programy:

- profilaktyki chorób i promocji zdrowia realizowane w środowisku dzieci i młodzieży, w tym program „Zapobieganie próchnicy zębów uczniów wrocławskich szkół podstawowych”,
- profilaktyki chorób i promocji zdrowia dla osób dorosłych,
- szczepień ochronnych przeciw grypie dla mieszkańców Wrocławia 65+.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
85153	Zwalczanie narkomanii	1 150 000

W rozdziale tym ujęto zadania z zakresu zwalczania narkomanii oraz zapobiegania i zwalczania AIDS. Środki zostaną przeznaczone na:

- poradnictwo dla osób zagrożonych zakażeniem i zakażonych wirusem HIV oraz udzielanie wsparcia osobom chorym na AIDS, ich rodzinom i opiekunom,
- program redukcji szkód narkotykowych, w tym m.in. bezpłatne testowanie w kierunku wykrywania wirusa HIV, funkcjonowanie „telefonu zaufania”, szkolenia w zakresie profilaktyki HIV i AIDS,

Wydatki w całości pokrywane będą z wpływów z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	35 220 000

Zadania w tym rozdziale finansowane są ze środków własnych Gminy, pochodzących w całości z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, w tym na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym.

Na wydatki bieżące z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i realizację międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu zaplanowano w ww. rozdziale kwotę 35 170 000 zł, w tym 26 173 970 zł na dotacje, 222 000 zł na świadczenia na rzecz osób fizycznych, 4 660 830 zł na wynagrodzenia wraz z pochodnymi oraz 4 113 200 zł na pozostałe wydatki bieżące.

Zadania bieżące realizowane w ramach powyższego rozdziału to m.in.:

- poradnictwo i pomoc w ramach prac gminnej komisji profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- poradnictwo i pomoc terapeutyczna dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych,
- poradnictwo i szkolenia w zakresie przeciwdziałania przemocy oraz terapia dla sprawców przemocy,
- programy resocjalizacji osób skazanych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- prace dla lokalnej społeczności wykonywane przez osoby skazane na karę ograniczenia wolności,
- organizacja wycieczek letniego dla dzieci i młodzieży,
- poradnictwo w zakresie pomocy w rozwiązywaniu problemów rodzinnych w ramach punktów poradnictwa rodzinnego,
- zapewnienie opieki dzieciom i młodzieży w świetlicach i klubach środowiskowych,
- projekt „Trener osiedlowy”,
- projekt „Kibice Razem”,
- program współpracy z Radami Osiedli.

Na wydatki inwestycyjne zaplanowano kwotę 50 000 zł na realizację zadania pn. Przystosowanie lokali użytkowych i nieruchomości do realizacji zadań publicznych NOWY OBIEKT- NOWA JAKOŚĆ.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
85158	Izby wytrzeźwień	3 570 000

Środki w wysokości 3 570 000 zł w wyżej wymienionym rozdziale zostaną przeznaczone m.in. na dotacje dla Wrocławskiego Ośrodka Pomocy Osobom Nietrzeźwym, w tym kwota 460 000 zł finansowana z opłat za wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym. Ośrodek prowadzi zadania określone w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ponadto prowadzi działania profilaktyczne i edukacyjne w zakresie profilaktyki i terapii uzależnień oraz przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
85195	Pozostała działalność	6 084 900

W ramach planu wydatków bieżących realizowane będą następujące programy w zakresie:

- zdrowia psychicznego oraz profilaktyki zaburzeń psychicznych,
- edukacji zdrowotnej młodzieży,
- edukacji zdrowotnej kobiet w okresie ciąży – „Wrocławska Szkoła Rodzenia”,
- edukacji zdrowotnej osób ze schorzeniami alergicznymi,
- edukacji w zakresie szczepień ochronnych przeciwko wirusowi HPV,
- profilaktyki zagrożeń zdrowotnych w środowisku osób bezdomnych,
- promocji zdrowia i profilaktyki cukrzycy oraz jej powikłań dla dzieci,

młodzieży i osób dorosłych,

- Wrocławskiej Sieci Przedszkoli i Szkół Promujących Zdrowie,
- profilaktyki nadwagi i otyłości oraz zaburzeń okresu rozwojowego,
- zapewnienia w warunkach stacjonarnych czasowej opieki pielęgnacyjnej osobom niesamodzielnym, przewlekle i nieuleczalnie chorym tzw. „łóżka wytchnienia”,

W rozdziale tym zaplanowano również środki w wysokości 974 400 zł na pokrycie kosztów wyżywienia i zakwaterowania w zakładach opiekuńczo – leczniczych dzieci, które są pozbawione opieki rodziców, a ze względu na stan zdrowia nie mogą przebywać w rodzinach zastępczych ani też w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

Dział 852 – Pomoc społeczna

Na realizację wydatków w tym dziale zaplanowano łączną kwotę 356 281 810,50 zł, na którą składają się środki własne – 315 720 676 zł oraz dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa 40 561 134,50 zł, z tego na zadania gminy 35 145 875 zł oraz na zadania powiatu 9 592 959,50 zł.

Środki finansowe w wysokości 331 153 410,50 zł zaplanowane zostały na realizację zadań bieżących, natomiast na wydatki majątkowe zabezpieczono kwotę 25 128 400 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
85202	Domy pomocy społecznej	115 989 705

Znaczną część kwoty w tym rozdziale stanowią wydatki Miejskiego Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu. W ramach wydatków bieżących dla tej jednostki w kwocie 66 347 295 zł planuje się sfinansowanie wynagrodzeń wraz z pochodnymi – 50 602 963 zł, wydatków związanych z realizacją zadań

statutowych – 15 632 332 zł oraz świadczeń na rzecz osób fizycznych – 112 000 zł.

W 2025 roku na utrzymanie pensjonariuszy w całodobowych domach pomocy zostanie także przeznaczona dotacja celowa z budżetu państwa na zadania własne powiatu w kwocie 4 360 956 zł.

Na prowadzenie niepublicznych całodobowych domów pomocy społecznej Miasto przeznaczy 24 956 423 zł.

Kwotę w wysokości 16 125 655 zł planuje się przeznaczyć dla Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu na sfinansowanie pobytu pensjonariuszy w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów w przypadku, gdy Miasto nie będzie dysponowało odpowiednią liczbą wolnych miejsc.

W ramach wydatków bieżących ujęto kwotę 822 510 zł na kontynuację projektu współfinansowanego ze środków europejskich pn. „Otwarty Dom – Twoje wytchnienie – Razem w opiece nad bliskim”. Celem projektu jest wzrost dostępu do usług opieki wytchnieniowej dla pełnoletnich mieszkańców Wrocławia i ich opiekunów.

Natomiast w ramach wydatków inwestycyjnych planuje się przeznaczyć kwotę 7 843 232 zł na kontynuację „Programu Przebudowy Centrów Usług Socjalnych we Wrocławiu” oraz na zakupy inwestycyjne kwotę 717 100 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
85203	Ośrodki wsparcia	31 246 769

Na działalność bieżącą ośrodków wsparcia zaplanowano łącznie ze środkami z dotacji celowej z budżetu państwa na zadania zlecone kwotę 31 246 769 zł. Ośrodki wsparcia prowadzone są przez Miejskie Centrum Usług Socjalnych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz podmioty niezaliczane do sektora finansów publicznych.

W ramach wydatków bieżących planuje się sfinansowanie wynagrodzeń wraz z pochodnymi – 10 754 754 zł oraz wydatków związanych z funkcjonowaniem tych ośrodków w zakresie zapewnienia żywienia i opieki medycznej podopiecznym – 18 298 315 zł.

Natomiast w ramach wydatków inwestycyjnych planuje się przeznaczyć kwotę 1 240 000 zł na kontynuację „Programu Przebudowy Centrów Usług Socjalnych we Wrocławiu”, 441 000 zł - „Program Przebudowy obiektów na potrzeby MOPS” oraz kwotę 512 700 zł na nowe zadanie inwestycyjne pn. „Adaptacja pomieszczeń wraz z dobudową windy wewnętrznej w schronisku z usługami opiekuńczymi dla mężczyzn w kryzysie bezdomności przy ul. Bogedaina we Wrocławiu”.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
85205	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	746 200

Na finansowanie przeciwdziałania przemocy domowej planuje się przeznaczyć dotację celową z budżetu państwa w wysokości 660 000 zł i środki własne Miasta w wysokości 86 200 zł.

W ramach ww. rozdziału realizowane są zadania w zakresie:

- udzielania pomocy poprzez zapewnienie bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy,
- udzielenie pomocy psychologicznej,
- działalności zespołów interdyscyplinarnych, których zadaniem jest koordynowanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego – w obszarze gminy.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	1 177 900

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłki stałe. Na finansowanie tego zadania zaplanowano dotację celową z budżetu państwa w wysokości 1 176 900 zł oraz środki własne gminy.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
85214	Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	10 825 300

Pomoc najslabszym pod względem ekonomicznym osobom i ich rodzinom odbywa się poprzez wypłatę świadczeń pieniężnych w formie zasiłków celowych, okresowych, opłaty składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osoby, które muszą zrezygnować z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej opieki nad długotrwale i ciężko chorym członkiem rodziny oraz poprzez świadczenia niepieniężne w formie: zapewnienia niezbędnego ubrania, przygotowania posiłku, pomocy w uzyskaniu zatrudnienia, poradnictwa rodzinnego, a także sprawienia pogrzebu. Na dofinansowanie zadań Miasto otrzyma dotację celową z budżetu państwa w kwocie 4 603 300 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
85215	Dodatki mieszkaniowe	11 000 100

Do zadań własnych Miasta mających na celu zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych gospodarstw domowych o niskich dochodach należy wypłata dodatków mieszkaniowych dla najemców mieszkań komunalnych, spółdzielczych, zakładowych i prywatno – czynszowych, które wypłacane są na indywidualne wnioski zainteresowanych.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
85216	Zasiłki stałe	13 449 000

Zasiłek stały w formie pieniężnej wypłacany jest osobom całkowicie niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli ich dochód jest niższy od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie lub na osobę samotnie gospodarującą. Na realizację tego zadania planuje się przeznaczyć dotację celową z budżetu państwa na zadania własne gminy w wysokości 13 297 000 zł oraz środki własne gminy.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
85219	Ośrodki pomocy społecznej	90 545 765

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest jednostką funkcjonującą w formie jednostki budżetowej, która zajmuje się zapewnieniem prawidłowej realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, poprzez działalność Terenowych Zespołów Pracy Socjalnej, których siedziby znajdują się w różnych częściach miasta.

Na bieżącą działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej planuje się przeznaczyć środki w wysokości 88 597 765 zł, łącznie z dotacją z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych gminy w wysokości 6 102 400 zł.

W ramach wydatków bieżących planuje się sfinansowanie m.in. wynagrodzeń wraz z pochodnymi pracowników MOPS w wysokości 73 278 171 zł, wydatków statutowych w wysokości 14 829 954 zł, świadczeń na rzecz osób fizycznych w wysokości 489 640 zł.

Wydatki bieżące w ww. rozdziale w kwocie 116 089 zł obejmują środki europejskie na kontynuację projektu pn. „Sprawny Uczeń” w ramach Dolnośląskiego programu pomocy uczniom niepełnosprawnym, którego celem jest zmiana postrzegania uczniów z niepełnosprawnością. Środki te zaplanowano na koordynację przez pracowników MOPS wypłaty świadczeń dla stypendystów biorących udział w projekcie.

Na wydatki majątkowe planuje się przeznaczyć łącznie kwotę 1 948 000 zł, z tego m. in. na kontynuację „Programu przebudowy obiektów na potrzeby MOPS” kwotę 1 596 000 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
85220	Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	11 230 337

W ramach zadań z zakresu pomocy społecznej w rozdziale tym są ujęte wydatki dla Nadodrzańskiego Centrum Wsparcia przy ul. Rydygiera w kwocie 1 207 150 zł.

Nadodrzańskie Centrum Wsparcia jest placówką pomocy o charakterze dziennym i całodobowym dla dzieci, młodzieży, osób niepełnosprawnych oraz matek z dziećmi, której funkcjonowanie ma na celu przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym na tym obszarze miasta oraz ma przyczynić się do rozwoju możliwości udzielania pomocy społeczności lokalnej.

W ramach ww. rozdziału zaplanowano także wydatki na funkcjonowanie mieszkań chronionych, które są formą pomocy dla osób tam przebywających m.in. z zaburzeniami psychicznymi, samotnych (w tym byłych wychowanków domów dziecka), opuszczających zakład poprawczy lub dom pomocy społecznej, pod opieką specjalistów do prowadzenia samodzielnego życia. Na funkcjonowanie Zespołu Mieszkań Chronionych w mieście zaplanowano środki finansowe w wysokości 395 637 zł.

Dla Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego na działalność bieżącą zaplanowano środki w wysokości 9 627 550 zł, z tego na wynagrodzenia wraz z pochodnymi 6 824 983 zł, na świadczenia na rzecz osób fizycznych 3 000 zł i na pozostałe wydatki bieżące związane z realizacją statutowych zadań jednostki 2 799 567 zł.

Jednostka ta zajmuje się m.in.:

- realizacją działań na rzecz aktywizacji i wsparcia środowisk seniorów,
- analizą potrzeb społecznych i zdrowotnych mieszkańców Miasta,
- prowadzeniem działań w zakresie wsparcia inicjatyw społeczności lokalnych,
- wspieraniem i rozwojem rodziny i integracji międzypokoleniowej, rozwojem i integracją środowisk mniejszości etnicznych i narodowych, rozwojem młodzieży i aktywizacji środowisk młodzieżowych,
- organizacją i prowadzeniem centrum wolontariatu.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	34 910 139

Kolejnym zadaniem z zakresu pomocy społecznej jest świadczenie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Usługi te polegają – w zależności od potrzeb – na pomocy w

pracach domowych lub pielęgnacji chorych w domu i świadczone są osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób.

Na wydatki związane ze świadczeniem usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych planuje się przeznaczyć środki finansowe w łącznej kwocie 34 910 139 zł, z czego środki własne budżetu miasta wynoszą 34 040 760 zł, a dotacja celowa z budżetu państwa dla gminy – 869 379 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
85230	Pomoc w zakresie dożywiania	3 971 549

Pomoc w zakresie dożywiania należy do zadań własnych gminy. Na finansowanie tego zadania planuje się przeznaczyć dotację celową z budżetu państwa w wysokości 1 112 300 zł w ramach Rządowego Programu „Posiłek dla potrzebujących” oraz środki własne budżetu Miasta w wysokości 2 859 249 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
85231	Pomoc dla cudzoziemców	394 303,50

Na pomoc dla cudzoziemców zaplanowano środki stanowiące dotację celową z budżetu państwa na zadania zlecone powiatu w wysokości 394 303,50 zł.

Pomoc dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy realizowana jest w ramach indywidualnego programu integracji i obejmuje: świadczenia pieniężne, opłacenie składki na ubezpieczenie zdrowotne, pracę socjalną, poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne i rodzinne), naukę języka polskiego, udzielanie informacji oraz wsparcie w kontaktach z innymi instytucjami (instytucje rynku pracy, środowiskiem lokalnym, organizacjami pozarządowymi).

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
85232	Centra integracji społecznej	3 226 870

Na zadania własne miasta w zakresie reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, realizowane przez Wrocławskie Centrum Integracji zaplanowano na 2025 rok środki w wysokości 3 226 870 zł.

Zaplanowane środki umożliwią pokrycie kosztów związanych z bieżącą działalnością jednostki, w tym wynagrodzenia i składki od nich naliczane w wysokości 2 591 522 zł, świadczenia na rzecz osób fizycznych w wysokości 10 850 zł oraz wydatki związane z realizacją zadań statutowych jednostki w wysokości 624 498 zł.

Ww. jednostka zajmuje się także realizacją zadań związanych z pracą na rzecz lokalnej społeczności mających na celu reintegrację społeczną osób skazanych na prace społecznie użyteczne na rzecz miasta.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
85295	Pozostała działalność	27 567 873

Środki finansowe w wysokości 6 983 351 zł zaplanowane w tym rozdziale na 2025 r. zostaną przeznaczone m.in. na pomoc bezdomnym poprzez zapewnienie w sezonie jesienno – zimowym funkcjonowania ogrzewalni, łaźni, prowadzenie zbiorowego żywienia w jadłodajniach charytatywnych, prowadzenie magazynów żywnościowych, działania aktywizacyjne zmierzające do usamodzielnienia mieszkaniowego i ekonomicznego osób doświadczających wykluczenia społecznego.

Natomiast środki finansowe w łącznej wysokości 1 993 317 zł zostaną przeznaczone na utrzymanie trwałości projektów, których współfinansowanie ze

środków europejskich zostało zakończone. Zachowanie trwałości projektów ma na celu utrzymanie wskaźników oraz rezultatu, które zostały określone we wniosku o dofinansowanie. Ww. środki finansowe pozwolą na uzyskanie trwałego efektu, następujących projektów: „Droga do samodzielności”, „Klub Integracji Społecznej”, „Trampolina – mieszkania wspomagane”, „Mieszkanie wytchnień - usługi asystenckie na rzecz osób z niepełnosprawnościami”.

Wśród projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska na lata 2021 - 2027 w budżecie miasta na 2025 rok przewiduje się kontynuację następujących projektów:

- „Razem łatwiej” w kwocie 4 176 720 zł, którego celem jest świadczenie usług asystencji osobistej dla osób z niepełnosprawnościami,
- „Też mogę” w kwocie 1 988 117 zł, którego celem jest podniesienie szans na zatrudnienie oraz zmniejszenie poziomu biernych zawodowo osób po 30 roku życia.

W ramach wydatków inwestycyjnych planuje się przeznaczyć kwotę 11 796 000 zł na kontynuację „Programu przebudowy obiektów na potrzeby MOPS” oraz na „Budowę ośrodka wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności przy ul. Popielskiego 8 we Wrocławiu” kwotę 630 368 zł.

Dział 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej

Na finansowanie pozostałych zadań w zakresie polityki społecznej zaplanowano łączną kwotę 76 146 778 zł, na którą składają się środki własne – 71 969 078 zł oraz dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania zlecone powiatu – 4 177 700 zł.

Środki finansowe w wysokości 71 880 110 zł zaplanowane zostały na realizację zadań bieżących, natomiast na wydatki majątkowe zabezpieczono kwotę 4 266 668 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
85311	Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	3 117 088

Rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych umożliwiają funkcjonujące w mieście warsztaty terapii zajęciowej. Warsztaty są ważną częścią systemu wsparcia dla rodzin dotkniętych niepełnosprawnością. Poprzez naukę samodzielności i rozwijanie zdolności manualnych osoby uczestniczące w zajęciach terapeutycznych stają się bardziej aktywne, również w podejmowaniu pracy. Na działalność warsztatów terapii zajęciowej zaplanowano dotacje ze środków własnych budżetu Miasta w kwocie 1 237 088 zł.

Dotacja podmiotowa w wysokości 1 880 000 zł zostanie przeznaczona na pokrycie kosztów wynagrodzeń pracowników Wrocławskiego Zakładu Aktywności Zawodowej. Zakład działa w formie samorządowego zakładu budżetowego, który zajmuje się przygotowywaniem posiłków oraz ich dystrybucją, sprzedażą druków i materiałów promocyjnych oraz obsługą internetową zleceńodawcy, obsługą techniczną szkoleń, seminariów, konferencji i innych imprez okolicznościowych. Pracownikami Wrocławskiego Zakładu Aktywności Zawodowej w większości są osoby niepełnosprawne.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
85321	Zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności	4 701 433

Na pokrycie kosztów związanych z wydawaniem orzeczeń o niepełnosprawności oraz orzeczeń o wskazaniach do ulg i uprawnień osobom posiadającym orzeczenia o inwalidztwie lub niezdolności do pracy zaplanowano dotację celową z budżetu państwa na zadania zlecone powiatu w wysokości 4 177 700 zł oraz środki własne budżetu Miasta w wysokości 523 733 zł.

W ramach wydatków bieżących, planuje się sfinansowanie wynagrodzeń wraz z pochodnymi – 2 611 539 zł, pozostałych wydatków związanych z działalnością zespołów orzekających – 2 087 894 zł oraz świadczeń na rzecz osób fizycznych – 2 000 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
85333	Powiatowe urzędy pracy	24 450 000

Na kwotę 24 450 000 zł składają się środki własne Miasta – 18 486 600 zł, środki z Funduszu Pracy – 883 230 zł oraz dotacja celowa przekazana przez Powiat Wrocławski – 5 080 170 zł. Powyższe środki finansowe przeznaczone zostaną na realizację zadań publicznych z zakresu promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej.

Na wynagrodzenia i składki od nich naliczane dla pracowników Powiatowego Urzędu Pracy zostaną przeznaczone środki w wysokości 21 305 800 zł, na wydatki związane z realizacją zadań statutowych jednostki przeznaczają się 3 127 950 zł, a na świadczenia na rzecz osób fizycznych 16 250 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
85334	Pomoc dla repatriantów	1 020 000

Środki finansowe w tym rozdziale zostaną przeznaczone na zapewnienie adaptacji społecznej i zawodowej repatriantów poprzez m.in. pomoc finansową dla repatriantów na bieżące utrzymanie i zagospodarowanie w nowym miejscu zamieszkania, pomoc przy znalezieniu pracy oraz na pomoc w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
85395	Pozostała działalność	42 858 257

Zadania w ww. rozdziale realizują m.in. Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego, Wydział Partycypacji Społecznej, Departament Spraw Społecznych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Na realizację zadań bieżących zaplanowano kwotę 38 591 589 zł, między innymi na:

- działania na rzecz: seniorów (rozwój, aktywizacja, wsparcie inicjatyw senioralnych), osób samotnych, bezdomnych, niepełnosprawnych,
- prowadzenie Centrów Aktywności Lokalnej,
- wsparcie organizacji pozarządowych,
- centrum rozwoju aktywności dzieci i młodzieży ISKIERKA,
- realizację programu „asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” oraz programu „opieka wytchnieniowa”,
- wsparcie Romów w zakresie podwyższenia standardów bytowych,
- program współpracy z Radami Osiedla i konsultacje społeczne.

Na zadanie współfinansowane ze środków europejskich, w ramach programu wspólnotowego Fundusz Azylu, Migracji i Integracji na okres 2021-2027 pn. „Inclusion-wspieranie integracji migrantów LGTBQI+ na poziomie lokalnym”, zaplanowano wydatki bieżące w kwocie 63 094 zł. Celem projektu jest budowanie współpracy na rzecz przeciwdziałania wielowymiarowemu wykluczeniu i dyskryminacji w ramach wdrażanych lokalnych strategii integracyjnych. W ramach projektu realizowane są następujące działania: zarządzanie i koordynacja projektu, wymiana doświadczeń, identyfikacja potrzeb, analiza poziomu wiedzy na temat specyficznych potrzeb, opracowanie i przeprowadzenie programu szkoleń.

Na zadanie inwestycyjne „Przystosowanie lokali użytkowych i nieruchomości do realizacji zadań publicznych NOWY OBIEKT-NOWA JAKOŚĆ” zaplanowano kwotę 4 200 000 zł oraz na zakupy inwestycyjne kwotę 66 668 zł.

Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza

Na finansowanie ustawowych zadań szkół i placówek oświatowych w celu zapewnienia edukacyjnej opieki wychowawczej zaplanowano łącznie kwotę 108 326 338 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
85403	Specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze	7 518 264

Specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze publiczne prowadzone przez JST:

- liczba ośrodków 2,
- liczba wychowanków 41.

Specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy prowadzony przez organ inny niż JST:

- liczba ośrodków 1,
- liczba wychowanków 46.

W ramach tego rozdziału finansowane są specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, które umożliwiają niepełnosprawnym dzieciom w wieku powyżej 3 lat i młodzieży kształcenie specjalne w dostępnym dla nich zakresie oraz pomoc psychologiczno-pedagogiczną.

Na działalność placówek prowadzonych przez JST planuje się przeznaczyć kwotę 5 816 474 zł, w ramach której zaplanowano 5 085 777 zł na wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla pracowników, 2 552 zł na świadczenia na rzecz osób fizycznych, 728 145 zł na wydatki związane z realizacją statutowych zadań.

Dla Niepublicznego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Specjalnego zaplanowano dotację podmiotową w wysokości 1 701 790 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
85404	Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka	7 544 974

Wczesne wspomaganie rozwoju dzieci ma na celu pobudzenie psychoruchowego i społecznego rozwoju dziecka od chwili wykrycia niepełnosprawności do podjęcia nauki w szkole. Zadaniem wspomagania jest nie tylko poprawienie aktualnego stanu funkcjonowania dziecka o nieprawidłowym rozwoju, ale również zapobieganie jego pogorszeniu się we wszystkich aspektach jego życia. Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka organizowane jest przez dyrektorów przedszkoli i szkół podstawowych ogólnodostępnych, specjalnych i integracyjnych oraz publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym poradni specjalistycznych.

Na realizację tego zadania w placówkach publicznych planuje się przeznaczyć środki finansowe w wysokości 704 054 zł, z czego 684 182 zł na wynagrodzenia wraz z pochodnymi, 444 zł na świadczenia na rzecz osób fizycznych oraz 19 428 zł na pozostałe wydatki bieżące.

Dla 40 placówek prowadzonych przez organ inny niż JST zaplanowano dotacje podmiotowe w wysokości 6 840 920 zł. Dotacje te zaplanowano dla 939 dzieci korzystających ze wczesnego wspomagania w roku szkolnym 2024/2025.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
85406	Poradnie psychologiczno – pedagogiczne, w tym poradnie specjalistyczne	23 250 763

We Wrocławiu funkcjonuje 6 poradni psychologiczno-pedagogicznych, w których rejonie działania znajduje się 187 414 uczniów oraz poradnia specjalistyczna, która swoim zasięgiem działania obejmuje cały Wrocław. Głównym ich zadaniem jest udzielanie dzieciom, młodzieży, rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz pomocy uczniom w wyborze kierunku kształcenia i zawodu.

Na bieżącą działalność ww. placówek planuje się przeznaczyć kwotę 23 250 763 zł. Powyższe środki zabezpieczą wynagrodzenia wraz z pochodnymi zatrudnionych pracowników – 21 259 247 zł, świadczenia na rzecz osób fizycznych – 15 983 zł oraz wydatki związane z realizacją statutowych zadań – 1 975 533 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
85407	Placówki wychowania pozaszkolnego	23 008 459

Celem prowadzenia placówek wychowania pozaszkolnego jest rozbudzenie, kształtowanie i rozwijanie uzdolnień dzieci i młodzieży, pogłębianie ich wiedzy i umiejętności oraz organizowanie rekreacji. Ośrodki te stwarzają warunki do rozwoju intelektualnego młodzieży szczególnie utalentowanej w różnych dziedzinach nauki, sztuki i sportu. Przeznaczone są dla dzieci w wieku przedszkolnym oraz dzieci i młodzieży w wieku szkolnym.

Na bieżącą działalność pięciu młodzieżowych placówek wychowania pozaszkolnego zaplanowano łącznie 23 008 459 zł. Kwota ta zostanie przeznaczona na wynagrodzenia wraz z pochodnymi pracowników – 19 554 532 zł, świadczenia na rzecz osób fizycznych – 33 916 zł oraz pozostałe wydatki bieżące związane z utrzymaniem tych placówek – 3 420 011 zł.

Przewiduje się, że do placówek wychowania pozaszkolnego uczęszczać będzie 8 942 dzieci i młodzieży.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
85410	Internaty i bursy szkolne	15 352 759

Internaty i bursy szkolne publiczne prowadzone przez JST:

- liczba placówek 6,
- liczba miejsc 597.

Internaty i bursy szkolne prowadzone przez organy inne niż JST:

- liczba placówek 4,
- liczba miejsc 335.

W rozdziale tym zaplanowane zostały wydatki na zapewnienie przez internaty i bursy szkolne całodziennego wyżywienia, zakwaterowania, odpowiednich warunków do nauki oraz możliwości rozwijania zdolności i zainteresowań, w tym również uczestnictwo w kulturze, uprawianie sportu i turystyki.

Na wynagrodzenia wraz z pochodnymi planuje się przeznaczyć – 7 128 743 zł, na świadczenia na rzecz osób fizycznych – 14 210 zł oraz na wydatki związane z realizacją statutowych zadań związanych z utrzymaniem tych placówek – 4 073 896 zł.

Dla internatów i burs szkolnych prowadzonych przez organy inne niż JST zaplanowano dotacje podmiotowe w kwocie 4 135 910 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
85412	Kolonie i obozy oraz inne formy wypoczynku dzieci i młodzieży szkolnej, a także szkolenia młodzieży	500 000

Kwota 500 000 zł przeznaczona zostanie na organizację półkolonii letnich i zimowych oraz zajęć organizowanych w ramach otwartych sal, których celem jest efektywne zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży pozostających w mieście w okresie ferii zimowych i letnich oraz kreowanie właściwych wzorców zachowań i postaw, w tym umiejętności zdrowego stylu życia i współpracy w grupie.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
85415	Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	429 201

Celem pomocy materialnej jest wspieranie najuboższych uczniów wrocławskich szkół i rozszerzenie dostępu uczniów do edukacji poprzez realizację zakupu podręczników, książek, artykułów szkolnych, dostępu do internetu. Na ten cel ze środków własnych Miasta zaplanowano kwotę 26 000 zł.

W ramach wydatków bieżących ujęto kwotę 402 501 zł na realizację projektu pn. „Sprawny Uczeń” współfinansowanego z Dolnośląskiego programu pomocy uczniom niepełnosprawnym na lata 2021-2027 w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Plus. Celem projektu jest zmiana postrzegania uczniów z niepełnosprawnością. Realizacja zadania polega na tym, że każdy ze stypendystów będzie mógł przeznaczyć otrzymane środki finansowe zgodnie z własnymi, indywidualnymi potrzebami edukacyjnymi dla wyrównywania swoich szans.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
85416	Pomoc materialna dla uczniów o charakterze motywacyjnym	880 000

Celem pomocy materialnej o charakterze motywacyjnym jest wspieranie najbardziej uzdolnionych uczniów wrocławskich szkół poprzez stypendia motywacyjne.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
85419	Ośrodki rewalidacyjno – wychowawcze	8 360 310

Środki zaplanowane w tym rozdziale zostaną przeznaczone na dotacje podmiotowe dla dwóch placówek, których celem jest edukacja dzieci z głębokim upośledzeniem umysłowym, połączona z wieloprofilowym usprawnianiem i stymulacją ich rozwoju, wczesne wspomaganie rozwoju dzieci z tzw. Grup ryzyka jako profilaktyka niepełnosprawności oraz wczesna pomoc psychopedagogiczna dla wychowujących je rodzin. Przewiduje się, że w roku szkolnym 2024/2025 do ośrodków uczęszczać będzie 97 dzieci.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
85420	Młodzieżowe ośrodki wychowawcze	12 527 001

Młodzieżowy ośrodek wychowawczy prowadzony przez JST:

- Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy przy ul. Borowskiej,
- liczba wychowanków 56.

Młodzieżowy ośrodek wychowawczy prowadzony przez organy inne niż JST:

- Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy im. Matki Teresy Potockiej dla dziewcząt niedostosowanych społecznie,
- liczba wychowanek 50.

Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla dzieci i młodzieży niedostosowanych społecznie, wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy, wychowania i resocjalizacji.

Na działalność publicznej placówki zaplanowano kwotę 8 060 781 zł, z tego 6 587 518 zł na wynagrodzenia wraz z pochodnymi pracowników, 2 331 zł na świadczenia na rzecz osób fizycznych oraz 1 470 932 zł na pozostałe wydatki związane z bieżącą działalnością.

Dla Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego im. Matki Teresy Potockiej dla dziewcząt niedostosowanych społecznie zaplanowano dotację podmiotową w wysokości 4 466 220 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
85421	Młodzieżowe ośrodki socjoterapii	6 936 771

Młodzieżowy ośrodek socjoterapii prowadzony przez JST:

- Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii nr 2 przy ul. Kieleckiej,
- liczba wychowanków 73.

W Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii prowadzone są zajęcia z młodzieżą niedostosowaną społecznie, zagrożoną uzależnieniem, z zaburzeniami zachowania i trudnościami w realizacji zadań życiowych. Ośrodek ten zapewnia wychowankom specjalistyczną opiekę profilaktyczno-wychowawczą oraz pomoc psychoedukacyjną, zmierzającą do eliminowania przyczyn występujących

zaburzeń i przystosowania wychowanków do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie.

We Wrocławiu funkcjonuje Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii nr 2 przy ul. Kieleckiej, do którego będzie uczęszczać 73 wychowanków. Na pokrycie kosztów funkcjonowania tej placówki zaplanowano środki finansowe w wysokości 6 936 771 zł, z tego: 6 185 941 zł na wynagrodzenia wraz z pochodnymi, 3 233 zł na świadczenia na rzecz osób fizycznych i 747 597 zł na wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
85446	Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli	356 959

W rozdziale tym zaplanowano wydatki związane z dokształcaniem i doskonaleniem zawodowym. Środki te zostaną przeznaczone na różne formy doskonalenia zawodowego: szkolenia nauczycieli, organizację kursów, warsztatów i seminariów, jak również na dofinansowanie kosztów obniżenia obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych nauczycielom dyplomowanym, którym powierzono zadania doradcy metodycznego.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
85495	Pozostała działalność	1 660 877

Środki w wysokości 960 877 zł zostaną przeznaczone na odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych dla nauczycieli emerytów i rencistów byłych pracowników szkół i placówek oświatowych.

Na dotacje dla podmiotów niezaliczanych do sektora finansów publicznych zaplanowano kwotę 200 000 zł.

Ponadto środki w wysokości 500 000 zł planuje się przeznaczyć na remonty bieżące w szkołach i placówkach oświatowych.

Dział 855 – Rodzina

Na realizację wydatków w tym dziale zaplanowano łączną kwotę 293 728 228 zł, na którą składają się środki własne gminy i powiatu – 187 147 628 zł oraz dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na zadania zlecone gminy – 106 580 600 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
85501	Świadczenia wychowawcze	175 000

Na realizację zadań w tym rozdziale planuje się przeznaczyć środki własne gminy w wysokości 175 000 zł, które zostaną przeznaczone na zwrot do Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego świadczeń z lat ubiegłych, pochodzących z wpłat od świadczeniobiorców, którzy niesłusznie pobierali świadczenie wychowawcze w ramach rządowego programu „Rodzina 500 Plus”.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
85502	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	115 130 324

W związku z ustawą o świadczeniach rodzinnych Miasto ma obowiązek ustalania uprawnień i dokonywania wypłaty świadczeń rodzinnych, którymi są zasiłek rodzinny, dodatki do zasiłku rodzinnego oraz świadczenia opiekuńcze, takie jak: zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne oraz świadczenie z funduszu alimentacyjnego wypłacane osobom uprawnionym na poczet należnego świadczenia alimentacyjnego. Realizacją tego zadania zajmuje się Miejski

Ośrodek Pomocy Społecznej. W ramach wydatków bieżących dla tej jednostki planuje się sfinansowanie wynagrodzeń wraz z pochodnymi – 16 484 091 zł oraz wydatków bieżących związanych z obsługą wypłaty świadczeń – 3 002 083 zł.

Łączna kwota wydatków w tym rozdziale jest finansowana dotacją celową z budżetu państwa na zadania zlecone gminy w kwocie 104 871 000 zł oraz środkami własnymi Miasta w kwocie 10 259 324 zł z przeznaczeniem na częściowe dofinansowanie obsługi wypłaty ww. świadczeń.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
85504	Wspieranie rodziny	3 059 437

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej jest prowadzone w formie pracy z rodziną poprzez konsultacje i poradnictwo specjalistyczne, terapię i mediację oraz w formie pomocy w opiece i wychowaniu dziecka w placówkach wsparcia dziennego, m.in. w kołach zainteresowań, świetlicach, klubach, ogniskach wychowawczych, które zapewniają pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań. Na finansowanie ww. wydatków planuje się przeznaczyć środki własne budżetu Miasta w wysokości 3 059 437 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
85508	Rodziny zastępcze	19 312 321

Zapewnienie opieki i wychowania w rodzinie zastępczej dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej lub dziecku niedostosowanemu społecznie jest ważnym zadaniem powiatu, wynikającym z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Realizacja tego zadania polega na organizowaniu opieki w rodzinach zastępczych, udzielaniu pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci oraz wypłacaniu wynagrodzenia z tytułu świadczonej opieki i wychowania niespokrewnionym, zawodowym rodzinom zastępczym.

Rodzinie zastępczej udziela się pomocy pieniężnej, przeznaczonej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania każdego przekazanego jej dziecka. Na finansowanie zadań w tym rozdziale planuje się przeznaczyć środki własne budżetu Miasta w wysokości 19 312 321 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
85510	Działalność placówek opiekuńczo - wychowawczych	41 873 776

W rozdziale tym zaplanowano środki na realizację zadań własnych powiatu z zakresu zapewnienia opieki i wychowania dzieci, którymi nie opiekują się rodzice.

Znaczną część kwoty w tym rozdziale stanowią wydatki na pokrycie kosztów funkcjonowania publicznych placówek opiekuńczo – wychowawczych, tj. Wrocławskiego Centrum Opieki i Wychowania – 20 280 600 zł, Zespołu Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych „Dziecięcy Dom” – 11 165 500 zł i rodzinnych domów dziecka – 2 584 200 zł oraz wydatki dla niepublicznych placówek opiekuńczo – wychowawczych – 6 767 494 zł.

Ponadto w ramach wydatków bieżących w tym rozdziale planuje się sfinansowanie pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innych powiatów oraz wypłatę świadczeń na usamodzielnienie młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo – wychowawcze.

W ramach wydatków majątkowych kwota 300 000 zł zostanie przeznaczona na „Remont dachu na części budynku przy ul. Lekcyjnej 29 we Wrocławiu”.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
85513	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów	1 709 600

Do zadań zleconych gminy o charakterze obowiązkowym należy opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające świadczenia rodzinne i zasiłki dla opiekunów. Na realizację tego zadania zaplanowano dotację celową z budżetu państwa na zadania zlecone gminy w kwocie 1 709 600 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
85516	System opieki nad dziećmi w wieku do lat 3	110 422 120

Na wydatki bieżące w tym rozdziale zaplanowano 109 232 120 zł, w tym: na wynagrodzenia wraz z pochodnymi kwotę 61 859 600 zł, na świadczenia na rzecz osób fizycznych kwotę 224 900 zł, na dotacje na zadania bieżące kwotę 30 782 000 zł oraz na wydatki związane z realizacją zadań statutowych kwotę 16 365 620 zł.

Żłobki publiczne należące do Wrocławskiego Zespołu Żłobków – wyspecjalizowanej placówki opiekuńczo - wychowawczej, gwarantują profesjonalną opiekę najmłodszym dzieciom. Opieka zorganizowana jest w 18-u żłobkach. Na zadania bieżące Wrocławskiego Zespołu Żłobków zaplanowano kwotę 78 449 300 zł.

Na dofinansowanie opieki dla dzieci w żłobkach niepublicznych Miasto przeznaczy 30 782 000 zł.

W roku 2025 planuje się zapewnić opiekę 2517 dzieciom w żłobkach publicznych, w tym 128 dzieciom z alergiami pokarmowymi w żłobku przy ul. Białowieskiej oraz około 3824 dzieciom w żłobkach niepublicznych.

W ww. rozdziale zaplanowane zostały także środki finansowe w wysokości 734 400 zł na sfinansowanie działalności Dziennego Opiekuna, który obok żłobka jest formą opieki dla dzieci, w wieku od ukończenia pierwszego roku życia do lat trzech, zorganizowanej na zasadzie pomocy sąsiedzkiej. Dziennym opiekunem jest osoba fizyczna zatrudniana przez gminę na podstawie umowy o świadczenie usług.

Na zadanie inwestycyjne pn. „Program budowy i przebudowy żłobków” zaplanowano środki w wysokości 1 190 000 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
85595	Pozostała działalność	2 045 650

W powyższym rozdziale środki finansowe w wysokości 1 145 650 zł przewidziano na zadania związane z kompleksowym wspieraniem procesu usamodzielniania młodzieży, która po osiągnięciu pełnoletności opuszcza pieczę zastępczą, tj. rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo – wychowawcze. W ramach powyższych środków planuje się także prowadzenie ośrodka, realizującego w sposób zorganizowany poradnictwo i terapię dla ww. młodzieży.

Środki finansowe w wysokości 900 000 zł zostaną przeznaczone na realizację projektu „Wyprawka wrocławska” dla noworodków urodzonych i zameldowanych we Wrocławiu.

Dział 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska

Na zadania z zakresu gospodarki komunalnej i ochrony środowiska zaplanowano kwotę 820 338 070 zł. Zostanie ona przeznaczona na realizację zadań m.in. z zakresu gospodarki odpadami, utrzymania zieleni w Mieście, oczyszczania Miasta oraz oświetlenia ulic, placów i dróg.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
90001	Gospodarka ściekowa i ochrona wód	4 708 000

Kontynuowane będą zadania z zakresu nadzoru i eksploatacji urządzeń melioracji komunalnej i kanalizacji deszczowej, rowów, rurociągów oraz działania mające na celu ograniczenie uciążliwości związanych z odbiorem i odprowadzaniem ścieków - na ww. zadania zaplanowano kwotę 870 000 zł.

Na 2025 rok zaplanowano również kwotę 40 000 zł na sporządzenie opinii, w formie operatów szacunkowych, o wartości sieci i urządzeń kanalizacji deszczowej przewidzianych do sprzedaży lub aportu do MPWiK.

Ponadto, na wydatki majątkowe przeznaczone zostaną środki z budżetu Miasta w łącznej kwocie 3 798 000 zł, z czego kwota 600 000 zł na zadanie „Wydatki inwestycyjne związane z realizacją programu Złap deszcz”, 100 000 zł „Dostawa i montaż stacji wody pitnej w placówkach oświatowych we Wrocławiu” oraz 1 798 000 zł – „Zielona rewolucja”.

Realizowane będzie również zadanie inwestycyjne pn. „Podłączenie budynków mieszkalnych do miejskiej sieci kanalizacyjnej” z udziałem środków pochodzących z opłat i kar za korzystanie ze środowiska w wysokości 1 300 000 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
90002	Gospodarka odpadami komunalnymi	444 368 516

Zaplanowane środki finansowe w wysokości 437 902 879 zł będą przeznaczone na zadania bieżące z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi. Głównym celem tego zadania jest poprawa stanu środowiska poprzez maksymalne zmniejszenie wytwarzania odpadów oraz odzysk możliwie jak największej ilości

surowców zawartych i nagromadzonych w odpadach. Wydatki te będą przeznaczone na pokrycie kosztów odbioru odpadów komunalnych od mieszkańców, na selektywną zbiórkę odpadów, recykling surowców wtórnych, monitoring i obsługę administracyjną systemu.

W ramach wydatków majątkowych w 2025 roku kontynuowane będzie zadanie pn. Rozbudowa gminnego systemu gospodarowania odpadami w wysokości 6 465 637 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
90003	Oczyszczanie miast i wsi	124 000 537

W rozdziale tym zaplanowano środki na realizację zadań z zakresu oczyszczania Miasta. Zostaną one przeznaczone m.in. na zakup usług w zakresie całorocznego utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta, prace związane z oczyszczaniem jezdni w technologii zimowej i letniej, a także na oczyszczanie przystanków, parkingów, ścieżek rowerowych, torowisk tramwajowych, chodników oraz ciągów pieszo – rowerowych w okresie letnim i zimowym oraz opróżnianie koszy na śmieci.

Ponadto Zarząd Zieleni Miejskiej realizować będzie zadanie związane z uporządkowaniem gruntów rolnych będących w zasobach Gminy Wrocław. Na ten cel zaplanowano kwotę w wysokości 500 000 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatkówna 2025 rok
90004	Utrzymanie zieleni w miastach i gminach	125 035 044

Głównym celem zadań z zakresu utrzymania zieleni jest kształtowanie krajobrazu miejskiego, ochrona środowiska oraz wzmocnienie i wzbogacenie zasobów przyrodniczych.

Na wydatki bieżące związane z zielenią miejską, programem nasadzeń i programem zieleni rozproszonej zaplanowano środki w wysokości 66 562 224 zł. Istotą tego zadania jest utrzymanie parków, zieleńców, lasów komunalnych i terenów zieleni przyulicznej.

W ramach powyższej kwoty zaplanowane zostały środki na zadania związane z odkomarzaniem pól irygacyjnych i terenów zielonych w wysokości 400 000 zł.

Na zadanie współfinansowane ze środków Funduszy Europejskich na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS) pn. „Wsparcie zrównoważonych systemów gospodarowania wodami opadowymi z udziałem zielono-niebieskiej infrastruktury we Wrocławiu”, zaplanowano wydatki bieżące w kwocie 259 068 zł oraz wydatki inwestycyjne w kwocie 7 896 901 zł.

Przedmiotem projektu jest wdrożenie na terenie Wrocławia rozwiązań, które przyczynią się do budowania zrównoważonego systemu gospodarowania wodami opadowymi wraz z ich retencją oraz rozwiązań opartych o zielono-niebieską infrastrukturę i przyrodę. Celem projektu jest likwidowanie miejskiej wyspy ciepła poprzez wprowadzenie elementów infrastruktury zielono-niebieskiej w przestrzeni publicznej. Projekt obejmuje realizację następujących zadań:

- Zielono-niebieskie Centrum Historii Zajezdnia przy ul. Grabiszyńskiej,
- Plac wejściowy na Promenadę Staromiejską przy ul. Świdnickiej (Zielono - niebieski skwer przy pomniku Bolesława Chrobrego),
- Zielono-niebieski skwer przy ul. Powstańców Śląskich,
- Park kieszonkowy przy ul. Powstańców Śląskich,
- Budowa sieci kanalizacji deszczowej na ul. Cegielskiego, Braci Hofmannów i Konduktorskiej wraz ze zbiornikiem retencyjnym oraz przepompownią wód deszczowych - zadanie realizowane przez MPWIK.

W ramach wydatków majątkowych zaplanowano kwotę 58 472 820 zł z przeznaczeniem na realizację zadań:

- Program rewitalizacji zieleni, nabrzeży i wysp odrzańskich,
- Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego,

- Fundusz Osiedlowy,
- Zielona Rewolucja,
- Żernicki Park Sportu i Rekreacji - etap II - rekultywacja terenów zdegradowanych działalnością przemysłową we Wrocławiu,
- Zagospodarowanie terenu Promenady Staromiejskiej - obszaru cennego historycznie i przyrodniczo we Wrocławiu,
- Pola Osobowickie - utrzymanie terenów podmokłych i związanej z nimi bioróżnorodności oraz utworzenie atrakcyjnego obszaru edukacyjno - rekreacyjnego dla mieszkańców Wrocławia, Dolnego Śląska i turystów,
- Wsparcie zrównoważonych systemów gospodarowania wodami odpadowymi z udziałem zielono-niebieskiej infrastruktury we Wrocławiu,
- Park przy ul. Idzikowskiego - rekultywacja terenów zdegradowanych działalnością gospodarczą i przemysłową we Wrocławiu.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
90005	Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	15 516 083

Na zadania z zakresu ochrony powietrza atmosferycznego i klimatu zaplanowano wydatki bieżące w łącznej kwocie 1 885 390 zł oraz wydatki majątkowe w kwocie 13 630 693 zł.

Na zadanie współfinansowane ze środków europejskich, w ramach programu Horyzont 2020 pn. „NEEST – Neutralne klimatycznie i zrównoważone środowiskowo obszary”, zaplanowano wydatki bieżące w kwocie 218 231 zł. Celem projektu jest analiza możliwości poprawy efektywności energetycznej i wypracowania modelowego podejścia do transformacji klimatycznej w obrębie wybranych obszarów w celu osiągnięcia neutralności klimatycznej w miastach. Przedmiotem projektu jest dwuletni pilotaż polegający na analizie zachowań społecznych i potrzeb technicznych w obrębie wybranych obszarów/budynków w

5 polskich miastach, co doprowadzi do wypracowania rekomendacji, jak skutecznie przeprowadzić proces modernizacji w kontekście społecznym, ekonomicznym, legislacyjnym i technicznym, uwzględniającym zaangażowanie społeczne w proces dekarbonizacji.

Na 2025 rok zaplanowano również środki w wysokości 781 306 zł na realizację zadania współfinansowanego ze środków Komisji Europejskiej pn. „LIFE – Wykorzystanie teledetekcji do zarządzania niebiesko-zieloną infrastrukturą w procesie adaptacji miasta do zmian klimatu”. Celem projektu jest zwiększenie potencjału adaptacyjnego do zmian klimatu co najmniej 10 000 miast UE poprzez wdrożenie innowacyjnych systemów monitorowania Błękitno-Zielonej Infrastruktury i wspierania decyzji z wykorzystaniem teledetekcji. W projekcie LIFE COOLCITY Wrocław jest miastem demonstracyjnym, dla którego zostanie przeprowadzona identyfikacja potrzeb oraz koncepcja przebudowy błękitno-zielonej infrastruktury (BZI) wraz z oceną jej skuteczności.

Ponadto na realizację w 2025 roku zadania pn. „URBIO BAUHAUS - Nowy Europejski Bauhaus dla zwiększenia miejskiej bioróżnorodności” zaplanowano kwotę 240 346 zł. Projekt dofinansowany jest w 80% ze środków EFRR w ramach Programu Interreg Europa Środkowa. Projekt opracuje wspólną, opartą na NEB mapę drogową miejskiej transformacji bioróżnorodności. Mapa ta będzie przedstawiać połączenie różnych podejść i interwencji, których celem jest znaczące powstrzymanie i odwrócenie utraty różnorodności biologicznej, w szczególności na obszarach miejskich. Rozwiązanie to zostanie przetestowane i wdrożone w 4 miastach Europy Środkowej. Interwencja miasta Wrocław będzie skupiać się na działaniach mających na celu złagodzenie zanieczyszczenia światłem w zielonych przestrzeniach miejskich, aby utrzymać naturalne cykle funkcjonowania ludzi i zwierząt (zachowanie naturalnych wzorców dzięki przyrodzie i dobrego samopoczucia ludzi).

W tym rozdziale zaplanowano również kwotę 545 507 zł na opracowanie i aktualizację dokumentów w zakresie polityki klimatycznej Gminy Wrocław na potrzeby działań Gminy mających na celu osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2030 r w perspektywie do roku 2050 r.

Ponadto na 2025 rok zaplanowane zostały środki w wysokości 100 000 zł na kontynuację projektu pn. „Misja Miast”, w ramach którego wypracowany zostanie kontrakt klimatyczny - mapa transformacji klimatycznej wraz z dopasowanym do tego planem inwestycyjnym i planem działań. Kontrakt klimatyczny ma być umową społeczną pomiędzy wszystkimi użytkownikami miasta. Wypracowane rozwiązania powinny być zaakceptowane przez władze samorządowe, mieszkańców, przedstawicieli sektora prywatnego i przedsiębiorców oraz sektor akademicki.

W ramach wydatków majątkowych zaplanowano kwotę 13 630 693 zł z przeznaczeniem na realizację zadań:

- Ciepłe Mieszkanie,
- Wspieranie inwestycji wykorzystujących odnawialne źródła energii,
- Prace przygotowawcze i zadania towarzyszące inwestycjom infrastrukturalnym,
- Urbio Bauhaus - Nowy Europejski Bauhaus dla zwiększenia miejskiej bioróżnorodności.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
90007	Zmniejszenie hałasu i wibracji	60 000

Planowane w tym rozdziale środki finansowe zostaną przeznaczone m.in. na wykonanie pomiarów hałasu oraz serwis dwóch stacji pomiaru hałasu.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
90013	Schroniska dla zwierząt	4 670 000

Środki w tym rozdziale zaplanowano na schronisko dla bezdomnych zwierząt, tj. na zapewnienie opieki bezdomnym psom, kotom i innym zwierzętom przebywającym w schronisku. W ramach ww. środków podejmowane będą działania mające na celu polepszenie warunków bytowania zwierząt, realizację programu regulacji populacji zwierząt bezdomnych w mieście oraz dofinansowanie kosztów zakupu karmy, leków dla zwierząt, a także przeprowadzenia akcji sterylizacyjnej i wykonywanie szczepień profilaktycznych.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
90015	Oświetlenie ulic, placów i dróg	70 480 312

Na realizację zadań bieżących zaplanowano środki w łącznej wysokości 65 110 986 zł, z tego na:

- oświetlenie ulic, placów i dróg,
- eksploatację i konserwację urządzeń oświetlenia elektrycznego oraz gazowego,
- zwiększenie efektywności elektrycznej oświetlenia w Mieście poprzez modernizację oświetlenia sodowego na LED,
- obsługę serwisową stacji pogodowych, naprawy urządzeń oświetlenia drogowego,
- oczyszczanie z plakatów słupków i szafek oświetleniowych, sygnalizacyjnych i trakcyjnych,
- eksploatację i konserwację iluminacji obiektów zabytkowych,
- iluminację świąteczną.

Na zadania inwestycyjne tj.: „Budowa i przebudowa oświetlenia ulic oraz miejsc niebezpiecznych”, Wrocławski Budżet Obywatelski oraz „Fundusz Osiedlowy” zaplanowano kwotę 5 369 326 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
90017	Zakłady gospodarki komunalnej	19 595 616

Planowane w tym rozdziale środki finansowe przeznaczone będą na wydatki związane z funkcjonowaniem Zarządu Zieleni Miejskiej w wysokości 19 595 616 zł. Głównym celem jednostki jest opracowanie planów rozwoju terenów zieleni miejskiej, koordynacja całości prac związanych z projektowaniem terenów zieleni komunalnej, utrzymaniem zieleni ulicznej oraz konserwacją infrastruktury leśnej. Koszty jej funkcjonowania obejmują wynagrodzenia wraz z pochodnymi w wysokości 15 815 898 zł, świadczenia na rzecz osób fizycznych w wysokości 12 000 zł oraz pozostałe wydatki bieżące w kwocie 3 767 718 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
90026	Pozostałe działania związane z gospodarką odpadami	1 258 818

Wydatki zaplanowane w tym rozdziale przeznaczone zostaną m.in. na monitoring i obsługę nieczynnych składowisk odpadów, kompleksową obsługę eksploatacyjną instalacji odgazowania składowiska odpadów komunalnych „Maślice”, realizację egzekucji obowiązków o charakterze niepieniężnym. Kwotę 405 940 zł z udziałem środków pochodzących z opłat i kar za korzystanie ze środowiska zaplanowano na program usuwania wyrobów zawierających azbest, opróżnianie zbiorników bezodpływowych oraz kwalifikowanie przez rzeczoznawców wraków pojazdów jako odpad.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
90095	Pozostała działalność	10 645 144

Środki finansowe w tym rozdziale planuje się przeznaczyć na różne programy i przedsięwzięcia związane z gospodarką komunalną i ochroną środowiska.

Wydatki bieżące w wysokości 10 595 144 zł przeznaczone zostaną m.in. na:

- realizację zadań w ramach projektu „Zielony Wrocław”, którego celem są działania na rzecz adaptacji miasta do zmian klimatu w obszarach przyrody, klimatu, zieleni, zachowania i rozwoju bioróżnorodności,
- opracowanie standardów postępowania w zakresie oszczędzania energii elektrycznej i ciepłej oraz pozyskania energii z OZE dla miejskich jednostek Gminy Wrocław, prowadzenie bieżącej obsługi spraw związanych z zarządzaniem energetycznym,
- opracowywanie strategii gospodarowania wodami opadowymi i roztopowymi we Wrocławiu,
- realizację działań związanych z wdrażaniem polityki żywnościowej i budowaniem zrównoważonego systemu żywnościowego,
- realizację kampanii informacyjno-edukacyjnej pn. „Wrocław nie marnuje”, której celem jest podnoszenie wiedzy wśród mieszkańców nt. zasad gospodarowania i powtórnego wykorzystania odpadów (recyklingu) oraz ograniczenia potencjalnego negatywnego wpływu na środowisko naturalne powodowanego nadmierną konsumpcją dóbr i zasobów naturalnych,
- realizację zadania pn.: „FoodCIRCUS - Rozwiązania zapobiegające marnowaniu żywności w szkołach w Europie Środkowej” dofinansowanego w 80% ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Interreg Europa, którego celem jest zmniejszenie marnowania jedzenia w stołówkach szkolnych i przedszkolnych poprzez opracowanie

działań pozwalających na zmniejszenie resztek jedzenia pozostawianych na talerzach oraz pozostałej nadprodukcji w kuchni szkolnej czy w dostarczonym do szkół cateringu oraz wprowadzenie dobrych nawyków dla uczniów, rodziców i pracowników stołówek,

- zadania związane ze znakowaniem psów oraz sterylizacją psów i kotów,
- utrzymanie szaleków miejskich w pasie drogowym i przejściach podziemnych,
- wyposażenie wnętrz międzyblokowych w elementy małej architektury oraz urządzenia zabawowe i rozbudowę placów rekreacyjno – sportowych na terenach zieleni miejskiej,
- zadania z zakresu edukacji ekologicznej,
- ekspertyzy, opinie dotyczące ochrony środowiska oraz inwentaryzacje przyrodnicze,
- remonty fontann.

Projekt „GreenPlace. Let's do it together!” współfinansowany jest z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Europejskiej Współpracy Terytorialnej Urbact IV. Celem projektu jest wzmocnienie zaangażowania mieszkańców w zrównoważony rozwój miast jako odpowiedź na postępujące zmiany klimatyczne, poprzez adaptację zabytkowych, nieużytkowanych przestrzeni miejskich. W ramach projektu planuje się działania mające na celu przede wszystkim wymianę doświadczeń z międzynarodowymi partnerami projektu borykającymi się z problemami ocieplenia klimatu, wysp ciepła, zagospodarowania wód opadowych i dekarbonizacji, przeprowadzenie konsultacji społecznych a finalnie opracowanie poradnika o tematyce zielonej rewitalizacji i recyklingu nieruchomości. Na jego realizację zaplanowano środki w wysokości 1 513 620 zł.

Ponadto na 2025 rok ujęte zostały także środki w wysokości 50 000 zł na realizację zadania inwestycyjnego pn. „Modernizacja elementów budynków i zagospodarowanie terenu zabytkowej Zajezdni Popowice”.

Dział 921- Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego

W tym dziale wydatki obejmować będą zarówno wydatki bieżące w wysokości 217 556 160 zł, jak i majątkowe w wysokości 25 994 074 zł. W ramach tych środków swoją działalność prowadzić będzie przede wszystkim 25 miejskich instytucji kultury, Wydział Kultury oraz Archiwum Miejskie. W wydatkach bieżących ujęte zostały dotacje podmiotowe na statutową działalność instytucji kultury w łącznej wysokości 177 156 338 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
92105	Pozostałe zadania w zakresie kultury	16 646 100

Wydatki zaplanowane w tym rozdziale będą przeznaczone na organizację realizowanych cyklicznie różnych inicjatyw edukacyjno-artystycznych i projektów kulturalnych, m.in. takich jak: Centrum Sztuki WRO, Kino Studyjne, Festiwale Filmowe, Święto Wrocławia oraz działalność w kościółku św. Jana Nepomucena.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
92106	Teatry	37 138 675

Na planowane wydatki bieżące składają się dotacje podmiotowe przeznaczone na wsparcie działalności statutowej prowadzonej przez 3 teatry: Teatr Muzyczny „Capitol” – 18 850 108 zł, Wrocławski Teatr Współczesny – 9 590 662 zł oraz Wrocławski Teatr Lalek – 8 227 905 zł. W ramach działalności Teatru Muzycznego zorganizowana zostanie kolejna edycja Przeglądu Piosenki Aktorskiej, na którą planuje się przeznaczyć kwotę 2 390 000 zł.

W ramach wydatków majątkowych ujęto kwotę 470 000 zł, w tym w ramach Programu przebudowy miejskich obiektów kultury - na opracowanie dokumentacji projektowej wraz z modernizacją widowni i dużej sceny

Wrocławskiego Teatru Lalek - 230 000 zł oraz na zakupy inwestycyjne w Teatrze Muzycznym - 240 000 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
92108	Filharmonie, orkiestry, chóry i kapele	33 490 375

W tym rozdziale zaplanowane zostały środki finansowe na dotacje podmiotowe dla miejskich instytucji kultury, tj. Narodowego Forum Muzyki oraz Wrocławskich Kameralistów.

Dotacja z budżetu Miasta na działalność statutową Wrocławskich Kameralistów wynosić będzie 2 567 546 zł.

Łączna pula dotacji wszystkich współorganizatorów Narodowego Forum Muzyki, czyli Miasta Wrocław, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego oraz Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego zaplanowana na rok 2025 wynosić będzie 54 953 629 zł. Planowana dotacja z budżetu Miasta na statutową działalność Narodowego Forum Muzyki w wysokości 29 418 629 zł stanowi 53,53% łącznej kwoty dotacji, natomiast udział Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego 37,46% (20 585 000 zł), a Urzędu Marszałkowskiego stanowi odpowiednio 9,01% (4 950 000 zł).

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
92109	Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby	8 226 417

Miejskie domy i ośrodki kultury oraz kluby w ramach środków dotacyjnych realizują działania w obszarze sztuki profesjonalnej i amatorskiej oraz edukacji artystycznej, prowadzone w różnorodnych sekcjach tematycznych, pracowniach oraz kołach zainteresowań.

Dofinansowanie z budżetu Miasta Wrocławia, jako organizatora czterech lokalnych instytucji kultury, przeznacza się odpowiednio dla:

- Ośrodka Postaw Twórczych Zamek – 3 614 980 zł,
- Wrocławskiego Klubu „Formaty” – 1 521 740 zł,
- Wrocławskiego Klubu „Anima” – 1 129 470 zł,
- Klubu Muzyki i Literatury – 627 880 zł.

Dodatkowo w ramach wydatków majątkowych została zaplanowana kwota 1 332 347 zł na Modernizację tarasów i piwnic pałacu w Leśnicy przy pl. Świętojańskim 1 we Wrocławiu.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
92110	Galerie i biura wystaw artystycznych	9 446 690

Do kolejnych instytucji kultury, których organizatorem jest Miasto, należą wrocławskie galerie. W ramach wydatków zaplanowano dotacje podmiotowe w łącznej kwocie 8 063 690 zł na dofinansowanie działalności: BWA Wrocław – Galerii Sztuki Współczesnej (w skład której wchodzi: Galeria Wrocław Główny, Galeria DIZAJN, Galeria AWANGARDA, Galeria Szkła i Ceramiki, oraz Studio BWA) – 5 988 140 zł, Galerii Miejskiej – 1 531 260 zł oraz Galerii Entropia – 544 290 zł.

Na wydatki inwestycyjne w ramach Programu przebudowy miejskich obiektów kultury zaplanowano środki finansowe w wysokości 1 375 000 zł, przeznaczone na przekształcenie galerii Dizajn BWA Wrocław w galerię spełniającą "Funkcję 3 miejsca" przy ul. Świdnickiej 2-4.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
92113	Centra kultury i sztuki	6 590 070

W rozdziale tym zaplanowano środki na funkcjonowanie czterech instytucji, zorganizowanych jako centra kultury lub centra sztuki. Dofinansowanie z budżetu kosztów ich działalności statutowej nastąpi poprzez udzielenie dotacji podmiotowych, które zostały zaplanowane następująco:

- Centrum Kultury „Agora” – 2 128 930 zł,
- Centrum Kultury Nowy Pafawag – 2 208 460 zł,
- Ośrodek Działań Twórczych „Światowid” – 2 203 480 zł.

Centrum Kultury Wrocław-Zachód w 2024 roku zmieniło swoją nazwę na Centrum Kultury Nowy Pafawag.

Na wydatki inwestycyjne zaplanowano natomiast kwotę 49 200 zł, z przeznaczeniem na opracowanie dokumentacji projektowej na dostosowanie I piętra Centrum Kultury Nowy Pafawag przy ul. Chociebuskiej 4-6 do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
92114	Pozostałe instytucje kultury	39 568 270

Na działalność statutową pozostałych instytucji kultury zaplanowano dotacje podmiotowe w łącznej kwocie 37 657 270 zł z przeznaczeniem dla:

- Strefy Kultury Wrocław – 12 599 120 zł,
- Instytutu im. Jerzego Grotowskiego – 9 807 090 zł,

- Ośrodka „Pamięć i Przyszłość” – 8 456 467 zł,
- Wrocławskiego Instytutu Kultury – 5 300 125 zł,
- Otwartych Pracowni Plastycznych – 1 494 468 zł.

Ośrodek „Pamięć i Przyszłość” (Centrum Historii Zajezdnia) jest prowadzony przez współorganizatorów - Miasto Wrocław oraz Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Łączna dotacja współorganizatorów zaplanowana na 2025 rok wynosić będzie 14 714 467 zł. Planowana dotacja z budżetu Miasta na działalność Ośrodka w wysokości 8 456 467 zł stanowi 57,47% łącznej kwoty dotacji, natomiast planowana dotacja z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego na kwotę 6 258 000 zł stanowi 42,53%.

Strefa Kultury Wrocław w ramach swojej działalności organizować będzie m.in. kolejną edycję Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego DIALOG, Festiwalu Jazz nad Odrą, Festiwalu WROSound czy Wrocławskiego Lata Organowego oraz prowadzić będzie Przestrzeń Trzeciego Wieku.

Wrocławski Instytut Kultury to instytucja, która wyodrębniona została poprzez podział i wydzielenie części działalności statutowej ze Strefy Kultury Wrocław. Instytucja ta ma za zadanie kontynuować i rozwijać interdyscyplinarne projekty kulturalne szczególnie o charakterze społecznym, m.in.: Mikrogranty, Europejską Noc Literatury, Wrocławski Program Wydawniczy oraz Rezydencje artystyczne.

Natomiast w ramach Instytutu im. Jerzego Grotowskiego swoją działalność prowadzi m.in. Teatr Polski w Podziemiu, Teatr ZAR oraz Centrum Sztuk Performatywnych - Stara Piekarnia.

Dodatkowo w ramach wydatków tego rozdziału zaplanowano także środki na realizację zadań inwestycyjnych w łącznej wysokości 1 911 000 zł, w tym w ramach Programu przebudowy miejskich obiektów kultury kwotę 1 682 000 zł na modernizację i rozbudowę systemu przeciwpożarowego w Impart Centrum przy ul. Piłsudskiego 19 we Wrocławiu (Stara Filharmonia), kwotę 141 000 zł na montaż klimatyzacji w pracowniach i galeriach Otwartych Pracowni Plastycznych oraz kwotę 88 000 zł na zakupy inwestycyjne w Strefie Kultury Wrocław.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
92116	Biblioteki	26 774 908

Na wydatki zaplanowane w ramach tego rozdziału składają się dotacje podmiotowe związane z funkcjonowaniem dwóch instytucji kultury – Miejskiej Biblioteki Publicznej oraz Wrocławskiego Domu Literatury w łącznej wysokości 25 644 908 zł oraz wydatki inwestycyjne.

Dla Miejskiej Biblioteki Publicznej (MBP), wraz z prowadzonymi przez nią MultiCentrami, filiami i punktami bibliotecznymi, zaplanowano dotację podmiotową w wysokości 21 926 338 zł. Instytucja ta realizuje zadania związane z gromadzeniem, udostępnianiem i zabezpieczaniem zbiorów bibliotecznych oraz pozyskiwaniem - głównie multimedialnych – nowości książkowych i wydawniczych.

Dla Wrocławskiego Domu Literatury (WDL) zaplanowano dotację podmiotową na działalność bieżącą w wysokości 3 718 570 zł. Instytucja ta realizuje różnorodne zadania w zakresie upowszechniania i tworzenia kultury, literatury, rozwoju i promocji czytelnictwa oraz prowadzenia wydawnictwa. W ramach jego struktur działa Biuro Wrocławskich Promocji Dobrych Książek oraz Wrocławskie Wydawnictwo „Warstwy”. WDL prowadzić będzie ponadto działania w zakresie przygotowania i organizacji uroczystych gali wręczenia Literackiej Nagrody Europy Środkowej ANGELUS oraz Poetyckiej Nagrody SILESIIUS, a także koordynować współpracę z powołaną w 2020 roku Fundacją Noblistki Olgi Tokarczuk.

Wrocławski Dom Literatury jest operatorem Programu powołanej w 2006 roku Międzynarodowej Sieci Miast Schronienia Pisarzy (ICORN), organizacji skupiającej miasta i regiony oferujące schronienia dla prześladowanych pisarzy. Jej celem jest zapewnienie bezpiecznych i odpowiednich warunków dla życia i pracy pisarzy, których twórczość stała się przyczyną prześladowania i politycznych represji. Wrocław jest jednym z pięciu polskich miast (obok Krakowa, Gdańska, Katowic i Warszawy), który przystąpił do programu. Miasto

członkowskie na rok lub dwa lata staje się domem dla wybranego twórcy, udziela mu stypendium, umożliwia pracę twórczą, zapewnia mieszkanie, lekcje języka danego kraju i inną pomoc.

W ramach zaplanowanych zadań inwestycyjnych w łącznej wysokości 1 130 000 zł, realizowane będą:

- w ramach Programu przebudowy miejskich obiektów kultury - termomodernizacja budynków MBP przy pl. Teatralnym, ul. Chociebuskiej, ul. Sztabowej (jako wkład własny do projektu współfinansowanego ze środków z KPO) – 600 000 zł,
- w ramach Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego - książkomat w Parku Literackim przy ul. Złotnickiej – 400 000 zł oraz zakupy inwestycyjne w MBP – 130 000 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
92117	Archiwa	2 385 300

W ramach ww. kwoty zabezpieczone zostały środki na statutową działalność Archiwum Miejskiego Wrocławia polegającą m.in. na archiwizowaniu, przejmowaniu, przechowywaniu i udostępnianiu dokumentacji. Na wynagrodzenia pracowników tej jednostki budżetowej wraz z pochodnymi zaplanowano środki w wysokości 1 805 169 zł, a na pozostałe wydatki bieżące środki w wysokości 579 431 zł oraz świadczenia na kwotę 700 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
92118	Muzea	27 700 680

W ramach swojej działalności wrocławskie muzea planują nowe oraz cykliczne kierunki działalności ekspozycyjnej. Prowadzić będą bieżącą konserwację,

utrzymanie i zakup muzealiów. Muzea uczestniczą również w corocznej inicjatywie Nocy Muzeów. Dofinansowanie działalności merytorycznej oraz funkcjonowanie trzech miejskich muzeów nastąpi poprzez planowane dotacje podmiotowe w następujących wysokościach:

- Muzeum Miejskie Wrocławia – 13 442 520 zł,
- Muzeum Architektury – 6 066 890 zł,
- Muzeum Współczesne WROCŁAW – 4 191 270 zł.

W ramach zaplanowanych wydatków inwestycyjnych w łącznej wysokości 4 000 000 zł w Programie przebudowy miejskich obiektów kultury realizowane będą prace przygotowawcze dotyczące modernizacji siedziby Muzeum Architektury (wybór koncepcji i dokumentacja projektowa).

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
92120	Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami	15 643 127

W 2025 roku na sfinansowanie zadań bieżących związanych z opieką nad zabytkami zaplanowano łącznie 66 600 zł, w tym m.in. środki na konserwację i strojenie rekonstrukcji organów Michaela Englera.

W ramach wydatków majątkowych zaplanowano kwotę 15 576 527 zł z przeznaczeniem na realizację zadań:

- Zadania inwestycyjne wykonywane w obiektach zabytkowych,
- Odbudowa zabytkowych pojazdów będących własnością Gminy Wrocław,
- Program przebudowy miejskich obiektów kultury,
- Wrocławski Budżet Obywatelski,
- Restauracja organów W. Sauera z elementami rekonstrukcji w Archikatedrze pw. św. Jana Chrzciciela we Wrocławiu, współfinansowane

środkami z funduszu przeciwdziałania Covid-19 (Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Odbudowy Zabytków),

- Remont konserwatorski zabytkowej budowli Bastei Hioba we Wrocławiu - etap II, współfinansowane środkami z funduszu przeciwdziałania Covid-19 (Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Odbudowy Zabytków),
- Opracowanie wielobranżowej dokumentacji projektowej dla budynku Trzonolinowca we Wrocławiu.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
92195	Pozostała działalność	19 939 622

Wsparcie pozostałych projektów i inicjatyw z obszaru kultury obejmować będzie przede wszystkim działania bieżące realizowane w szczególności przez Wydział Kultury (WKL).

Pośród istotnych inicjatyw, które w 2025 roku zostały uwzględnione w ramach pozostałej działalności, w tym w szczególności w ramach wydatków Wydziału Kultury, w łącznej wysokości 16 296 122 zł (z tego 12 235 000 zł dotacji dla organizacji pozarządowych oraz 1 934 700 zł w ramach świadczeń na rzecz osób fizycznych) wskazać można m.in.:

- wzmacnianie relacji międzynarodowych środowisk teatralnych i aktywizację artystów młodego pokolenia,
- organizowanie wydarzeń w dzielnicy Czterech Wyznań – poprzez współpracę z Centrum Kultury Żydowskiej w Synagodze pod Białym Bocianem,
- prowadzenie działalności kulturalnej w Ośrodku Piast i innych Centrach Aktywności Lokalnej,
- edukację kulturalną różnych środowisk, w tym dzieci i młodzieży, w ramach Pracowni Aktywizacji Społecznej oraz kształcenie młodzieży prowadzone w specjalności wokalnno-aktorskiej,

- dokumentowanie i wspieranie szerokiego spektrum życia kulturalnego Miasta, szczególnie w zakresie sztuki współczesnej,
- udzielanie i przyznawanie grantów kulturalnych w oparciu o organizowane otwarte konkursy, dofinansowujących różne projekty i inicjatywy zgłaszane przez organizacje pozarządowe oraz środowiska artystyczne,
- wsparcie organizacji różnorodnych festiwali, spotkań i wieczorków tematycznych (muzycznych, teatralnych, kabaretowych, fotograficznych),
- ufundowanie i wręczenie Literackiej Nagrody Europy Środkowej ANGELUS oraz Poetyckiej Nagrody SILESIIUS oraz innych nagród kulturalnych,
- program stypendiów dla uzdolnionych i utalentowanych artystycznie młodzieży oraz dorosłych,
- realizację i uczestnictwo Instytucji kultury w programie „Nasz Wrocław”,
- utrzymanie i konserwację pomników i rzeźb przestrzennych.

W rozdziale tym uwzględnione zostały również środki finansowe a zakupy inwestycyjne w wysokości 150 000 zł, z przeznaczeniem na realizację działań w ramach Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego oraz na zakup dzieł sztuki.

Dział 925 – Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
92503	Rezerваты i pomniki przyrody	230 000

Na wydatki związane z ochroną pomników przyrody zaplanowano kwotę 230 000 zł. Powyższe środki finansowe umożliwiają kontynuację działań mających na celu przeprowadzenie zabiegów pielęgnacyjnych i chirurgicznych, eliminujących zagrożenia i przedłużenie żywotności drzew, monitoring różnych form przyrody objętych ochroną oraz zabezpieczenie drzew w oparciu o ekspertyzy dendrologiczne.

Dział 926 – Kultura fizyczna

Na realizację zadań z zakresu kultury fizycznej zaplanowano środki w łącznej wysokości 190 991 528 zł, z tego na wydatki bieżące zaplanowano kwotę 91 369 764 zł a na wydatki majątkowe 99 621 764 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
92601	Obiekty sportowe	99 626 764

Środki finansowe w tym rozdziale planuje się przeznaczyć m.in. na:

- budowę boisk piłkarskich o sztucznych nawierzchniach,
- program przebudowy miejskich obiektów sportowych,
- modernizację obiektów sportowych przy ul. Mianowskiego we Wrocławiu,
- budowę Wrocławskiego Centrum Sportu na Żernikach – ul. Konińska – etap I,
- projekty realizowane w ramach Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego oraz Funduszu Osiedlowego.

W ramach wydatków majątkowych związanych z wniesieniem wkładów do spółek komunalnych łącznie zaplanowano kwotę 71 348 000 zł, w tym kwotę 19 mln zł na zakup akcji spółki WKS Śląsk Wrocław. Środki z emisji akcji klub przeznacza m.in. na utrzymanie Akademii Piłkarskiej, ekstraklasowej drużyny kobiet, drużyny rezerw, najem stadionu Tarczyński Arena Wrocław, a także obiektów treningowych należących do podmiotów miejskich: MCS-u i Spartana. W 2024 r. klub przeznaczył na te cele kwotę ok. 19 mln zł, co stanowi ok. 1/3 budżetu klubu.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
92604	Instytucje kultury fizycznej	49 669 364

Ww. wymieniona kwota przeznaczona zostanie na sfinansowanie działalności Młodzieżowego Centrum Sportu oraz Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych – Partynice.

Młodzieżowe Centrum Sportu

Młodzieżowe Centrum Sportu realizuje zadania z zakresu:

- upowszechniania kultury fizycznej i sportu,
- udostępniania posiadanej bazy sportowej i rekreacyjnej zainteresowanym jednostkom i osobom,
- eksploatacji i konserwacji posiadanej bazy sportowo – rekreacyjnej oraz jej rozwoju,
- prowadzenia szkoleń sportowych w różnych dyscyplinach,
- promowania sportu i szeroko rozumianej kultury fizycznej wśród mieszkańców Wrocławia.

Na działalność bieżącą jednostki zaplanowano środki w wysokości 36 282 864 zł, z tego na wynagrodzenia wraz z pochodnymi 14 735 000 zł, na świadczenia na rzecz osób fizycznych 90 000 zł oraz na wydatki bieżące związane z realizacją statutowych zadań jednostki 21 457 864 zł.

Wrocławski Tor Wyścigów Konnych – Partynice

Wrocławski Tor Wyścigów Konnych – Partynice zajmuje się m.in.: działalnością kulturalno-sportową, rekreacyjną a także świadczeniem usług edukacyjnych oraz rehabilitacyjnych.

Dla Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych - Partynice na działalność bieżącą zaplanowano środki w wysokości 13 386 500 zł, z tego na wynagrodzenia wraz z pochodnymi 7 196 275 zł, na świadczenia na rzecz osób fizycznych 180 000 zł i na pozostałe wydatki bieżące związane z realizacją statutowych zadań jednostki 6 010 225 zł.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2025 rok
92605	Zadania w zakresie kultury fizycznej	41 695 400

Zaplanowane w tym rozdziale środki przeznaczone zostaną m.in. na:

- rozwój sportu młodzieżowego i szkolnego poprzez kontynuację programów sportowych (tj. Młodzieżowe Centra Sportu, Footballmania, Volleymania, Basketmania oraz Sportowe Grupy Szkolenia Podstawowego),
- kompleksową obsługę kąpielisk (Morskie Oko, Harcerska, Pawłowice, Królewiecka),
- dotacje celowe dla klubów sportowych,
- wsparcie imprez i zajęć sportowych (m.in. memoriał im. Adama Wójcika, Otwarte Mistrzostwa Wrocławia, Międzynarodowy Turniej Szermierczy Dzieci a także Piknik Olimpijski),
- wypłatę stypendiów dla uczniów i studentów za wybitne osiągnięcia sportowe oraz na nagrody, zarówno finansowe jak i rzeczowe, dla sportowców oraz trenerów.

DOCHODY I WYDATKI RACHUNKU DOCHODÓW SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTEK BUDŻETOWYCH

Wydzielone rachunki dochodów samorządowych jednostek budżetowych zostały utworzone na podstawie uchwały nr LVI/1314/18 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 24 maja 2018 r. w sprawie określenia samorządowych jednostek budżetowych, które gromadzą dochody na wydzielonym rachunku, źródeł tych dochodów i ich przeznaczenia oraz sposobu i trybu sporządzania planów finansowych dochodów i wydatków nimi finansowanych, dokonywania zmian w tym planie i ich zatwierdzania (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2019 r. poz. 236, 292 i 447, z 2020 r. poz. 198, z 2021 r. poz. 254, z 2022 r. poz. 319 i 442, z 2023 r. poz. 201 oraz z 2024 r. poz. 211) Dochody samorządowych jednostek oświaty klasyfikowane są w dwóch działach: 801 (Oświata i wychowanie) oraz 854 (Edukacyjna opieka wychowawcza), w poszczególnych rozdziałach klasyfikacji budżetowej.

Dochody na 2025 r. zostały zaplanowane w łącznej wysokości 36 039 481 zł i w tej samej wysokości zostaną przeznaczone na dofinansowanie wydatków jednostek określonych w ww. uchwale Rady Miejskiej Wrocławia.

Dochody gromadzone na wydzielonym rachunku pozyskiwane są z następujących źródeł:

- ze spadków, zapisów i darowizn w postaci pieniężnej na rzecz samorządowej jednostki budżetowej,
- z wpłat za utracone lub uszkodzone mienie będące w zarządzie albo użytkowaniu jednostki budżetowej,
- z najmu i dzierżawy składników majątkowych,
- z opłat za organizację kursów, szkoleń, egzaminów, konkursów oraz zawodów sportowych,
- z opłat za zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży oraz zajęcia dodatkowe dla dzieci;
- z opłat za miejsce w internacie,

- z opłat za noclegi w szkolnych schroniskach młodzieżowych i młodzieżowym ośrodku wychowawczym,
- z opłat za kserowanie materiałów i dokumentów,
- z opłat za wydawanie duplikatów: świadectw, dyplomów, legitymacji szkolnych,
- z opłat za diagnozy edukacyjne,
- z opłat za żywienie osób niebędących uczniami lub pracownikami szkół i placówek samorządowych korzystających z obiadów w tych jednostkach,
- ze sprzedaży surowców wtórnych,
- ze sprzedaży składników majątkowych,
- ze sprzedaży wydawnictw okolicznościowych, wyrobów, skryptów,
- z wpłat za prywatne rozmowy telefoniczne,
- z wpłat za organizację kolonii, obozów oraz innych form wypoczynku dla dzieci i młodzieży,
- z wpływów za korzystanie z basenów szkolnych, lodowisk, kortów, boisk szkolnych oraz innych obiektów oświatowych,
- z wpływów z opłat za reklamy pracodawców umieszczane w poradnikach i informatorach dla uczniów i absolwentów szkół,
- z wpływów za świadczenie usług remontowych w ramach praktyk zawodowych,
- z wpływów za świadczenie usług motoryzacyjnych,
- z wpływów z opłat za organizację spektakli,
- z wpłat na wycieczki szkolne uczniów,
- z opłat za karty dostępowe,

- z wpłat za zniszczony, uszkodzony lub niezwrócony podręcznik lub materiał edukacyjny,
- z wpłat za przejazdy środkami transportu zorganizowanego.

Dochody pobierane z powyższych źródeł mogą być przeznaczone na cele wskazane w uchwale Rady Miejskiej Wrocławia na:

- cele wskazane przez darczyńcę,
- pokrycie kosztów napraw, remontu uszkodzonego mienia lub jego odtworzenia,
- dofinansowanie bieżących kosztów funkcjonowania jednostki, m.in.: zakupu materiałów i wyposażenia, pomocy dydaktycznych i naukowych, środków czystości, opłaty za media, opłaty pocztowe, podatek VAT,
- wydatki związane z utrzymaniem basenów, lodowisk i kortów,
- wydatki związane z organizacją kursów, szkoleń, egzaminów, konkursów lub zawodów sportowych,
- wydatki związane z organizacją zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży oraz zajęć dodatkowych dla dzieci,
- doskonalenie zawodowe nauczycieli, doradców, konsultantów i pracowników niebędących nauczycielami,
- dofinansowanie działalności promocyjno-informacyjnej,
- dofinansowanie podróży służbowych, wyjazdów na plenery,
- dofinansowanie zakupu wyposażenia pomieszczeń,
- zakup materiałów niezbędnych do wytworzenia wyrobów,
- zakup materiałów niezbędnych do obsługi urządzeń,
- opracowanie skryptów, przygotowanie do druku i druk wydawnictw okolicznościowych, opracowań graficznych,

- pokrycie kosztów związanych z wydawaniem legitymacji służbowych nauczycieli oraz duplikatów dokumentów,
- zakup materiałów i sprzętu budowlanego niezbędnego do świadczenia usług budowlanych,
- zakup usług telefonicznych,
- zakup usług transportowych,
- wydatki związane z drukowaniem poradników i informatorów dla uczniów i absolwentów szkół,
- organizację kolonii, obozów oraz innych form wypoczynku dla dzieci i młodzieży,
- realizację diagnoz edukacyjnych,
- zakup środków żywności, pokrycie kosztów cateringu oraz innych wydatków związanych z funkcjonowaniem stołówek,
- umowy zlecenia i o dzieło m.in. na świadczenie usług,
- remonty bieżące, naprawy i konserwacje,
- inwestycje i zakupy inwestycyjne,
- pokrycie kosztów prowadzenia rachunku bankowego dochodów,
- finansowanie wydatków związanych z uzyskiwaniem dochodów,
- pokrycie wydatków związanych z organizacją wycieczek szkolnych dla uczniów,
- pokrycie kosztów wyprodukowania kart dostępowych,
- zakup podręczników lub materiałów edukacyjnych w celu odtworzenia stanu wyposażenia szkoły,
- pokrycie kosztów przejazdu uczniów środkami transportu zorganizowanego.

PRZYCHODY I KOSZTY SAMORZĄDOWYCH ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH

Dział 710 – Działalność usługowa

Rozdział 71035 – Cmentarze

Zarząd Cmentarzy Komunalnych (ZCK) - utworzony w formie zakładu budżetowego na podstawie uchwały Rady Miejskiej Wrocławia nr XXXIV/216/91 z dnia 18 grudnia 1991 roku - rozpoczął swoją działalność z dniem 1 stycznia 1992 roku. ZCK nie otrzymuje dotacji z budżetu Miasta na swoją statutową działalność bieżącą, a koszty w całości pokrywa osiąganymi przychodami za świadczone usługi. Może otrzymywać dotacje celowe na realizację inwestycji.

Opłaty za świadczone przez ZCK usługi pobierane są w oparciu o zarządzenie Prezydenta Wrocławia nr 951/24 z dnia 25 września 2024 roku w sprawie ustalenia cennika opłat obowiązującego na cmentarzach komunalnych we Wrocławiu. Zakład osiąga wpływy głównie z tytułu świadczenia usług związanych z zagospodarowaniem miejsc grzebalnych (szczególnie z tytułu opłat przedłużających ważność grobu oraz opłat pobieranych za „dochowanie” do istniejącego grobu) oraz ze spopielenia – ok. 80%. Na terenie Miasta położonych jest ok. 40 cmentarzy - głównie parafialnych. Natomiast, w zakresie swojego zarządu, ZCK sprawuje pieczę nad 6 cmentarzami komunalnymi zlokalizowanymi w rejonie: Grabiszyn, Jerzmanowo, Osobowice, Pawłowice, Leśnica i Psie Pole.

Zgodnie ze statutem, do podstawowych zadań Zarządu należy w szczególności wyznaczanie miejsc pod pochówki i załatwianie pochówków, wykonywanie usług w zakresie spopielenia zwłok, właściwe zagospodarowanie i eksploatacja pól grzebalnych, prowadzenie ewidencji osób pochowanych na cmentarzach komunalnych, a także utrzymanie należytego stanu technicznego budynków i budowli oraz czystości i porządku na zarządzanych cmentarzach. Ponadto, w oparciu o porozumienie pomiędzy Wojewodą Dolnośląskim a Gminą Wrocław z roku 2007, w sprawie powierzenia obowiązku utrzymania grobów i cmentarzy wojennych położonych na terenie Wrocławia, sprawuje pieczę również w odniesieniu do Cmentarza Żołnierzy Wojska Polskiego, Cmentarza Żołnierzy Włoskich, Cmentarza Oficerów Armii Radzieckiej i Cmentarza Żołnierzy Armii Radzieckiej.

Planowane w 2025 roku przychody własne Zarządu Cmentarzy Komunalnych wynosić będą 19 895 638 zł. Zostaną przeznaczone na pokrycie kosztów utrzymania cmentarzy komunalnych w łącznej wysokości 19 781 895 zł. Kwota ta zabezpieczy potrzeby Zakładu m.in. w zakresie: wynagrodzeń i naliczanych od nich składek na rzecz pracowników, kosztów zakupu mediów, wywozu i składowania nieczystości oraz ochrony mienia, usług informatycznych i porządkowo–pielęgnacyjnych. Część przychodów przeznaczona zostanie także na pokrycie kosztów wykonania na Wrocławskich cmentarzach komunalnych niezbędnych prac eksploatacyjno-montażowych, konserwacyjno–naprawczych oraz remontowo-budowlanych (m.in.: alejek o nawierzchni nieutwardzonej, pól grzebalnych i kolumbariów, pieca kremacyjnego i innej infrastruktury cmentarnej oraz biurowej).

Dział 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej

Rozdział 85311 - Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych

W ramach powyższego rozdziału zostały zaplanowane środki na działalność Wrocławskiego Zakładu Aktywności Zawodowej, działającego w formie samorządowego zakładu budżetowego. Zakład prowadzi działalność produkcyjno-usługową w zakresie:

- przygotowania posiłków i ich dystrybucji,
- obsługi technicznej szkoleń, seminariów, konferencji i innych imprez okolicznościowych.

Podstawowym zadaniem WZAZ jest rehabilitacja zawodowa i społeczna zatrudnionych w Zakładzie osób z niepełnosprawnością w stopniu znacznym (bez względu na rodzaj schorzenia) i umiarkowanym (tylko upośledzenie umysłowe, choroby psychiczne lub autyzm). Planowane przychody Zakładu wyniosą 5 465 590 zł, w tym m.in.: środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych 1 295 000 zł, dotacja z budżetu Miasta 1 880 000 zł, wpływy z usług 1 400 000 zł. Koszty, które zaplanowano na poziomie 5 465 590 zł obejmują m.in. wynagrodzenie pracowników Wrocławskiego Zakładu Aktywności

Zawodowej, zakup materiałów wykorzystywanych do realizacji zleceń działu gastronomicznego i poligraficznego.

INFORMACJA O PROJEKTOWANYCH CENACH USŁUG KOMUNALNYCH

W 2025 roku ceny usług komunalnych we Wrocławiu kształtować się będą następująco:

Opłata za wyżywienie oraz za pobyt dziecka w żłobku utworzonym przez Gminę Wrocław

Zgodnie z uchwałą nr IX/175/11 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 19 maja 2011 r. w sprawie ustalenia maksymalnej wysokości opłaty za wyżywienie i opłaty za pobyt dziecka w żłobku utworzonym przez Gminę Wrocław (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2023 r. poz. 3356) we wrocławskich żłobkach ustalono następujące opłaty za wyżywienie oraz za pobyt dziecka w żłobku od 1 stycznia 2024 roku:

- maksymalna opłata za wyżywienie w wysokości 15 zł dziennie,
- miesięczna opłata za pobyt dziecka w żłobku w wysokości 18% minimalnego wynagrodzenia za pracę,
- opłata dodatkowa w wysokości 30 zł za każdą dodatkową godzinę opieki sprawowanej nad dzieckiem powyżej 10 godzin dziennie w danym dniu.

Nie pobiera się opłaty za pobyt w żłobku dziecka z rodziny wielodzietnej, zamieszkałej we Wrocławiu, mającej na utrzymaniu troje lub więcej dzieci w wieku do 24 roku życia, z zastrzeżeniem, iż dzieci powyżej 18 roku życia pobierają naukę. Nie pobiera się również opłaty za pobyt dziecka z rodzinnego domu dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz z rodziny zastępczej, mającej na utrzymaniu troje lub więcej dzieci w wieku do 24 roku życia, z zastrzeżeniem, iż dzieci powyżej 18 roku życia pobierają naukę.

W przypadku korzystania ze żłobka utworzonego przez Gminę Wrocław dwojga dzieci z jednej rodziny, która nie jest rodziną wielodzietną, opłata za pobyt drugiego dziecka w żłobku wynosi 50% opłaty za opiekę sprawowaną nad dzieckiem.

Opłata za korzystanie z wychowania przedszkolnego w przedszkolach publicznych prowadzonych przez Gminę

Zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej Wrocławia III/18/24 z dnia 6 czerwca 2024 r. zmieniającą Uchwałę nr LVII/1513/22 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 15 września 2022 r. w sprawie ustalenia czasu bezpłatnego nauczania, wychowania i opieki oraz wysokości opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego w publicznych przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych prowadzonych przez gminę (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2024 r. poz. 3423), świadczenia publicznych przedszkoli w zakresie nauczania, wychowania i opieki w wymiarze 5 godzin dziennie są realizowane bezpłatnie.

Za każdą rozpoczętą godzinę faktycznego pobytu uczniów w publicznym przedszkolu i oddziale przedszkolnym w publicznej szkole podstawowej, do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 6 lat, w czasie przekraczającym wymiar określony w uchwale Rady Miejskiej Wrocławia ustalona jest opłata w wysokości 1,44 zł.

Zwalnia się z powyższej opłaty rodziców (opiekunów prawnych) posiadających co najmniej troje dzieci pozostających na ich utrzymaniu i we wspólnym gospodarstwie domowym z zastrzeżeniem, iż w przypadku dzieci pełnoletnich uwzględnia się tylko dzieci pobierające naukę, jednak nie dłużej niż do ukończenia 24 roku życia.

Odpłatność za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

Zgodnie z uchwałą nr XXXI/687/12 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 13 września 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi a także szczegółowych warunków przyznawania usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich, wymiaru i zakresu usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich oraz sposobu rozliczania wykonywania takich usług (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2024 r. poz. 3798) – usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze są przyznawane w wymiarze nie wyższym niż 8 godzin dziennie, a w przypadku osób samotnych wymagających opieki w większym wymiarze, zwłaszcza ze względu na stan zdrowia lub w przypadku osób

oczekujących na umieszczenie w jednostce zapewniającej opiekę całodobową, wymiar dzienny świadczenia może być przyznany do 12 godzin dziennie.

Zarówno usługi opiekuńcze, jak również specjalistyczne usługi opiekuńcze przyznane świadczeniobiorcy wykonywane są wyłącznie na jego rzecz.

Usługi opiekuńcze w formie usług sąsiedzkich przyznawane są w wymiarze nie wyższym niż 2 godziny dziennie. Usługi opiekuńcze w formie usług sąsiedzkich można przyznać pod warunkiem, że w najbliższej okolicy osoby, na rzecz której mają być świadczone takie usługi, zamieszkuje osoba spełniająca warunki, o których mowa w art. 50 ust. 4a ustawy.

Osoba zobowiązana ponosi z tytułu korzystania z usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych odpłatność ustaloną w zależności od posiadanego dochodu:

- w przypadku osoby samotnej lub samotnie gospodarującej, według poniższej tabeli:

Poziom procentowy dochodu osoby samotnej lub samotnie gospodarującej w odniesieniu do kryterium dochodowego z ustawy	Odpłatność w %
do 100%	0%
powyżej 100% do 150%	3%
powyżej 150% do 170%	5%
powyżej 170% do 190%	7%
powyżej 190% do 210%	10%

Poziom procentowy dochodu osoby samotnej lub samotnie gospodarującej w odniesieniu do kryterium dochodowego z ustawy	Odpłatność w %
powyżej 210% do 230%	17%
powyżej 230% do 250%	25%
powyżej 250% do 270%	30%
powyżej 270% do 290%	40%
powyżej 290% do 320%	55%
powyżej 320% do 350%	70%
powyżej 350% do 400%	85%
od 400%	100%

- w przypadku osoby w rodzinie, według poniższej tabeli:

Poziom procentowy dochodu osoby w rodzinie w odniesieniu do kryterium dochodowego z ustawy	Odpłatność w %
do 100%	0%
powyżej 100% do 105%	2%

Poziom procentowy dochodu osoby w rodzinie w odniesieniu do kryterium dochodowego z ustawy	Odpłatność w %
powyżej 105% do 110%	5%
powyżej 110% do 130%	10%
powyżej 130% do 160%	15%
powyżej 160% do 190%	25%
powyżej 190% do 220%	30%
powyżej 220% do 250%	40%
powyżej 250% do 280%	50%
powyżej 280% do 310%	70%
powyżej 310% do 340%	85%
powyżej 340%	100%

Odpłatność za jedną godzinę usług opiekuńczych stanowi określony w ww. tabelach iloczyn odpłatności w procentach dla danego poziomu dochodu w odniesieniu do kryterium dochodowego z ustawy oraz odpowiednio wysokości pełnej odpłatności za jedną godzinę usług opiekuńczych. Pełna odpłatność za jedną godzinę usług opiekuńczych wynosi:

- 1,5% najniższej emerytury w przypadku usług świadczonych od poniedziałku do piątku;

- 2,3% najniższej emerytury w przypadku usług świadczonych w soboty, niedziele i święta.

Odpłatność za jedną godzinę specjalistycznych usług opiekuńczych stanowi określony w ww. tabelach iloczyn odpłatności w procentach dla danego poziomu dochodu w odniesieniu do kryterium dochodowego z ustawy oraz odpowiednio wysokości pełnej odpłatności za jedną godzinę specjalistycznych usług opiekuńczych. Pełna odpłatność za jedną godzinę specjalistycznych usług opiekuńczych wynosi:

- 2,3% najniższej emerytury w przypadku usług świadczonych od poniedziałku do piątku;
- 3,8% najniższej emerytury w przypadku usług świadczonych w soboty, niedziele i święta.

Osoba zobowiązana do odpłatności nie ponosi opłat za korzystanie z usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych, jeżeli dochód świadczeniobiorcy jako osoby samotnej lub samotnie gospodarującej albo dochód świadczeniobiorcy na osobę w rodzinie nie przekracza kryterium dochodowego określonego w ustawie z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1283).

W uzasadnionych przypadkach, na wniosek osoby zobowiązanej do odpłatności za usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze, lub na wniosek członka rodziny tej osoby i za jej zgodą albo na wniosek pracownika socjalnego, osoba zobowiązana do odpłatności może zostać częściowo lub całkowicie zwolniona z ponoszenia opłat na czas określony, jeżeli występuje co najmniej jedna z sytuacji wyszczególniona w powyższej uchwale.

W zależności od sytuacji rodzinnej, zdrowotnej lub materialnej świadczeniobiorcy, zwolnienie całkowite lub częściowe z ponoszenia opłat może zostać określone odrębnie dla usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych realizowanych u świadczeniobiorcy w dniach od poniedziałku do piątku i dla usług realizowanych u tego samego świadczeniobiorcy w soboty, niedziele i święta.

Odpłatność za pobyt w ośrodkach wsparcia oraz mieszkaniach chronionych

Zgodnie z uchwałą nr LIV/1476/22 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 23 czerwca 2022 r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia oraz mieszkaniach chronionych (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2024 r. poz. 825) – pobyt jest odpłatny.

Stawka dziennego pobytu w dziennym domu pomocy wynosi 55,00 zł.

Odpłatność ustala się na następujących zasadach:

Procentowy stosunek dochodu osiąganego przez osobę do kryterium dochodowego (ustalonego zgodnie z ustawą o pomocy społecznej)	Odpłatność w stosunku do dziennej stawki za pobyt w %
powyżej 100% do 150%	do 7%
powyżej 150% do 200%	powyżej 7% do 15%
powyżej 200%	powyżej 15% do 100%

Stawka dobowego pobytu w mieszkaniu treningowym wynosi 62,00 zł.

Odpłatność ustala się na następujących zasadach:

Procentowy stosunek dochodu osiąganego przez osobę do kryterium dochodowego (ustalonego zgodnie z ustawą o pomocy społecznej)	Odpłatność w stosunku do dobowej stawki za pobyt w %
powyżej 100% do 200%	do 20%
powyżej 200% do 300%	powyżej 20% do 50%

Procentowy stosunek dochodu osiąganego przez osobę do kryterium dochodowego (ustalonego zgodnie z ustawą o pomocy społecznej)	Odpłatność w stosunku do dobowej stawki za pobyt w %
powyżej 300%	powyżej 50% do 100%

Stawka dobowego pobytu w mieszkaniu wspomaganym wynosi 55,82 zł.

Odpłatność ustala się na następujących zasadach:

Procentowy stosunek dochodu osiąganego przez osobę do kryterium dochodowego (ustalonego zgodnie z ustawą o pomocy społecznej)	Odpłatność w stosunku do dobowej stawki za pobyt w %
powyżej 100% do 200%	do 20%
powyżej 200% do 300%	powyżej 20% do 50%
powyżej 300%	powyżej 50% do 100%

Stawka dobowego pobytu w domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży wynosi 36,00 zł. Odpłatność ustala się na następujących zasadach:

Procentowy stosunek dochodu osiąganego przez osobę do kryterium dochodowego (ustalonego zgodnie z ustawą o pomocy społecznej)	Odpłatność w stosunku do dobowej stawki za pobyt w %
powyżej 100% do 150%	do 40%

Procentowy stosunek dochodu osiąganego przez osobę do kryterium dochodowego (ustalonego zgodnie z ustawą o pomocy społecznej)	Odpłatność w stosunku do dobowej stawki za pobyt w %
powyżej 150% do 200%	powyżej 40% do 50%
powyżej 200% do 250%	powyżej 50% do 60%
powyżej 250% do 300%	powyżej 60% do 70%
powyżej 300%	powyżej 70% do 100%

Stawka dobowego pobytu w schronisku dla osób bezdomnych wynosi 30,00 zł.
 Odpłatność ustala się na następujących zasadach:

Procentowy stosunek dochodu osiąganego przez osobę do kryterium dochodowego (ustalonego zgodnie z ustawą o pomocy społecznej)	Odpłatność w stosunku do dobowej stawki za pobyt w %
do 100%	do 30%
powyżej 100% do 150%	powyżej 30% do 40%
powyżej 150% do 200%	powyżej 40% do 50%
powyżej 200% do 250%	powyżej 50% do 60%
powyżej 250% do 300%	powyżej 60% do 70%

Procentowy stosunek dochodu osiąganego przez osobę do kryterium dochodowego (ustalonego zgodnie z ustawą o pomocy społecznej)	Odpłatność w stosunku do dobowej stawki za pobyt w %
powyżej 300%	powyżej 70% do 100%

Stawka dobowego pobytu w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi wynosi 62,00 zł. Odpłatność ustala się na następujących zasadach:

Procentowy stosunek dochodu osiąganego przez osobę do kryterium dochodowego (ustalonego zgodnie z ustawą o pomocy społecznej)	Odpłatność w stosunku do dobowej stawki za pobyt w %
do 100%	do 50%
powyżej 100% do 150%	powyżej 50% do 60%
powyżej 150% do 200%	powyżej 60% do 70%
powyżej 200% do 250%	powyżej 70% do 80%
powyżej 250% do 300%	powyżej 80% do 90%
powyżej 300%	powyżej 90% do 100%

Stawka dobowego pobytu w Ośrodku Wsparcia – Mieszkaniach Wytchnieniowych wynosi 90,00 zł. Odpłatność ustala się na następujących zasadach:

Procentowy stosunek dochodu osiąganego przez osobę do kryterium dochodowego (ustalonego zgodnie z ustawą o pomocy społecznej)	Odpłatność w stosunku do dobowej stawki za pobyt w %
powyżej 100% do 200%	do 3%
powyżej 200% do 300%	powyżej 3% do 5%
powyżej 300%	powyżej 5% do 100%

Stawka dobowego pobytu w Ośrodku Wsparcia dla osób w kryzysie wynosi 30 zł.
 Odpłatność ustala się na następujących zasadach:

Procentowy stosunek dochodu osiąganego przez osobę do kryterium dochodowego (ustalonego zgodnie z ustawą o pomocy społecznej)	Odpłatność w stosunku do dobowej stawki za pobyt w %
powyżej 100% do 150%	do 40%
powyżej 150% do 200%	powyżej 40% do 50%
powyżej 200% do 250%	powyżej 50% do 60%
powyżej 250% do 300%	powyżej 60% do 70%
powyżej 300%	powyżej 70% do 100%

Wysokość opłaty uzależniona jest od faktycznego trwania pobytu w placówce i podlega zwrotowi osobie, która ją poniosła lub zaliczeniu na poczet opłaty za

kolejny miesiąc, w zakresie w jakim stanowi nadpłatę z tytułu skrócenia albo braku pobytu w placówce. Miesięczna opłata za pobyt w dziennym domu stanowi iloczyn dziennej stawki za pobyt, liczby dni pobytu oraz procentowego wskaźnika odpłatności. Opłatę za pobyt dziecka w placówce stanowi kwota w wysokości 50% opłaty za osobę dorosłą. Opłata wnoszona jest za każdy miesiąc z góry.

Osobę, która wnosi opłatę za swój pobyt w placówce można zwolnić, częściowo lub całkowicie z wnoszenia tej opłaty, jeżeli:

- wnosi ona opłatę za pobyt pozostałych członków rodziny w domu pomocy lub placówce,
- zmaga się z długotrwałą chorobą, bezrobociem, niepełnosprawnością, śmiercią członka rodziny, stratami materialnymi powstałymi w wyniku klęski żywiołowej lub innych zdarzeń losowych i ponosi z tego tytułu zwiększone wydatki,
- utrzymuje się wraz z małżonkiem, zstępnyymi lub wstępnymi z jednego świadczenia lub wynagrodzenia,
- jest w ciąży lub samotnie wychowuje dziecko,
- ponosi zwiększone wydatki w związku z realizacją indywidualnego programu wychodzenia z bezdomności,
- na skutek ponoszenia odpłatności znalazłaby się w sytuacji niweczącej skutki udzielonej pomocy.

Odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej – pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca. Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej o zasięgu gminnym ustala wójt (burmistrz, prezydent miasta) i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do dnia 31 marca każdego roku.

W związku z powyższym, zgodnie z zarządzeniem nr 12746/24 Prezydenta Wrocławia z dnia 18 marca 2024 r. w sprawie ustalenia średniego miesięcznego

kosztu utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej na terenie Wrocławia w 2024 roku (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2024 r. poz. 1915) – średni miesięczny koszt ustalono w następującej wysokości:

- Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych, ul. Karmelkowa 25 – 6 968,98 zł,
- Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych, ul. Rędzińska 66-68 – 7 965,51 zł,
- Dom Pomocy Społecznej dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych, ul. Mączna 3 – 7 484,82 zł,
- Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych, ul. Kaletnicza 8 – 8 048,53 zł,
- Dom Pomocy Społecznej „Samarytanin” dla osób w podeszłym wieku, ul. Świątnicka 25/27 – 5 635,49 zł,
- Dom Pomocy Społecznej „Miłosierny Samarytanin” dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych, ul. ks. Marcina Lutra 2-8 – 6 298,86 zł,
- Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych, ul. Farna 3 – 6 090,28 zł,
- Dom Pomocy Społecznej dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, ul. Objazdowa 40 – 6 949,14 zł,
- Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych, ul. Grunwaldzka 104 – 5 353,26 zł,
- Dom Pomocy Społecznej „Arka” dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, ul. Jutrosińska 29 – 8 220,49 zł,
- Dom Pomocy Społecznej „Arka 2” dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, ul. Jutrosińska 29 – 10 198,13 zł,
- Dom Pomocy Społecznej „Przyjazny Dom” dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, ul. Okulickiego 2 – 7 554,01 zł,

- Dom Pomocy Społecznej im. Św. Rodziny dla osób przewlekle somatycznie chorych, ul. Św. Marcina 10 – 5 393,00 zł.

Opłaty obowiązuje na cmentarzach komunalnych we Wrocławiu

Zgodnie z zarządzeniem nr 951/24 Prezydenta Wrocławia z dnia 25 września 2024 r. w sprawie ustalenia cennika opłat obowiązujących na cmentarzach komunalnych we Wrocławiu (Dz. Urz. Doln. z 2024 r. poz. 4842) – cennik opłat obejmuje:

- stawki opłat za udostępnienie miejsca do pierwszego pochówku (od 150 zł do 14 900 zł),
- stawki opłat za przekształcenie grobów ziemnych jednomiejscowych w grób ziemny wielomiejscowy (od 2 200 zł do 4 600 zł),
- stawki opłat za zachowanie istniejącego grobu na dalsze lata (od 800 zł do 4 600 zł),
- stawki opłat za udostępnienie miejsca grzebalnego przy dochowaniu do istniejącego grobu (od 40 zł do 1 000 zł za jeden rok),
- stawkę zwrotu opłat za wykonaną ekshumację (od 2 zł do 230 zł za jeden rok),
- stawki opłat za spopielenie (od 450 zł do 1.000 zł),
- stawki opłat za korzystanie z mienia komunalnego (od 20 zł do 200 zł),
- stawki opłat za udostępnienie domu przedpogrzebowego (od 50 zł do 200 zł).

Szczegółowy cennik opłat obowiązujący na cmentarzach komunalnych we Wrocławiu określono w załączniku do powyższego zarządzenia. Zróżnicowana wysokość opłat jest uzależniona głównie od typu miejsca grzebalnego (rodzaju grobu), okresu na jaki wykupiono miejsce, ilości miejsc w grobie oraz oddziału cmentarza komunalnego, na którym dokonywany jest pochówek.

Stawki czynszu za najem lokali mieszkalnych i użytkowych stanowiących własność Gminy Wrocław

Zgodnie z zarządzeniem nr 2317/20 Prezydenta Wrocławia z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie ustalenia wysokości stawki bazowej czynszu za najem lokali mieszkalnych stanowiących własność Gminy Wrocław (ze zm.):

- ustalono stawkę bazową czynszu za najem lokali mieszkalnych stanowiących zasób mieszkaniowy Gminy Wrocław w wysokości 8,90 zł za m² powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego,
- stawka czynszu za najem lokalu socjalnego wynosi 2,22 zł za 1 m² powierzchni użytkowej lokalu.

Najemcy lokali mieszkalnych, którzy zostali wskazani przez Gminę Wrocław i zasiedlają lokale mieszkalne udostępnione przez Towarzystwo Budownictwa Społecznego Wrocław sp. z o. o. – winni wносить opłaty czynszowe w wysokości oraz na zasadach obowiązujących w mieszkaniowym zasobie Gminy Wrocław, z uwzględnieniem stawki bazowej czynszu. Do podanej stawki bazowej mogą znajdować zastosowanie czynniki podwyższające stawkę czynszu w odniesieniu do konkretnych lokali.

Zgodnie z umowami o współpracy zawartymi pomiędzy Gminą Wrocław a Towarzystwem Budownictwa Społecznego Wrocław Sp. z o. o. w sprawie budowy i zasiedlenia lokali mieszkalnych w zasobach Towarzystwa, wybudowanych przy udziale finansowym Gminy Wrocław – Gmina zobowiązana jest do ponoszenia wydatków związanych z pokrywaniem różnicy pomiędzy stawką czynszu obowiązującą w zasobie TBS, a stawką czynszu obowiązującą w mieszkaniowym zasobie Gminy.

W stosunku do osób znajdujących się w trudnym położeniu materialnym, stosuje się system dodatków mieszkaniowych (z zachowaniem ustawowych warunków ich przyznawania) oraz obniżki czynszu dla najemców, które stanowią ochronę dla najuboższych lokatorów przed skutkami wzrostu opłat czynszowych. Zasady postępowania dotyczącego obniżania czynszu uregulowano zarządzeniem nr 7045/09 Prezydenta Wrocławia z dnia 30 lipca 2009 r. w sprawie postępowania dotyczącego obniżania czynszu najemcom lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Wrocław.

Dodatkowo dla potrzeb ustalenia obniżonej wysokości stawki bazowej czynszu za najem lokali mieszkalnych stanowiących własność Gminy Wrocław określono zasięg strefy peryferyjnej, która obejmuje ulice na niektórych osiedlach wymienionych szczegółowo w zarządzeniu nr 2284/19 Prezydenta Wrocławia z dnia 23 grudnia 2019 r. w sprawie określenia zasięgu strefy peryferyjnej dla potrzeb ustalenia czynszu za najem lokali mieszkalnych stanowiących własność Gminy Wrocław.

Stawki czynszów za najem lokali użytkowych oddawanych przez Gminę Wrocław w najem ustalane są w oparciu o wytyczne przyjęte zarządzeniem nr 3221/11 Prezydenta Wrocławia z dnia 6 grudnia 2011 r. w sprawie wytycznych do ustalania wysokości miesięcznego czynszu za najem lokali użytkowych stanowiących własność Gminy Wrocław oddawanych w najem w trybie przetargowym lub w trybie bezprzetargowym.

Ustalono stawki miesięcznego czynszu za najem za 1 m² lokali użytkowych stanowiących własność Gminy Wrocław, które określone zostały w załączniku do powyższego zarządzenia, z zastrzeżeniem, iż stawka miesięcznego czynszu za najem:

- lokali użytkowych substandardowych oraz lokali użytkowych położonych w budynkach oficynowych stanowi 70% stawki miesięcznego czynszu określonej w załączniku do zarządzenia, z wyłączeniami działalności określonych szczegółowo w niniejszym zarządzeniu,
- pomieszczeń położonych w kondygnacji podziemnej spełniających funkcję pomieszczeń pomocniczych (w tym magazynów) dla prowadzonej w lokalu działalności stanowi 70% stawki określonej w załączniku do zarządzenia odpowiedniej dla branży prowadzonej w lokalu, z wyłączeniem działalności określonych szczegółowo w niniejszym zarządzeniu.

Stawki miesięcznego czynszu stanowią podstawę do ustalania ostatecznej wysokości miesięcznego czynszu za najem lokali użytkowych i stosuje się je do ustalania:

- minimalnego miesięcznego czynszu do negocjacji ostatecznej wysokości miesięcznego czynszu za najem lokali użytkowych oddawanych w najem w trybie bezprzetargowym,
- wywoławczej kwoty miesięcznego czynszu za najem lokali użytkowych oddawanych w najem w drodze przetargu,
- wysokości należności w przypadku korzystania z lokalu użytkowego bez tytułu prawnego.

Różnicuje się stawki miesięcznego czynszu w zależności od strefy, w której lokal jest położony (centralnej, śródmiejskiej, peryferyjnej) i rodzaju prowadzonej działalności (branży):

- lokale handlowe – od 8 zł do 40 zł,
- gastronomia – od 6 zł do 30 zł,
- usługi – od 4 zł do 12 zł,
- zakłady produkcyjne – od 4 zł do 28 zł,
- opieka zdrowotna – od 6 zł do 24 zł,
- lokale biurowe – od 4 zł do 48 zł,
- działalność kulturalna, artystyczna i oświatowa – od 3 zł do 12 zł,
- magazyny, pomieszczenia pomocnicze – od 3 zł do 8 zł,
- działalność jednostek budżetowych, instytucji kultury i spółek z wyłącznym udziałem Skarbu Państwa i jst – od 3 zł do 4 zł,
- działalność organizacji pozarządowych niezwiązana z działalnością gospodarczą – od 2 zł do 6 zł,
- działalność spółdzielni socjalnych – od 3 zł do 6 zł,
- działalność zakładów pracy chronionej (o ile co najmniej 50% spośród osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę i pracujących w danym lokalu

stanowią osoby posiadające orzeczenie o niepełnosprawności, a lokal nie jest oddany w agencję ani podnajmowany):

- w strefie peryferyjnej – 3 zł,
- w strefie centralnej – 75% stawki dla ww. branż,
- w strefie śródmiejskiej – 50% stawki dla ww. branż.

Stawki miesięcznego czynszu za najem za 1 m² lokali użytkowych stanowiących własność Gminy Wrocław nie obejmują podatku VAT, który doliczony zostaje zgodnie z obowiązującymi przepisami, nie obejmują również opłat z tytułu podatków i opłat lokalnych oraz opłat związanych z eksploatacją lokalu.

Opłata za parkowanie pojazdów samochodowych na drogach publicznych we Wrocławiu

Śródmiejską strefę płatnego parkowania podzielono na obszary A i B oraz podstrefy I – IV natomiast strefę płatnego parkowania podzielono na podstrefy V-XVI – zgodnie z uchwałą nr XXVI/712/20 Rady Miejskiej Wrocławia z 17 września 2020 r. w sprawie ustalenia strefy płatnego parkowania oraz śródmiejskiej strefy płatnego parkowania, ustalenia wysokości stawek opłaty za postój pojazdów samochodowych na drogach publicznych w strefie płatnego parkowania oraz w śródmiejskiej strefie płatnego parkowania, wprowadzenia opłat abonamentowych i zerowej stawki opłaty dla niektórych użytkowników drogi, sposobu pobierania tych opłat i określenia wysokości opłaty dodatkowej (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2023 r. poz. 4589 ze zm).

Za postój pojazdów samochodowych w strefie płatnego parkowania pobiera się opłaty w dni robocze od poniedziałku do piątku w godzinach od 9:00 do 18:00, a za postój pojazdów samochodowych w śródmiejskiej strefie płatnego parkowania pobiera się opłaty codziennie od poniedziałku do niedzieli w godzinach od 9:00 do 20:00.

W strefie płatnego parkowania ustalono stawki opłaty za postój pojazdów samochodowych na drogach publicznych w wysokości:

- 3,00 zł za pierwszą godzinę postoju,

- 3,10 zł za drugą godzinę postoju,
- 3,30 zł za trzecią godzinę postoju,
- 3,00 zł za czwartą i każdą kolejną godzinę postoju.

W śródmiejskiej strefie płatnego parkowania w obszarze A ustalono stawki opłaty za postój pojazdów samochodowych na drogach publicznych w wysokości:

- 7,00 zł za pierwszą godzinę postoju,
- 7,30 zł za drugą godzinę postoju,
- 7,70 zł za trzecią godzinę postoju,
- 7,00 zł za czwartą i każdą kolejną godzinę postoju.

W śródmiejskiej strefie płatnego parkowania w obszarze B ustalono stawki opłaty za postój pojazdów samochodowych na drogach publicznych w wysokości:

- 5,00 zł za pierwszą godzinę postoju,
- 5,20 zł za drugą godzinę postoju,
- 5,50 zł za trzecią godzinę postoju,
- 5,00 zł za czwartą i każdą kolejną godzinę postoju.

W strefie płatnego parkowania oraz w śródmiejskiej strefie płatnego parkowania wprowadzono zerową stawkę opłaty za postój pojazdów samochodowych dla niektórych użytkowników drogi, tj. dla osób niepełnosprawnych o obniżonej sprawności ruchowej, których niepełnosprawność została potwierdzona wyszczególnionymi w powyższej uchwale orzeczeniami lub legitymacją osoby niepełnosprawnej. Dokumentem potwierdzającym, że pojazd samochodowy używany jest przez osobę, objętą zerową stawką opłaty jest identyfikator "0", wydawany przez Prezydenta Wrocławia lub upoważnionego przez niego pracownika zarządu drogi na numer rejestracyjny pojazdu, na okres ważności orzeczenia lub legitymacji, nie dłuższy niż 1 rok.

Ponadto w strefie płatnego parkowania oraz w śródmiejskiej strefie płatnego parkowania wprowadzono zerową stawkę opłaty za postój:

- pojazdów samochodowych Straży Miejskiej Wrocławia zewnętrznje trwale oznakowanych,
- pojazdów jednośladowych,
- pojazdów napędzanych wodorem.

Potwierdzeniem, że pojazd samochodowy objęty jest zerową stawką opłaty jest posiadanie przez pojazd tablic rejestracyjnych wskazujących na rodzaj paliwa wykorzystywanego do jego napędu, zgodnie z art. 71 ust. 2a ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym.

Dodatkowo w strefie płatnego parkowania wprowadzono zerową stawkę opłaty za postój:

- pojazdów napędzanych sprężonym gazem ziemnym (CNG) lub skroplonym gazem ziemnym (LNG),
- pojazdów hybrydowych, których emisja CO₂ nie przekracza 100 g/km.

Dokumentem potwierdzającym, że pojazd samochodowy, o którym mowa, jest objęty zerową stawką opłaty jest identyfikator "H". Identyfikator "H" wydaje Prezydent Wrocławia lub upoważniony przez niego pracownik zarządu drogi na numer rejestracyjny pojazdu samochodowego, na okres nie dłuższy niż 1 rok.

W strefie płatnego parkowania wprowadzono opłaty abonamentowe za postój pojazdów samochodowych za abonament w wysokości:

- - za abonament typu M od 10 zł do 1000 zł,
- - za abonament typu N od 10 zł do 100 zł,
- - za abonament typu C od 200 zł do 2000 zł,
- za abonament typu SMC od 100 zł do 1000 zł.

W śródmiejskiej strefie płatnego parkowania wprowadzono następujące opłaty abonamentowe za postój pojazdów samochodowych za abonament w wysokości:

- - za abonament typu M od 10 zł do 1000 zł,
- - za abonament typu N od 10 zł do 100 zł,
- - za abonament typu B od 400 zł do 4000 zł,
- - za abonament typu SMAB od 200 zł do 2000 zł,
- - za abonament typu NEA od 30 zł do 300 zł,
- - za abonament typu NEB od 10 zł do 100 zł.

W strefie płatnego parkowania wprowadzono opłatę zryczałtowaną za zajęcie zastrzeżonego stanowiska postojowego (koperty), w celu korzystania na prawach wyłączności, w wysokości 700 zł za jeden miesiąc. W śródmiejskiej strefie płatnego parkowania zryczałtowana opłata za zajęcie zastrzeżonego stanowiska postojowego (koperty), w celu korzystania na prawach wyłączności, w wysokości 1 600 zł za jeden miesiąc w obszarze A, natomiast w obszarze B 1 200 zł za jeden miesiąc.

Ustalono także opłatę dodatkową za nieuiszczenie opłaty za każdorazowy postój pojazdu samochodowego w strefie płatnego parkowania w wysokości 200 zł. Wysokość opłaty dodatkowej ulega obniżeniu do kwoty 100 zł, w przypadku jej uregulowania w terminie 7 dni od dnia wystawienia zawiadomienia. Za nieuiszczenie opłaty za postój pojazdu samochodowego w strefie płatnego parkowania po upływie czasu określonego na wydruku z parkomatu lub po upływie czasu opłaconego telefonem komórkowym ustalono dodatkową opłatę w wysokości 80 zł. Wysokość opłaty dodatkowej ulega obniżeniu do kwoty 40 zł, w przypadku jej uregulowania w terminie 7 dni od dnia wystawienia zawiadomienia.

Od 1 stycznia 2023 roku za nieuiszczenie opłaty za postój pojazdu samochodowego w strefie płatnego parkowania oraz w śródmiejskiej strefie płatnego parkowania ustalona została dodatkowa opłata w wysokości kwoty odpowiadającej równowartości 10% minimalnego wynagrodzenia. Wysokość

opłaty dodatkowej ulega obniżeniu do kwoty odpowiadającej równowartości 5% minimalnego wynagrodzenia określonego na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, w przypadku jej uregulowania w terminie 7 dni od dnia wystawienia lub doręczenia zawiadomienia. Ustalono również opłatę dodatkową za nieuiszczenie opłaty po upływie czasu określonego na wydruku z parkomatu lub po upływie czasu opłaconego telefonem komórkowym w wysokości kwoty odpowiadającej równowartości 6% minimalnego wynagrodzenia. Wysokość opłaty dodatkowej ulega obniżeniu do kwoty odpowiadającej równowartości 3% minimalnego wynagrodzenia, w przypadku jej uregulowania w terminie 7 dni od dnia wystawienia lub doręczenia zawiadomienia.

Opłaty za usługi przewozowe transportu zbiorowego świadczone przez Gminę Wrocław

Zasady odpłatności za przejazdy środkami komunikacji zbiorowej organizowanej przez Gminę Wrocław określa uchwała nr XLVII/1094/17 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 19 października 2017 r. w sprawie ustalenia cen za usługi przewozowe świadczone środkami lokalnego transportu zbiorowego organizowanego przez Gminę Wrocław oraz sposobu ustalania wysokości opłaty dodatkowej i manipulacyjnej (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2022 r. poz. 6610 ze zm.).

Taryfa opłat za usługi przewozowe transportu zbiorowego

a) Bilety jednorazowe:

Zakres uprawnień	Cena biletu normalnego	Cena biletu ulgowego
wszystkie linie	4,60	2,30

b) Bilety okresowe:

1) czasowe

Zakres uprawnień	Cena biletu normalnego	Cena biletu ulgowego
15 - minutowy na wszystkie linie	3,20	1,60
30 - minutowy na wszystkie linie	4,00	2,00
60 - minutowy na wszystkie linie	5,20	2,60
90 - minutowy na wszystkie linie	7,00	3,50
24 - godzinny na wszystkie linie	15,00	7,50
48 - godzinny na wszystkie linie	26,00	13,00
72 - godzinny na wszystkie linie	32,00	16,00
168 - godzinny (7-dobowy) na wszystkie linie	54,00	27,00

2) imienne

Zakres uprawnień	Cena biletu normalnego	Cena biletu ulgowego	Cena biletu normalnego „Nasz Wrocław”	Cena biletu ulgowego „Nasz Wrocław”
7 - dniowe na wszystkie linie	38,00	19,00	30,00	15,00
30 - dniowe na dwie	74,00	37,00	60,00	30,00

Zakres uprawnień	Cena biletu normalnego	Cena biletu ulgowego	Cena biletu normalnego „Nasz Wrocław”	Cena biletu ulgowego „Nasz Wrocław”
dowolne linie				
30 - dniowe na wszystkie linie	110,00	55,00	90,00	45,00
60 - dniowe na wszystkie linie	208,00	104,00	170,00	85,00
90 - dniowe na wszystkie linie	302,00	151,00	240,00	120,00
180 - dniowe na wszystkie linie	560,00	280,00	420,00	210,00
365 - dniowe na wszystkie linie	1 050,00	525,00	800,00	400,00
semestralne 4-miesięczny na dwie dowolne linie	260,00	130,00	194,00	97,00
semestralne 4-miesięczny na wszystkie linie	400,00	200,00	300,00	150,00
semestralne 5-miesięczny na dwie	304,00	152,00	230,00	115,00

Zakres uprawnień	Cena biletu normalnego	Cena biletu ulgowego	Cena biletu normalnego „Nasz Wrocław”	Cena biletu ulgowego „Nasz Wrocław”
dowolne linie				
semestralne 5-miesięczny na wszystkie linie	490,00	245,00	370,00	185,00

3) „Nasz Wrocław Kolej”

Zakres uprawnień	Cena biletu normalnego	Cena biletu ulgowego
miesięczny na wszystkie linie	1,00	0,50

4) na okaziciela

Zakres uprawnień	Cena biletu normalnego	Cena biletu ulgowego
30 - dniowy na wszystkie linie	170,00	85,00
60 - dniowy na wszystkie linie	310,00	155,00
90 - dniowy na wszystkie linie	430,00	215,00

5) aglomeracyjne imienne

Zakres uprawnień	Cena biletu normalnego	Cena biletu ulgowego
na wszystkie linie	96,00	48,00

6) grupowe

Zakres uprawnień	Cena biletu normalnego	Cena biletu ulgowego
(do 15 osób) na wszystkie linie	44,00	22,00

Kontrola uiszczania opłat za przejazdy prowadzona jest według zasad określonych w ustawie z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 8 ze zm.) przez upoważnione osoby posiadające identyfikatory wydane przez właściwą jednostkę organizacyjną Gminy.

Za przejazd osoby bez biletu lub bez ważnego biletu pobierana jest opłata dodatkowa (zapłata opłaty dodatkowej nie zwalnia z obowiązku uiszczenia należności za przewóz).

Opłatę dodatkową ustala się w wysokości:

- 70-krotności ceny pełnego biletu 30-minutowego, gdy płatność opłaty dodatkowej następuje w terminie powyżej 7 dni,
- 60-krotność ceny pełnego biletu 30-minutowego, gdy płatność opłaty dodatkowej następuje w terminie poniżej 7 dni.

Z tytułu poniesionych kosztów, w związku ze zwrotem lub umorzeniem należności, pobiera się opłatę manipulacyjną w wysokości 10% żądanej lub uiszczonej opłaty dodatkowej.

ZAŁĄCZNIKI TABELARYCZNE

(część tabel ze względu na skomplikowaną konstrukcję nie jest dostępna cyfrowo, możliwy kontakt telefoniczny z Wydziałem Finansowym w celu przekazania informacji)

- Plan dochodów Miasta na 2025 rok
- Plan wydatków Miasta na 2025 rok
- Plan wydatków majątkowych Miasta na 2025 rok
- Zestawienie dotacji udzielanych z budżetu Miasta na 2025 rok
- Plan przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych na 2025 rok
- Plan dochodów i wydatków rachunków dochodów samorządowych jednostek budżetowych na 2025 rok
- Dochody i wydatki związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych Miastu, zadań wykonywanych na mocy porozumień z organami administracji rządowej oraz zadań realizowanych w drodze umów lub porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego na 2025 rok
- Dochody związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej podlegające przekazaniu do budżetu państwa na 2025 rok
- Środki na zadania realizowane przez Rady Osiedli na 2025 rok
- Dochody z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych oraz opłat za korzystanie z tych zezwoleń i wydatki na zadania wynikające z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2024 rok
- Dochody z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym i wydatki na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu na 2025 rok
- Dochody z opłat i kar za korzystanie ze środowiska oraz wydatki nimi finansowane na 2025 rok

- Dochody z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wydatki na pokrycie kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na 2025 rok
- Dochody z tytułu opłat związanych z postojem pojazdów samochodowych w śródmiejskiej strefie płatnego parkowania i wydatki nimi finansowane na 2025 rok
- Plan wydatków na programy finansowane z udziałem środków europejskich na 2025 rok
- Przychody i rozchody związane z finansowaniem planowanego deficytu oraz spłatą zobowiązań Miasta w 2025 roku
- Środki wynikające z przepisów o Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 i wydatki nimi finansowane na 2025 rok
- Środki wynikające z przepisów o funduszu pomocy i wydatki nimi finansowane na rok 2025 r.
- Informacja o przewidywanym wykonaniu wydatków za rok 2024 rok w warunkach porównywalnych
- Informacja o stanie zobowiązań miasta według stanu na dzień 30 września 2024 roku
- Wykaz zadań bieżących realizowanych przez komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego Wrocławia w 2025 roku.
- Wykaz zadań bieżących realizowanych przez jednostki organizacyjne Miasta w 2025 roku
- Wykaz zadań realizowanych przez placówki oświatowe w 2025 r.
- Wykaz zadań majątkowych realizowanych przez komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego Wrocławia w 2025 roku
- Wykaz zadań majątkowych realizowanych przez jednostki organizacyjne Miasta w 2025 roku
- Wykaz zadań ujętych w programach w 2025 r.